

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 fillér).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Disputa.

Budapest, június 6.

(v.) Melyik a legvadabb az obstrukció engesztelhetetlen hívei közül? Lépjön elő és szálljon velem disputába. Kapacitáljon engem, vagy engedje megtennem a próbát, hogy én kapacitáljam. Indulat nélkül, elfogultság nélkül, kölcsönös jóhiszeműséggel beszéljünk egymásnak a lelkére. Talán még nem késő. Talán. Mihelyt két ember — csak kettő is — az egymással szemközt álló táborból megérti egymást, mindjárt megvan a módja a kibontakozásnak. E két ember konszenzusa még nem az a széles hid, amelyen átkelhetnek a roppant feszültségű ellentétek, de már keskeny palló, amelyen a kölcsönös lojalítás a megnyílt örvény felett közeledni tud egymáshoz. És a széles hidtest keskeny pallók-ból lesz.

Hát lépjön elő — teszem — Babó Mihály, aki a minap engem aposztrofált egy parlament beszédben, hogy mért vagyok én egy párton Andrassy Gyulával, holott én azt mondtam, hogy a nemzeti érdeket a hadseregben is érvényesíteni kell, míg Andrassy Gyula a pünkösdi cikkben a hadsereg német szolgálati nyelvénél fenntartása mellett kardoskodott. A disputát nem veszem fel az idekinált térer. Először azért nem, mert jól megnézve, nincs ellentét a gróf Andrassy Gyula helyesen felfogott cikke s az én helyesen értelmezett szavaim közt. De ha lenne is ellentét köztünk, igazítsuk el azt majd később, mikorára az ország szénája megint rendezlen lesz. Addig pedig ne az egymás dolgát nézzük, hanem az országot, mert emez a fontosabb és a sürgősebb és a veszedelmesebb. Arról disputáljunk hát Babó Mihály urammal, vesztélyben vannak-e a nemzetnek a hadse-

regre való jogai, és a nemzeti élet nyilvános vonatkozásai közül épp a véderő dominiuma-e az a tér, amelyen a nemzeti érdek a legnagyobb sérelmet szenvedti és a leggyorsabb orvoslást parancsolja?

Állapítsuk meg újból és újból, hogy a nemzetnek a hadsereg nyelvére és jelvényeire vonatkozó közjogai csorbátlanul fennállanak. A nemzet törvényhozása 1867-ben az intézkedés jogát ezekre nézve elvonta az országgyűléstől s a királyi felségjogai közé utalta. A törvényhozás egyik faktora tehát lemondott e jog gyakorlatáról a törvényhozás másik faktora javára. De nem minden időkre. Hanem csak egy újabb törvényhozási intézkedés létrejöttéig, amely bármely percben elrendelhetné, hogy ez a felségjog megszűnik és ismét visszaszál az egész törvényhozássra. Ennek semmi akadályja nincsen. Csak az kell hozzá, hogy a függetlenségi párt megszerezze magának a képviselőházban a többséget. Mihelyt az övé a majoritás, megszavazhat ilyen tartalomú törvényjavaslatot s többség léteire rendelkezni fog azokkal a hatalmi eszközökkel, amelyekkel a királyi szentesítést az új törvény számára kivívhatja. Az alkotmányos király nyilván nem fog sem közjogi konfliktusba keveredni a magyar országgyűléssel, sem valamely államcsinyt elkövetni pusztán azért, hogy a törvényhozás által reáruházott felségjogot a törvényhozás másik faktorának akarata ellenére magának megíartsa. De már azt ügyebár bajosan inszINUÁLHATNI Ő felségének, hogy eldobjon magától a magyar országgyűlés egyik háza *kisebbségének* kívánására egy olyan felségjogot, melyet az egész magyar országgyűlés törvény erejével ruházott rá? Ha többségben volnának Babó Mihályék s a király az országgyűlés két házának egybehangzó vátyuma után is ragaszkodna felségjogához,

akkor, de csakis akkor helylén volna a parlamentben a nemzeti ellentállás. De ez nem lehetne obstrukció, mert a többség nem obstrukálhat; hanem lenne olyan védelmi akció, amelyet az 1837-iki országgyűlés, Deák Ferenczel az élén, hónapokon át tartó férfias szívóssággal kifejtett. Igazam van-e ebben, igen vagy nem? Erre feleljen az én igen tisztelet törvényhozó kartársam.

S most térjünk át a másik kérdésre: a nemzet intézményei közül csakugyan a *hadsereg* szelleme-e az, amely egyedül zárkózik el a nemzeti tartalom elől s amelyet tehát a legsürgősebben kell reformálni? Babó Mihály uramat előnti az epe, ha belép a kaszárnyába s meglátja rajta a német feliratot, az udvaron hallja a német vezényszót, az ezredparancsnokságnál német szóval fogadják s nincs az egész irodában senki, aki az ő magyar beszédét megértene. Ugyanez a keserűség engem is eltölt ugyan e dolgok láttára és hallatára. Vele együtt én is mondom, hogy a hadseregnek a neve is közös, a rendeltetése is az, hogy közös legyen: *közös*, tehát éppen annyira *magyar*, mint amennyire *osztrák*. Szent igaz, hogy ez volna az igazság. És szent igaz, hogy ez igazságnak a valóságban hiányzik a fogantja. S ha Babó Mihály e dolgokon felháborodik, hát én legalább is bosszankodom rajta.

Am, ha én elkísértem Babó Mihályt a kaszárnyába, jöjjön el ő is velem a *népiskolába* és a *községházába*, de nem színmagyar vidéken ám, hanem valamely nemzetiség-lakta helyen. A népiskola nem közös intézmény, hanem tisztán magyar. A községi közigazgatás sem közös intézmény, hanem tisztán magyar az is. És sem az egyik, sem a másik tekintetben semmiféle felségjog nem korlátozta eddig, nem korlátozza ma sem a magyar or-

TÁRCA

Polgár vagy...

— Egy demokráta emlékkönyvébe. —

Polgár vagy. Szép cím. Hát jól megbecsüld. Ne lógjon rajtad, mint rossz, cifra lom, Amit főlhúzol, majd meg felre dobsz, Amint kívánja érdek, alkalom. Nem!... Jellemedből hajtson, mint a fa Termő talajból, dús nedvvel tele. Akkor viharban méltósággal áll, S nyugalmadat virággal hinti be.

A századok mély árja elsodor Mindent, ami mulandó ékités. Rang elsilányul, címer elkopik, Sok ősi név közös homályba vész. Halomra gyűlt kincs elszáll polyvaként. Gőg sánca roskad, omladékba dúl. Csak egy marad meg: a polgár-erény, Szilárdan, büszkén, rendületlenül!

Jön még idő — tán nincs is messze már, S e szebb jövőért vívni érdemes — Hogy értéket vesz a kemény arany, És nem az érc, de szívünk lesz nemes! Megvetve néz majd végig e világot

Fényes kövek haszontalan sokán,
S csak egy gyöngy lesz, mely tündökölni fog:
A veríték a polgár homlokán!

Nem lesz bitor több... ám rongyot se látsz
Búsan libegni!... Bujdosó szegény
A nagy, meleg, tág kastélyok mögött
Nem fagy meg többé árok fenekén!
Bölcs, hasznos elmék szép dolgokra törnek,
A nyílt szemekben irgalom ragyog,
Falánk dicsvágyra undorral tekintünk,
S a jötevők lesznek csak a nagyok!

Abrahami Emil.

A Zsadó ur lánya.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Ez a történet kissé zord. Fönn a magas Északon esett meg, ahol nemesak hogy nem virul a citrom, hanem még a jobb időkben is hármat adnak egy hatosért belőle, ahol a hideg napfény fehér hőmézőn pilhen meg delente a hegyek tetején, ahol állandóan fagyos szelek fujnak s ahol minden falu klimatikus gyógyhely. A ki kiállja, vásárol négy kutyát és elindul az északi sarkra. A lányok ezen a tájon tömördek üveggyöngyöt hordanak s mivelhogy nincs, ami lesüsse a bőruket, fehérek, puhák. Ha végignézed a földet, mintha csupa hereogkissasszony kapálna a krumplit. Szépségük azonban némi nehézségekbe ütközik, amennyiben mintha mind-

nyájának belapította volna kissé az orrát meg egy napos korában a bába-asszony. Ott történt az eset, ahol kánikulában is jeges esők zuhognak s nem csak lehűlnek, hanem a rozsszal egyetemben meg sem teremnek a szenvedélyek. A mi odakéről, import az Alföldről, a Bánságból, melegebb tájakról s meg is bámulja vizes, nagy, értelmes, de mégis üres pislogásu szemével a tót bennszü-lött, mint a vásári bódében a kétéfűjű kutyát. A szerelmeket tudniillik, amelyek hőst formálnak rémely, máskülönbben szimpla emberből. A szerelmet, a mi kitartó s leöklőzi az utóból az akadályokat. Es ott történt ez eset, ahol — hogy jobban megvilágítsam a képet — többrendbeii vasutak járnak. Cik-cakban kicsi vasutak, fiacskaí, leánykái, kutyuskái a fővonalnak, aztán meg sok oldalágbeii szegény rongyos rokon, ötöd-hatod-rendű, keskeny és még keskenyebb vágányu vicinálisok, amik mind valami gyógyhely eresze alatt lehelik ki a lelküket, hogy aztán egy lapát friss szénnel tuitómve a gyomrukát a kazánnak mondott leveses-fazék alatt, visszabugyborékoljanak a keresztbe fektetett késhez, meg villához.

Egy ilyen, hogy ugy mondjam: jó igyekezett, de gyöngye kis vasutasca szelte át Zaplacinánál a truba-duvinai vicinális vonalát. Ez a vicinális igen előkelő alkotás. Hatvan kilométert jár be rajta naponkint két vonat. Egy vegyes és egy delutáni vegyes. Az állam is kezelte egy darabig, de aztán visszaadta a direkciónak, hogy csak működjenek vele ő maguk. S az állami kezelés idejéből fennmaradt némely koncesszió is a truba-duvinai számára. Például az is, hogy ő a fővonal s többek közt az a kis vasutasca, amely Zaplacinánál átvágta a sinjeit, várni tartozik, amíg a truba-duvinainak átbotcsatáni méltóztat a pályán. A kis vasutasca a Zaplacina-Jerika-Firacska-Dubsa-Sunerika gyógyfürdői helyi-érdekű, nyolc kilométerre tervezett, de utóbb egy kilencedikkel megtöltött pálya békességesen vára-

szágyulási intézkedési hatalmát. Hát miféle felirat ékeskedik a nemzetiségek felekezeti és községi népiskoláinak homlokzatán? Délmagyarországon, a Dunántúl egy részén és a Királyföldön német, a Felvidéken tót, az északkeleti megyékben ruthén, Délkeleten és Erdély nagy részében szerb és oláh. Ezek a feliratok tehát épp úgy arculítják a magyar állam nemzeti jellegét, mint a kaszárnyák feliratai. S hát benn az iskolákban milyen nyelven folyik a tanítás s milyen nyelven adják vissza a szót a tanítók és a növendékek a belépő magyarok? Megint csak németül, tótul, ruthénül, szerbül, oláhlul. Így vagyunk az iskola terén. S még igyebben a községházakban. Ott bíró, törvénybíró, esküdt, közgyám, kisbíró kiki a maga nyelven beszél, egy sem a magyar nyelven, mely hivatalos nyelve a magyar államnak. Hivataloskodni is ezeken az idegen nyelveken hivataloskodnak. Végzéseiket így hozzák, rendeleteiket így adják ki, a közügyekben hozzájuk forduló magyar embert így fogadják és így küldik el. Mondja meg nekem Babó Mihály uram, mért veszi észre a bajt abban a pár száz kaszárnyában és mért vonakodik ugyane bajt észrevenni abban a sok ezer iskolában és községházában?

Pedig mondom újra, hogy a katonaságnál a törvény betűje menti a fájó állapotot. Mert a törvény felségjoggá tette a hadsereg nyelvről való intézkedést és segíteni ezen csak oly módon lehet, ha akad többség, mely ama törvényt egy új törvény révén visszacsinálja. De micsoda törvényes akadályát látja Babó Mihály annak, hogy a hivatalos állományelv az iskolában és a községi adminisztrációban érvényesüljön? Az országgyűlés kimondhatja bármely percben, hogy államosítani kell minden oly népiskolát, amelynek nem magyar a tannyelve és hogy közfunkciót a községi közigazgatásban csakis olyan honpolgár teljesíthet, aki a hivatalos állományelv szövegében és írásban bírja. Ugyebár, hogy az egész törvénytárban egyetlen betű sem található, amely e nagy és rendkívül sürgős nemzeti reformnak akadálytál szolgálhat? Hát miért nem ezekre a területekre veti magát az ellenzék nemzeti energiája? Mért épp ott feszegeti a nemzeti momentumot, ahol ezidőszent feltétlenül érvényes felségjogba ütökzik?

S végül még egyet. Látott-e már Babó Mihály magyar fiut olyat, akit a németnyelvű hadseregben eltöltött három esztendő el tudott

volna németesíteni? Olyan magyar fiu a világon nincsen. De még olyan is kevés van, aki ama három év alatt magyar anyanyelvéhez legalább néhány német kifejezést is hozzá tudott volna tanulni.

Hát amilyen kevésbé tud a hadsereg németesíteni, éppoly kevésbé tudna magyarosítani. A hadsereg a beleje kerülő emberek nemzeti mivoltát már nem tudja sem megformálni, sem módosítani. Oda huszonegyéves korában jut az ember, mint készen kialakult etnografiai egyéniség; nyelvet és nemzeti szellemet a kaszárnya nem tölcserézhet tehát sem a koponyákba, sem a szivekbe. Ez a feladat az iskola feladata és azé a közhatalóságé, amely a gyermek a kiseddévótól a kaszárnya küszöbéig nap-nap után érintkezik. Ha az iskola magyarrá nevelt minden honpolgárt és a községi adminisztráció az iskolában szerzett magyar nyelvtudást a mindennapi életben értékesíti és fejleszti, akkor kerülhet a józan sorrend szerint a hadseregnek nemzeti szellemmel való megtöltésére a sor. Akkor lehet sikeresen megostromolni azt a felségjogot, amely ma a hadsereg nyelvét és jelvényeit az országgyűlés közvetlen hatalmi köréből elvonja.

Ámde akkor felesleges lesz az ostrom. Mert ha az iskola és a község háza magyarrá tett minden embert e földön, akkor — legyen nyugodt Babó Mihály — maga a legfőbb hadur fogja kérve-kérni az országgyűlést, hogy rendelje el a véderőnek nemzetivé tételét. Mert akkor ez az igazán nemzeti hadsereg lesz a trónnak leggazdagabb erőforrása.

Nos, igazam van-e, Babó Mihály uram?

Az obstrukció.

Budapest, június 6.

A vitarendezőknél ma könnyű napjuk volt. A bizottságokban megüresedett helyeknek és a nyolcadik jegyzői állásnak betöltése volt napirenden s a szavazások lefoglalták az ülés idejének nagy részét. A napirend többi része így el is maradt, mert három interpelláció volt soron. Az elsőt Nosz Gyula terjesztette elő a szepesi népbajai dolgában, a másodikikat Ráth Endre az állami tisztviselői vasuti jegyeiről, a harmadikat Rákosi Viktor az operaházi Wagner-ciklusról. Természetes, hogy a harmadik volt a legérdekesebb, sőt az egyedül érdekes. Az egész Házat állandó derűtségben tartotta Sipulusz széles vidámsága,

— Hallatlan.
— Mi a hallatlan?
— A mai fiatalság egyszerűen bolond.
— Én?
— On is. Hát ki az ur, mi az ur? Kis, alárendelt emberke a trubainál. Hát mi az, kérem? Ez is jögeim már ahhoz, hogy valaki beállítson egy tekintélyes, vagyos emberhez és a lányát kérje? Hát mi az a lány? Rongy, hogy csak úgy akárkinek odaadjuk? ... Én vezérigazgató vagyok ...
— Kiléne kilométer.
— De hát az enyém belőle és Simerikán az enyém a nagyszálló meg a Sóhajok villája, meg a szinkör. Van szőlőm, házam a községben, benne van ebben a vasutban meg a fürdőben vagy kétszáz ezer forintom ...
— Ugy?
— Ugy. S egyszerre csak előáll egy Szakács nevezetű ur ...
— Takács.
— Mindegy.
— Nem egészen mindegy. Hát annyi pénze van ebben a vasutban.
— Az enyém az, öcsém.
— Hát isten áldja meg.
Indult, de Zsadó ur utánament s megfogta a kezét.
— De nem haraggal válunk meg egymástól?
— Dehogy. Csak nem tartok az apósmommal haragot.
— Mondom, hogy ...
— Ne mondjon semmit. Jó napot.
Mánap reggel hétkor a kis vonat gépésze nagyot nézett, amikor a trubai vasut fehér póznáját maga elé fektetve találta az uton. Várt, aztán sétált, aztán pipált, végül jött egy lokomotív Truba felől. Nemokára visszatért, de akkor már egy üres deszkás-kocsi is oda volt akasztva a hátuljához. A pózna azonban még mindig nem

amely e mellett nem rontotta le az interpelláció komoly nemzeti alapszínét. A miniszterelnök ma nem felelt az interpellációkra.

A képviselőház ülése június 6-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órákor. —

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Szell Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Ploz Sándor, Wassics Gyula, Darányi Ignác, Cseh Ervin.
Sreter Altréd, az igazoló állandó bizottság elnöke beterjesztette a bizottság jelentését Udvarý Ferenc mandátumáról. E szerint Udvarý végleg igazoltatott.

(Választások.)

A Ház ezután megválasztotta jegyzőjéül Hertelendy Lászlót 114 szavazattal. (Zajos éljenzés), 4 szavazat eloszlott.

A bizottságok választásánál a bizottságok elnökei meihattartás végett tudatja a Házal, hogy a közköztudásügyi bizottság tagjának megválasztásában a horvátok nem vesznek részt, tehát a szavazólistában az erre vonatkozó jelölést törölni tartoznak.

Munkos Simon a zavar elkerülése végett óhajtaná, hogy a közköztudásügyi bizottságra vonatkozólag külön történjék a választás.

Sebess Dénes is ugyanily értelemben nyilatkozik.

Barabás Béla ugy oldaná meg a kérdést, hogy külön szekrénybe adják le a magyar s külföldi horvát képviselők szavazataikat. (Általános helyeslés.)

A Ház ily értelemben határozott s megválasztotta a VI. bíráló-bizottságra: Okolicsányi Lászlót 129; a VIII. bíráló-bizottságra: Jovánovits Istvánt 129; a XI. bíráló-bizottságra: Hentaller Lajost 129; a gazdasági bizottságra: Nyegre Lászlót 129; az igazságügyi bizottságra: Nagy Ferencet 129; a kérvényi bizottságra: Révai Mórét 129; a közigazgatási bizottságra: Mezőssy Bélát 129; gróf Thoroczkay Miklóst 128; a közigazgatási bizottságra: báró Bányó Antal 129; a közköztudásügyi bizottságra: Okolicsányi Lászlót 124, Pekár Gyulát 124; a naplóbíráló-bizottságra: Sturman Györgyöt 129; a munkásügyi bizottságra: Bauer Mihályt 129; a pénzügyi bizottságra: gróf Serényi Bélát 128; a számvizsgáló-bizottságra: Sipeky Sándort 129; a véderő-bizottságra: gróf Sztáray Sándort 128; a szárazmadvizsgáló-bizottságra: Sziklay Edét 128 szavazattal.

Szinet után.

Elnök felhívja a bizottságokba megválasztott képviselőket, hogy az eskütelétel céljából az elnökségnél jelenkezzenek.

(A jövő ülés napirendje.)

Elnök javasolja, hogy a hétfői ülés napirendjére a miniszterelnök jelentésének, valamint az indemnitynek tárgyalását tűzzék ki.

A Ház ehhez hozzájárult. Következtek az interpellációk.

(A Szepesség bajai)

Nosz Gyula elmondja, hogy a Szepesség érdekében nemrég memorandumot adott be a miniszterelnökhez. E memorandum idő előtt nyilvánosság elé került s ellenséges kihasználtaik ellene. Most e memorandumot szóba hozza s elpanaszolja, hogy a jóérzésű hazafias többséget kiszorítja a panszláv elem,

emelkedett föl. Arra a kalauz, jótorku legény, bekiáltott az állomásra:

— Héj, mi lesz?

Válasz nem jött, hanem valami bakter megindult a sinek között s a korláthoz cammogott. Pipált s rákönyökölt a korlátra, belebámulva a szintén nyugodtmasan pöfékelő kis masina üveg-szeméibe.

— Mi lesz, hej? — kérdezte újra a kalauz.

Az ember nyugodtmasan felelt.

— Tolat.

— Mi? Mit tolat?

— Kocsit. Tán látod, hogy forduljon ki a szemed!

Csakugyan látni lehetett, hogy koci jött. Ezuttal is ugyanaz, ami az elébb elment, de vagy tíz szál deszka volt rárakva. A gépen pedig ott állott maga a főnök ur is. Ezen a vonaton, a kocsin, hátul utazók is voltak. Minden ablakban két-három fej is, ami mind kiabált: — Az istenit neki! Hát mi lesz? Ez is vasut? — A főnök ur csak csóválta a fejét s tovább döcögött. Amikor visszajöttek, még egy koci zakatolt mögöttük. Ez háromnegyed kilene tájban történt, akkor aztán megnyílt a sorompó a kis vasut előtt is. — S ez aztán így ment azután mindig. A két vegyes között igen sok egyéb munka akadt a vonalon s a szegény kis vasutacskának várnia kellett. Két-három óra hosszat. A vezérigazgató ur egymásután küldte a sok följelentést a direkciónak a főnök ellen, de a vizsgálat csak igen lassan haladt. Sok jegyzőkönyvet vettek föl, ezalatt pedig üresen járt ide-oda a maga kurtá pályáján a kis vonat s a gyógyhelyen, a nagy szállóban fölmondták a szobákat az emberek.

Ilyen körülmények között a szinkörre se akadt eléggé kiéhezett vállalkozó és Zsadó ur kegyetlenül izdatt. Amikor végigbámult ezen a hirtelen beállott fordulatán az ülésben. De nem afféle ember volt, aki enged. Előbb bejárt a direkciónak, veszekedett, lármázott, hogy már a kis diúr,

között a lebecsült fehér korlát előtt, ha éppen közlekedett valamelyik vegyes, de megvolt a maga kedves igénytelenségében mindaddig, míg az átjáró mellett kis állomásokra új főnök jött. Egy bizonyos Takács István nevezetű hirtelenbarna, tüzeszemű, csinos gyerek, gondolom kecskeméti fiu, aki szörnyen rosszul érezte magát eleintén ebben a fészekben. Azután aztán jobban. Bejárógatott a faluba, megismerkedett a családokkal, hol itt, hol ott flótázott egy-egy kertben liciombokrok között, meg azon a vidéken roppantmód szép virág-georgina-bokrok alatt s dalolva, olykor a cigányokkal kísérgetve hazá magát, kedélyesen ment ki az állomására. Azután aztán megállapodott egy családnál, szörnyű mérge a többinek. Egy lányos háznál, aminek az udvarán rózsák is nyílottak. A lányt Esztikének hívták. Azóta már asszony.

Egy szép napon tudniillik, amikor az első vegyes már elment — Takács ur fölvette a jobkib zubbonyát s egy kicsit legényesen, peckesen beballagott Zsadó Ferenc urhoz, az Esztike apjához. Az eléje siető s egy kicsit már a helyi viszonyokhoz alakult, nagyon pisze, de amellett kedves, tömzsi kis lányt komolyan elintette magától s a ház hátuljára került, ahol egy ajtóra az volt írva: iroda. Beljebb egy másik ajtón másik tábla: vezérigazgató. Zsadó ur volt a vezérigazgató és pedig annak a titulusban nem, de a kilométerekben annál inkább takarékoskodó vasutacskának a vezérigazgatója, amely a Takács ur sineit átszelte. — Takács ur bekopogott s nem ült le, hanem egyenesen a dologra tért.

— Igazgató ur, öt perc alatt végezhetünk. Esztike szeret engem, én szeretem Esztikét. Adj nekem. Beesületes ember vagyok, nem bánja meg. A vezérigazgató ur fölállott s hogy jobban lásson, letette a szemüvegét maga elé az ítatáspapírosra.

— Tessék?

— Már elmondtam, hogy miért jöttem.

Felszólal a szépeességi polgárság érdekében, mely bár német, de hazafias gondolkodású tradícióban is. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) Látogatunk nevezetesen Balogh Pál azon állítását, mintha a szépeesi nép Németország felé gravitálna. Amerikába vándorolnak, de Németországba nem. Legnagyobb ba a Szépeességek az önámítás és az ösztönös hiánya. Óriási ellentmondások vannak törvényeinkben. A következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz: Van-e tudomása a t. miniszterelnöknek a Szépeességi általános hanyatlásról és különösen arról is, hogy az odavaló, nyelvére nézve részben ugyan még német, de lelkében teljesen magyar polgári lakosság rohamosan pusztul? Hajlandó-e a pusztulás okaival foglalkozni és ezeknek elhárításával a pusztulás megakadályozását minden lehetséges eszközzel megkísérlni? Hajlandó-e a t. miniszterelnök ur, mint belügyminiszter közegei útján a törvény határait belül odanútni, hogy az öszlakosság és így az említett régi polgári elem is hivatásuk legyen a megyei közigazgatásban? Továbbá: Hajlandó-e a belügyminiszter ur az 1848. XVI. törvények rendelkezéseinek megfelelően törvényjavaslatot beterjeszteni, mely a megyei szervezetet a közszeadsággal összhangzásba hozná? Hajlandó-e végül addig is utasítani a főispánokat, hogy első feladatuknak a közszeadság, a jogegyenlőség és a jogbiztonság megőrzését tekinték és a közszeadság kisebbiségek általi monopolizálását megakadályozni igyekezzenek.

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

(A tisztviselők vasuti kedvezménye.)

Ráth Eudró a következő interpellációt intézi a kereskedelemügyi miniszterhez: Hajlandó-e az állami tisztviselők felmentetjé váltására jogosító arókepé igazolványának érvényét a szomszédos forgalomra nézve is kiterjeszteni? Az interpellációt kiadták a kereskedelemügyi miniszternek.

(A Wagner-ciklus.)

Rákosi Viktor: Nosz Gyula barátom felszólalása nagyon érdekes volt.

Gajary Géza: Be' hamar megbarátkoztatok!

Rákosi Viktor: Nosz Gyula barátom volt ma meluk korában is. (Derűtség.) Az jut eszembe, hogy mennyi titok lappanghat kormányparti keblekben. München is bizonyosan ezektől a titkoktól duzzad fel. (Derűtség.) Panaszokdika a miatt, hogy az Opera nem simul a nemzeti érzelmekhez s a Wagner-ciklussal is azt dokumentálja, hogy a német érzelmekhez közelebb áll, mint saját nemzetéhez. Erkel-ciklust nem rendeznek, de Wagner igen. Kérdés, hogy van-e erre szükségünk. Németországban kívül sehol sem rendeznek Wagner-ciklust. Ez természetesen is, mert a Wagner-zene tisztán német. S ha nálunk rendeznek Wagner-ciklust, akkor ez annak a jele, hogy muzikusaink kifelé gravitálnak s Wagner Cosimának hódolnak. Német, angol, olasz, hollandus nyelven énekeltek a Wagner-operákat. Ez valóban a babiloni grókok operája. (Derűtség.) S ha sikerült volna a ciklus! De nem sikerült, mert befuccsolt. Felolvassa a Magyar Nemzet cikkét, mely szerint az Operában esodott mondott a Wagner-ciklus. Ugyanigy ír a Budapesti Napló is. Csak egyellenegnek konstataja sikerét. Márkus Dező karmesternek, (helyeslés.) kít a külföldről hoztak haza.

A következő interpellációt terjeszti elő: Mi a célja és értelme a magyar királyi Operában a Wagner-ciklusnak? Hajlandó-e a miniszter ur az igazságtól mérveket öitő operai idegen-forgalom ellen intézkedéseket tenni? Hajlandó-e intézkedni, hogy idővel oda-

nisták is mosolyogtak, ha jött, szután pedig, míg várta, hogy mit határoznak odabenn, maga is meg akart győződni arról, hogy van-e csakugyan valami határa a szemtelenségnek. Korán kelt, a lokomotivon töltötte a napot s iszonyu méregben kiabált rá egy este a lányára, amikor hazajött.

— Ne röhögd ki a tulajdon apádat, te, te trubi, aki velük tartasz.

A pize lány ezuttal igazán kedvesen mosolygta le az apját s mindössze ennyit mondott: — Csak vele.

— Hát annyira kedvedre való az a bi-tang? . . .

— Anyyira.

— Mars!

— Kezét esókolom.

Másnap reggel már megint a lokomotivon utazott ki a vezérigazgató ur odáig, ahol keresztbe feküdt a sineken a fehér korlát. Aztán várta. Hát egyszerre csak igen nagy szemtelenség következett be. Treizinán jött a főnök ur. Két munkás hajtotta a kis szerkezetet, ami lendületet adott a kereknek, s hátul mozdulatlanul, kissé komoran ült a főnök ur. Arra elevedett meg az arca, hogy meglátta a korlát mögött veszteglo lokomotivon Zsádó urat. Erre felállott és tele torokkal kezdte énekelni, hogy: — megérdemli az a lány, akiért sáros a treizinám . . . Azzal már tovább is ment s lassan, szörnyű melótóságosan a levegőbe emelkedett a korlát. De mielőtt megindult volna a kis vonat, Zsádó ur leugrott a lokomotivról s lassan megindult a sinek mellett a trubi irányban, arra felé, amerre ütemesen, másodpercenként egyet lépdelva, tovább ment a trezina.

Amikor az állomásra ért, nagyon hümmögött, esóvalta a fejét s kedvetlenül mondta a főnöknek, aki kinézett eleje a peronnal:

— Vém uram, maga nagy zslvány!

jusson az Opera, hogy ott egy nyelvű, vagyis magyar előadások legyenek és a drágán fizetett tagok magyarul énekeljenek?

Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek. Elnök feikét órákor bezárta az ülést.

BELFÖLD

Az obstrukció ellen. *Ipolyságról* táviratozzák: Hontvármegye mai rendkívüli közgyűlése 17 szavazattal ellenében 79 szavazattal elhatározta, hogy az indeminty elleni obstrukciót elítéli s a kormányhoz és az országgyűléshez feliratot intéz.

Nagybeskerekről táviratozzák: Széll Kálmán miniszterelnök a következő távirattal közönte meg Torontálvármegye bizalmi nyilatkozatát:

A vármegye tisztelt közönségének folyó évi május 25 és következő napjain tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésében hozott azon lelkis határozatát, melyben eddigi kormányzati működésemet méltatva, a mostani nehéz helyzetben is változatlan bizalmukról biztosítanak, ösztinte örömmel vettem. Személyem iránti ragaszkodásuk megerősödésének kifejezésével és igen értékes bizalomnyilvánításuk megelégedéssel tölt el és kitartásra buzdít. Fogadják legmelegebb köszönetemet. Hazafias üdvözléssel Széll.

Széll Kálmán miniszterelnök Fogarasvármegye bizalomnyilvánítására válaszul a következő táviratot küldte:

A vármegye tisztelt közönségének folyó évi május hó 26-án tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésében hozott azon hazafias határozatát, melyben a parlamentarizmus alapelveit sértő és az országra beláthatatlan kárt hozó obstrukciót egész terjedelmében a leghatározottabban és egyhangúlag elítélve, személyem és a kormány tagjai iránt leteitlen bizalmukat nyilvánították, igaz örömmel és megegedéssel vettem. A kormány egyetértő működésének helyeslése, lelkis buzdításuk a kitartásra erőt ad a további küzdelemben. Fogadják igen becses megnyilatkozásukért és fáradozásuk sikere iránt kifejezett jókívánataimért a kormány nevében is legmelegebb köszönetemet. Hazafias üdvözléssel Széll.

A polgári perrendtartás. *A képviselőház igazságügyi bizottsága* tegnapi délután tartott ülésében folytatta a polgári perrendtartás javaslatának tárgyalását. Az ülésen Sándor Gyula elnököt. A bizottság a fizetési meghagyásos eljárásokra vonatkozó 8. és 9. cimmal végzett. Bernáth Béla a 611. §. fenntartása mellett érvelt.

Mandel Pál elfogadja a fizetési meghagyásos eljárást, de csak a 611. §. nélkül. Nem kizárólagos indok ugyan ennek a paragrafusnak az elejtésére az ügyvédi érdek sérelme, de méltányolni kell azt a körülményt, hogy bármilyen jó legyen is az eljárás, az nem érvényesülhet akkor, ha a jogszolgáltatás mindakét tényezője, t. i. a bírót és az ügyvédi kar nem támogatja az pedig bizonyos, hogy elizogott és anyagi érdekeiben megkötösított ügyvédi karral ez az eljárás nem fog érvényesülni. Nem az ügyvédeknek egyéni érdeke, hanem általános igazságszolgáltatási érdek az, hogy ez az eljárás egy fogadtassék el, hogy annak érvényesülése ne legyen kockázatva. Ha a költségek szaporítása körül visszafélések történetek, nem büntető szabályra van szükség, hanem preventív intézkedésekkel kell azt a helyzetet orvosolni, mely a visszaéléseket szüli. O ugy van meggyőződve, hogy a 611. §. fenntartását az igazságszolgáltatás érdeke sem követeli, mert a javaslat 39. §-a világosan megmondja, hogy nem tilthető meg olyan költség a teljesítésnek, amely a jog célirányos érvényesítésére nem volt szükséges. Ez az alperest teljesen megóvja.

Reintz Hugó és Visontai Soma Mandel Pálhoz csatlakozik. Szivák Imre ujjlag hangsúlyozza, hogy a 611. §. ha megmarad, megszabható kutorrása lesz az általános elágedetlenségnek.

Ploze Sándor igazságügyi miniszter kijelenti, hogy nem lehet kétség afféle, hogy fizetési meghagyás alapján ingatlanra is lehet végrehajtást vezetni. Ismételve kijelenti, hogy öt semmitelie ügyvédi érdek elleni indulat nem vezet. Az ügyvédi panaszokat teljesen méltányolja, de nem tartja igaz ügyvédi érdeknek ott is költséget okozni, ahol az nem indokolt. A 611. §. javaslatbáhozásával öt gazdasági indok vezet, hogy inproduktív kiadással senki se terheltelessék és a világos követkele-behatás az adórsra, aki a kövelelést nem vonja kétségbe, csak fizetni nem képes, minél kevesebb költséggel járjon. Nem öti a javaslat sorsát a 611. §. elfogadásához, de mivel azt igen öszerűnek tartja, kéri annak elfogadását. Amennyiben a 611. §-t a bizottság mégis elöjtené, szükségesnek tartja a bizottsági jelentésben annak a kifejezését, hogy a 611. §. elejtéséből nem lehet azt következtetni, hogy a 429. §. amely az alperesnek a szükséges költségekben marasztalását meg nem egedi, ebben az eljárásban nem lenne alkalmazható.

Ezekután a bizottság az 540. §-t elfogadta, a 611. §-t azonban elvetette, annak a kijelentésével, hogy az abban kifejezett gondolat már a 429. §. rendelkezése által felve van, amely 429. §., amennyiben az alperes valdi érdekeinek megóvása szükséges, ebben az eljárásban is alkalmazást nyer. Ez a kijelentése a bizottságnak a jelentésbe is fel fog vétetni.

Két mandátum. *A képviselőház általán igazságszolgálati bizottsága* ma déli 12 órákor Vörös László elnöklete

alatt ülést tartott amelyen *Bélicska Béni* előadó reit ráta *Ováry Ferenc* és *Kálosy József* megbízólevelét. A bizottság egyik megbízólevelét sem találta a törvényes követelményekkel megegyezőnek és ennek folytán a két megbízólevelet a házszabályok 12. §-ának b) pontja alá sorolta.

A Magyar Sajtó jog. Dr. Fayer Gyula és *Vikár Béla* országgyűlési gyorsíró-revizorok *Országgyűlési Könyvtár* címmel egy nagyrhivatott irodalmi vállalkozást teremtettek meg. E közös gyűjtőeim alatt adják ki sorra közzöjünk és közjogi érdekű törvényeink monografiáit. Hogy a vállalat milyen hiányt pótol és hogy ezt a hiányt milyen tökéletesen fogja betölteni, azt nem szükséges bővebben fejtegetnünk. Mellastuk ezt annak idején, mikor a vállalatnak csak tervezete volt előttünk. Már akkor is konstatalhattunk annyit, hogy a könyvsorozat minden bizonyos becses munkákkal fogja gyarapítani közjogi és politikai iradalmunkat, amire nézve bőséges garancia a szerkesztők neve — mind a kétő igen jóhangzású név a tudományos iradalomban — és a munkatársak névsora, amelyben *Matlekovits Sándor*, *Edvi-Üllés Károly*, *Kenedi Géza*, *Grecsák Károly*, *Jellinek Artur*, *Jancsó Benedek*, *Beothy Zsolt*, *Nagy Ernő* stb. neveivel találkozzunk. Ezt a várakozásunkat igazolja az *Országgyűlési Könyvtár* most megjelent kettős köteté:

A Magyar Sajtó jog, egy amint életben van; írta dr. *Kenedi Géza*. Ezt a két kötetet a magyar sajtó jog hivatott művelőjének kezéből veszi az olvasó. Kenedi Géza mint jogász és publicista a magyar sajtó jog egész területét mind a két oldalról alaposan ismeri. Néhány esztendő előtt még *Szilágyi Dező* s utána *Erdély Sándor* által fölkérve, sajtó jogunk reformtervével is foglalkozott s ez alkalommal beható munkálattal fejtette ki ebbeli álláspontját. A reform az 1897. évi változtatások óta egy óre elhalasztódott és sajtó jogunk azóta bizonyos nyugvóponton érkezett. Kenedi Géza köteté a ma érvényes sajtó jogot dogozza föl, még pedig nemcsak a bonyolalmas törvényes anyagot, hanem a hozzájárult miniszteri rendeleteket is és a még hullámos judikaturát. Könyve bevezetésében érdekes képét veti az élő joganyagunk. A szabadelvűség régi tisztos épületének látja, amelyhez idők folytán sok új épülrész járult s a pótlásnál a régiből is sokat lebontottak; maga azonban a régi épület derékérsze, a sajtószabadság ünnortató oszlopaival együtt megmaradt és az 1848. évi alkotások tisztelretemlétségére vall. A kötet első része az általános sajtó jogi tételekkel tömören foglalkozik. Kifejti a sajtószabadság, a sajtó és a sajtó jog lényegét. Majd a sajtó jog történetét adja elő a legregibb időkől. Angliának, Franciaországnak, Németországnak, Belgiumnak, Olaszországnak és Ausztriának külön pontokat szentel s azután igen érdekesen adja elő a magyar sajtószabadság történetét a XVI. századtól napjainkig. Ez a rész jogi iradalomban még egészen új. Az élő joganyagot négy részre osztja: 1. A sajtó jogi teletőség. 2. A sajtó jogi büneselkémények. 3. A sajtó rendtartás. 4. A sajtó jogi bünvádi eljárás. Ebben a négy részben szigoron tudományos módszer szerint foglaltatik az egész élő joganyag, tömör magyarázatokkal kísérvé. Jogirodalomban a sajtó jogra még ilyen rendszerességgel és teljességgel földolgozva nem volt. Nagy előnye a könyvnek, hogy a terjedelmes és földölte bonyolódott joganyagot a maga egészében, minden idevonatkozó jogszabályval együtt s oly áttekinthető rendszerben adja, hogy az nemcsak tudományos és elméleti céloknál, hanem az igazságszolgáltatásnál is előnyösen használható.

A dobrai választás. *Déváról* táviratozzák, hogy *Hunyadibóvra* ma reggel kilenc órákor kezdődött meg a választás. Négy jelölt volt: *Farkas Béla* és *Lázár Elemér* szabadelvűek, *Muntyán Aurél* pártonkívüli és *Vlad Aurél* román nemzetiségi. A választás elején azonban az egyik szabadelvű jelölt, *Lázár Elemér* visszalépett. *Farkas Béla* szabadelvű jelölt *ajánlólapjait* ellopák, de a lopást észrevették s az ajánlólap csakhamar előkerült. A szavazást a dobrai választók kezdték meg, akik reniben vonultak föl. *Vlad Aurél* választói tárgyalat viselnek. *Lázár Elemér* szabadelvű jelölt és később *Muntyán Aurél* pártonkívüli jelölt is visszaléptek.

Déva, június 6.

A dobrai választás rendben folyik. Délután 2 órákor *Farkasnak* 62, *Vladnak* 122 szavazata volt. Még 356 szavazat van hátra.

Déva, június 6.

A választás Dobrán szakadó esőben és nagy izgatottság mellett folyik. A *Vladisták* a *Farkas-párti* hat a kocsiőrrel lehnézák. *Jankó* szolgabíró egy oláh tanítót ténen ört, midőn a választók vesztegetésére pénzt osztott. A *Farkas-párti*ak félnek szavazni. Tegnap *Gura-Dobrán* kibolták, hogy a nők és gyerme-

kek is menenek a választáshoz. Több ezren is vannak tölgyalv-jelvényekkel és Vlád mellett erőszakoskodnak. Eddig Vládra 150, Farkasra 86 szavazatot esett.

Déva, június 6.

A zárórat délután 6 órára tüzték ki. Vládra eddig 256, Farkasra 204 szavazott.

Déva, június 6.

Este hét órakor hirdette ki az elnök a választás eredményét. E szerint dr. Vlád Aurél 44 szöbbséggel a dobriai kerület képviselőjévé választott meg. Az ellenpárt annyira terrorizálta Farkas híveit, hogy nagyon sokan átpártoltak, vagy egyáltalán nem szavaztak.

Olasz lap a magyarországi helyzetről. A milánói *Perseveranza* folyó hó 4-iki számában *A Lajthán zneni és a Lajthán túli helyzet* című vezércikkében behatóan foglalkozik a nálunk dúló obstrukcióval.

Magyarországon — ugymond — még mindig folytatódik az ex-lex állapot és sem a kormány, sem az ellenzék nem látszik hajlandónak az engedékenységre. Szél Kálmán a nagy többség támogatásával erőlyesen küzd az obstrukció ellen. Helyzete komoly és igen kényes, tekintve különösen a közbejött horvát zavarásokat; habár ezek arra a reményre jogosíthatják volna a magyar kormányt, hogy a Kossuth-pártiak a horvátok magyarellenes tüntetéseivel szemben be fogják látni szükségét annak, hogy véget vessenek a hasztalan konfliktusnak, szoros nemzeti összetartással válaszoljanak a horvátok szeparatizmus törekvéseire. De ugylátszik, ők sem előrelátóbbak a lengyel nemességnél, mely visszaélvé a *liberum veto*-val, romlásba döntötte hazáját, és Tur István tábornok nagyon időszertien figyelmeztette honfitársait az obstrukció folytatásának komoly veszélyére.

Nem hiszünk, hogy a horvát nemzet többsége elszakadni kívánkozik Magyarországtól, bármily kecsesgetőnek látszanék is ra nézve egy Horvát-Tótorország s Dalmáciából, még talán Boszniából is alakítandó Nagy-Iliria eszméjének álomképe. Az álom csak álom, Horvátország érdekei oly szorosan hozzátartoznak a Magyarorszáéhoz, hogy a szakadás mindkét félnek jelentékeny kárára válhatnék...

A horvátok vélt sérelmei nem oly komolyak szerintünk, hogy azokból a jelen magyarellenes mozgalmat kimagyarázhatnók; e mozgalom színtársát mi csakis az ausztriai slávok köréből látjuk kiindulni.

És nagyon figyelemreméltó jelenség, hogy a horvát zavarások összeesnek a magyar ex-lex állapottal, bizonyítékul annak, hogy a magyar állam-egység eitelenségei felhasználják a helyzetet, hogy a zavarásban halászhassanak.

A magyar ellenzék, makacsul folytatván ellentállást, szomorú tanúságot tesz ugy polgári, mint politikai belátásáról batoritván a merővételeket hazájuk ellen, melynek legjogosultabb védőül akar-nak jelenni. Ezennevez a védőtörvényt, a monárkia hatalmi állásának alapját, követelvé a hadsereg egységének megszaktitását, nemcsak a monárkia, de saát hazáuk érdeke ellen cselekednek, mert az elszigetelt Magyarország nem volna elég erős ellentállani a szeparatizmus törekvésnek és íőleg a szlavizmusnak mely ellen Ausztria német elemeiben talál szövetséget, de megszűnnék a külpolitikára való befolyása is, mely jelenleg preponderáns.

Legyünk őszinték. A magyar befolyás, mely határozottan liberális, jelentékenyen hat a monárkia külpolitikájára, e befolyásnak netáni megszűnésével vagy gyengülésével oly változások állának be, melyek ma valószínűtlennékné látszanak... Szükséges tehát, hogy a liberális befolyás fenntartassék a monárkiában s szükséges a monárkia két állama közti összetartás is. A magyarizmus Magyarországon és a germanizmus Ausztriában természetes szövetségesek a reakció s a szlavizmus eleni harcban. Hozzá kellene még adnunk az ausztriai olasz elemet is, ha fontossággal bírna a politika mérlegében. Mindazonáltal ennek is joga van belépnie harmadikká a szövetségbe.

Igy állván a dolog, nem örületes áramlatnak kell-e tekintenünk azt, midőn látjuk, hogy a magyar ellenzék, mely nevét egy nagy hazafitől kölönszti, hazája és a szabadság ellenségei malmára hajja a vizet?...

Nagyon óhajtható, hogy mihamarabb szűnjék meg Magyarországon ez abnormális állapot, mely paralizálja a parlamentet, diszkreditálja az alkotmányos rendszert.

A néppárt és a pánszlávok. Liptószentmiklósról írják a *Magyar Távirati Irodának*: Liptóvármegye legutóbb tartott közgyűlésén érdekes jelenet játszódott le. A parlamenti obstrukcióról folyó vitában fölszóllalt *Rakovszky István* néppárti képviselő és pedig az obstrukció ellen oly értelemben, hogy egyuttal a katonai javaslatokat is vonják vissza. A beszéd fölötté hízelt a tót nemzetiségieknek, akik Rakovszkynak még tapsolták is. Amikor azonban Rakovszky kijött indítványa szavazás alá került, fölállott a tót nemzetiségi párt részéről dr. *Stojala* Emil ügyvéd és mindenki csodálkozására kijelentette párija nevében, hogy

Rakovszky indítványára egyáltalában nem szavaznak. Oka ennek abban rejlik, hogy a tótok és a néppárt között az utolsó időkben bizonyos feszültség állott be.

A hadügyminiszter a hadseregről.

Budapest, június 6.

Nagyon érdekes interviút közöl a *Magyar Szó* ma esti száma. Az említett lap tudósítóját lovag *Pitreich* Antal közös hadügyminiszter fogadta és terjedelmes nyilatkozatokat tett előtte az aktuális katonai kérdésekről, valamint általában a hadseregnek a magyar nemzethez való viszonyáról s az ezzel rokon kérdésekről. A nyilatkozatokat, amelyek nagyon tisztá és nagyon rokonszenves világitásban tüntetik fel a miniszternek tárcája dolgairól való felfogását s egész gondolkozásmódját, a következőkben ismertetjük:

A tudósítónak arra a kérdésre, hogy van-e tudomása arról a magyarországi hangulatról, mely a közös hadsereget, mint intézményt, a magyarság ellenségének tekintti, a hadügyminiszter a következők nagyrésztü kijelentéseket tette:

Erről a hangulatról csak elméletileg van tudomásom. Csak a parlamenti ellenzék szavaiból és az újságok hasábjaiából. De gyakorlatilag egészen az ellenzék tudom. Mert ahhoz, hogy magyarellenesnek tekintsek a közös hadsereg intézményét, két dolog volna szükséges. Egyik az, hogy tényleg ilyen legyen ez az intézmény, másik meg, hogy a magyar nép ilyenek tartsa, még ha tévedésből is. Már mostan, vege ön tudomásul, hogy ő felsége a legfőbb hadur a hadsereg szellemét az 1867-diki törvények lelkéből merítendőnek tartja. Én ma hadügyminiszter vagyok és ha ezt én így tanultam így tudom és így tartom, akkor mindenki megértheti, hogy az egész hadsereget ez a szellem hatja át; mert a hadsereg szelleme nem lehet más, mint a legfőbb hadur gondolata, akarata és érzése; a legfőbb hadur pedig a fennálló és általa szentesített törvényeket gondolja, akarja és érzi át mindig, amikor hadsereget irányítja.

Lássá kérem, ha ezt jól megértik, mi minden következik ebből? Az, hogy az 1867-es törvények dualizmust létesítettek egyik oldalon Ausztriával, másik oldalon Magyarországgal és így a közös hadsereg egy dualisztikus intézmény, mely egyformán mindkét államé. Mint államfenntartó intézmény forrására, mivoltára, céljára nézve a törvények szellemében és a legfőbb hadur parancsai szerint, külön előny és külön hátrány nyújtása nélkül, Magyarországgal éppen egy, mint Ausztriával.

Az a föitévés tehát, hogy a közös hadseregben lenne valami magyarellenes, tökéletesen el-esik. Már bocsásson meg, de én mint katona is képtelenségnek tartanám. hogy a mai időkben, amikor néphadsereg (Volksheer) intézményében élünk, a hadsereg a nép ellen akarjon lenni. Ez lehetetlenség, képtelenség, abszurdum volna. Hiszen a szolgálati szabályzat is előírja, hogy a nemzeti és egyéni szellemet már csak katonai szempontból is tenn kell tartani az egyes katonában és értékesíteni kell a hadsereg számára.

De a másik föitévés sem áll. A magyar népről merem állítani, hogy szereti a katonaságot. Most két éve a vezérkar Erdélyben járt. Én is ott voltam. Harminonégven voltunk és mondhatom önnek, hogy a társadalom minden rétegében úgy fogadtak bennünket, annyi szeretetet tanusítottak irányunkban, hogy amikor magunk közt voltunk, egyhangulag ez volt a kifejezett véleményünk:

— Ha a monárkiát valakionnan valamilyen vesztély tenyegethé, boldogok lehetünk abban a tudatban, hogy Ausztriában is, Magyarországon is a népességnek minden rétege együtt les.

Erdélyben a magyarok mellett lakó szászoknál, oláhoknál természetesen éppen oly szeretetet tapasztaltunk a hadsereg irányában, mint a magyaroknál és mi katonák úgy éreztük, hogy egyik vagyunk mindannyian.

A mostanában állandóan emlegetett nemzeti követelményekről a hadügyminiszter ezeket mondta:

Aból, amit előbbi kérdésére mondtam, kiti-nik, hogy minő hibát követ el az, aki mindenáron ellentétet keres a közös hadsereg és Magyarország között. Mi úgy fogunk fel intézményein-

ket és így is akarjuk a legfőbb hadur irányadó és parancsoló akarata szerint keresztülvinni minden intézkedésünket, hogy a közös hadsereg Magyarországgal éppen egy, mint Ausztriával. Egy eszköz mindkét államnak egyaránt való védelmére. Már most, aki ezt a ténylet le akarja tagadni és ki akarja forgatni, az tulajdonképp ki akarja forgatni Magyarországot abból a jussából, amely nemcsak kijár neki, de a mi legjobb hitünk és szándékunk szerint meg is van neki.

Igaz, vannak önkönlő olyanok, akik azt mondják, hogy hja, ott van a német kommandó, ott vannak a jelvények stb. Hát erre csak azt mondok, hogy ezek itt vannak, de mint katonai intézmények és nem mint politikaiak. A jelvények a legfőbb hadurnak a jelvényei és nem osztrák jelvények, a magyarok kiváráásával. Csak az zárja ki a magyart, aki nem így látja a dolgot. A kommandó pedig tisztán technikai, célszerűségi berendezés. Semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy ugyancsak célszerűségi okokból, amikor csak kell és lehet a legénységet mindig azon a nyelven kezeljük, amely nyelvet megéri. Ezt se politikából, se kedvezésből vagy ellenkezésből csináljuk, hanem tisztán katonai célszerűségi szempontból.

Sok szó esik arról is, hogy a magyar ezredek nem magyar tisztek vezénylik. Nem mondok vele meglepően újat, hogy ennek oka az, hogy nincsen elég magyar tiszt. Régebben a honvédség szedte el tömegesen fölünk a magyarul beszélő tiszteket. Ezen már jórészt segített báró Fejérváry Géza buzdólkodása, aki most már nevel magyarokat a honvéd-tisztkar részére, de azért igen kis százalékot képernek aránylag még most is a magyarok a közös hadsereg tisztikarában. Azt hiszi ön, hogy nem szívesen látódnk mi is a magyar tiszteket tömegesen körünkben? Mi jól ösmerjük a magyarnak katonai rátermettségét, mért nem küldik gyermekeiket a katonatiszti pályára? Hallottam erre azt a kifogást, hogy idegen hadseregbe nem adjuk fiainkat. Nobát éppen az a baj, hogy egyesek így beszélnek és mesterségesen rontják a hangulatot a nemzetben amaz intézmény ellen, mely a mai néphadsereg viszonyai közt egy test, egy vér véle. Mért nem látják be, hogy addig idegen, amíg idegenkednek tőle. Lépjenek a magyarok a katonai pályára, szívesen látják őket mennél tömegesebben és csak megegyen hozzá a kötségg, szívesen állítjuk jól a szükséges intézkedést is a katonai nevelés számára, hogy mentül több magyar tiszt jusson a magyar ezredekbe.

De ismétlem, ne higgyék, hogy a közös hadseregben a nem-magyar tisztek magyarellenesek. Ez ellenkezik a legfőbb hadur akaratával, ellenkezik a legfőbb katonai vezetés minden rendelkezésével és minden alkalomból be volna bizonyítható, hogy tábornokoktól lefelé mindenkinél megtörtölna, ha kivételesen akadt volna ilyen politizálás. Előfordulhatnak tisztán személyes jellegű ellentétek de nemcsak nálunk, hanem olvas-hatjuk az újságokban: pl. Franciaországban is, ahol pedig egynyelvű a népesség.

Hogy mennyire nem politika a nyelvkérdés a hadseregben, ott van bizonyítékul Magyarországon a honvédség. Ezt behozták az 1867-diki megegyezések és talál-e báró Fejérváry Géza akadémikusokodásra amikor bosszu minisztersége alatt mindentéle üdvös intézkedésekkel eméni akarta egyrészt a honvédség harci képességét, másrészt magyarságát? A honvédséget azelőtt csak másodrendű katonaságnak tekintették, de régebbi intézkedések, és különösen báró Fejérváry kormányzata egyen-rangu sorhaddá emelte azt. Nem volna-e képtelenség, ha annak mi nem örülnék? Hiszen ellenkezőleg, ebből okulunk és várjuk és kívánjuk, hogy a rátermett magyarok jöjjenek a hadseregbe és mindenki úgy érezzen, mint ahogy mi katonák éreztük, akik készek vagyunk az ő védelmükben is minden próben meghalni.

A tudósítónak arra a kérdésére, hogy a véderő-javaslat benyújtásán nem lehetne-e a mostani több-követelésről lemondani és hogy minő intézkedéseket tenne a hadvezetőség arra az esetre, ha az utolsó pillanatig sem lenne az ujoncjaiték megszavazva: azt lelelte ő excellenciája, hogy:

Ne felejtjük el, hogy a parallel-törvény Ausztriában már szentesítve van és maga ez is óriási nehézséget okoz. A véderőjavaslat még

FÉNYKÉPÉSZETI MŰKEDVELŐKNEK

Kittinó fényképezési szalon- és utazó apparátusok új, felülmúlhatlan pillanati kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, BÉCS, Tuchlauben 9. sz.

Kívánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletág alapítottott 1854-ben.

nem kész, a két állam kormányával is még kel-
tanácskozni, azoknak is hozzá kell járulniok. Hogy
minő intézkedéseket fogunk tenni, erre csak any-
nyit mondok, hogy én a világot sem avatkozom
bele a pártusákba és nem kitógásolom senkinek
a hazafaságát. De minden hazafának tudnia
kell, hogy saját hazáját érinti, ha a had-
seregének valami gyengéjét (Bílsse) leplezi
le. Ahol gyengeség mutatkozik, ott könnyen
feltámad valami ellenség. És a mai
európai konstellációk között szabad-e könnyel-
műn nem törődni azzal a felelősséggel, amely
abból hárómalhat akarkire, aki a hadsereg re-
ades erőben való megújítását akadályozza. Min-
den politizálás nélkül és a magyar ellenzék
érintése nélkül adok kifejezést ama nézetemnek,
hogy az ellenzék hazafias kötelességet teljesítene,
ha az egy évre kivánt ujoncjutalék megszavazását
nem akadályozná; elvi álláspontjának érvényesí-
tését pedig fenntartaná a véderőjavaslat tárgya-
lására. Ekkor volna ideje és alkalma, a külön-
böző pártfelfogások szerint a véderőre vonatko-
zólag szükségesnek vélt szempontok felállítására.

Végül megkérdezte a tudósító a miniszter véle-
ményét a Szemere Miklós kezdeményezéséről, mely
az ország ifjuságát a puskával való céllovészben
akarja kiképezni.

Az eszme igen szép és igen hasznos, de az
a baj, hogy igen sok pénzbe kerülne és a kül-
földi tapasztalatok mutatják, hogy csak kényszer
után lehetne általánosítani. Mindenesetre nagy
szolgálatot tesznek a közügynek azok, akik már
az ifjuságot igyekeznek úgy nevelni, hogy meg-
tudják védeni a trónt és a hazát.

A választói jog reformja.

Budapest, június 6.

A sajtóban és politikai körökben egyaránt élénk
megbeszélés tárgya napok óta az az eszme, amely
Vészi József mult heti beszédéből sarjadott ki, mikor
Vészi József, Vásonyi Vilmos beszédére felelvé, rá-
mutatott a választói jog kiterjesztésének s a nép-
nevelési ügy nemzetivé tételének nagy jelentőségére.
Tegnap lapunkban konstatáltuk már, hogy az ily
módon keletkezett kompromisszum-hírek — sajnos —
nem értek meg. De hogy a választói reform kérdése csak-
ugyan élénken foglalkoztatja politikusainkat, mutatja
a *Jövendő* ma megjelent számának egyik érdekes cikke,
melyben különböző pártállású férfiak ugyszólván
egyértelműen megértett és sürgős szükségnek mon-
dják a választási reformot. A cikkben ismertetett
véleményeknek aktuálítását különben nemcsak Vészi
József parlamenti felszólalása, hanem a szociáldem-
okraták párt petíciója adta meg, melyet csütörtökön
terjesztettek be a képviselőházhoz s melyben a szoci-
áldemokraták a mai parlamenti helyzetet és a választói
jog közt állapítva meg érdekes és megzavallásra
méltó rávilágításokat, az általános és titkos választói jogot
sürgetik.

A *Jövendő* interviewjából a következőket kö-
zöljük:

Beóthy Ákos elméletben híve az általános vá-
lasztói jognak, de a titkos szavazást felelősség szem-
pontjából elvetendőnek tartja. Egyébként semmi jót
nem vár a választói jog reformjától, mert azt hiszi,
hogy itt, ahol a legműveltebbek és leggazdagabbak
sem képesek helyesen vezetni az országot, az alsóbb
néposztályok még kevésbé alkalmasok rá.

Júth Gyula, a kerületek új beosztásával föl-
létlen híve az általános választói jognak s nem fölté-
n a nemzeti államot a nemzetiségektől. A mai helyzetből
való kibontakozásra nem tartja elegendőnek, mert a
hadsereg nyelvi reformjátért hajlandó csak leszerelni.
Szükségesnek tartja, hogy a választói jog reformjával
szocialista képviselők jöjjenek a parlamentbe, mert
ezáltal egyrészt megoldódnának a nagy ellentétek, le-
padnának a nemzetközi törekvések és a parlament
intenzívebb szociális munka végzésére lenne utalva.
Barabás Béla véleménye teljesen megegyezik
Júthéval.

Kaas Ivor báró az általános és titkos választói
jog híve, melyből a keresztény-szocializmus számára
sok mandátumot remél. A szociáldemokráciának a
parlamentbe való bejutásában nem lát akkora kárt,
mint amekkora haszon származnék ebből azáltal, hogy
szociális politikát lehetne vezetni.

Kristóffy József így nyilatkozik: A mai politikai
és gazdasági helyzetnek sok tekintetben az az oka,
hogy a képviselőre érett népréteket ki vannak szo-
rítva a parlamentből. Ezért vagyok híve a választói
jog kiterjesztésének, a legszélesebb alapon, lehetőleg
ugy, hogy aki csak valamelyes közterhet visel, az
választói joggal bírjon.

Vészi József végül így fejt ki már ismert ál-
láspontjait:
Az általános és titkos választói jognak nem
vagyok híve. Megmondtam a parlamentben is, hogy
ezt a parlamentarizmus fejlődésében a végeolnak
tartom. De a választói jog kiterjesztése nélkül egész
parlamentarizmusunk csak farcoknak tekintem. Rá-
mutattam már arra is, hogy a rendi parlament, az
ország akkori népességéhez viszonyítva, inkább volt

népkepviselet, mint a mai. Hivatkoztam Anglia pél-
dájára is, ahol a parlamentarizmus erősebb, az a leg-
nagyobb tika, hogy a képviselőre érett népréteket
gyorsan viszik bele az alkotmány sáncába. A mi
parlamentünk vérszegény. Friss vért kell tehát
belecsapolni ereibe. A friss vért pedig ott van
a megérett néposztályok testében. Amíg ezt bele
nem viszik a parlament testébe, addig nem fej-
lődhetik ki a helyes gazdasági érzéke a kép-
viselőháznak. Most a katonai javaslatok merítik
ki az emberek minden energiáját, mialatt például
Németországból az a hír érkezik, hogy sem csir-
kénket, sem ludunkat, sem semmielét szárnyasunkat
oda többé be nem vihetjük. Kiszámíthatlan kárt okoz-
nak vele a nemzetnek, de senki sem beszél róla
ebben a parlamentben, pedig ugye a szárnyas kivétel
és értékesítése a kisember gazdasági helyzetét érinti?
Ez csak példa. De ez is elég annak a megértéséhez,
hogy be kell vonni azokat a népelemeket a parla-
mentbe, akik az ilyen dolgokban közvetlenül vannak
érdekelve. Meggyőződésem, hogy egy helyes parla-
ment reform sokkal többet hozzalna a nemzetnek,
mint az, amit a katonai javaslatokért kérnek. Mege-
rőstönés a parlamentet, tekintélyt adna neki s fokozná
munkaképességét. A mai helyzetből való kibontako-
zásnak kulcsa is körülbelül ebben van elrejtve.

A kvóta a bizottságban.

Budapest, június 6.

A magyar országgyűlés kvótabizottsága ma
délután gróf *Dessueff* Aurél elnökle alatt ülést tar-
tott, amelyen a kormány részéről *Szell* Kálmán mi-
niszterelnök, *Lukács* László pénzügyminiszter és *Papp*
Elek miniszteri osztálytanácsos vettek részt.

Elnök megnyitván az ülést, jelenti, hogy a ju-
nius hó 4-én tartott magyar kvótabizottsági ülés ha-
tározatai az osztrák bizottsággal már közöltettek és
viszont az osztrák bizottság határozatai június hó 5-én
a magyar bizottsághoz megérkeztek. Kéri az előadót
ez utóbbi szövegekkel felolvasására.

Falk Miksa előadó felolvassa a Bécsből érkezett
alábbi osztrák jegyzőkönyvi kivonatot:

Az 1899. évi november hó 22-én a kvótának
1909. végéig való megállapítása tárgyában létrejött
egyezséghez az osztrák kvótaküldöttség lóképp azért
járult hozzá, mert tekintette vette azt, hogy a közös
költségekhez való hozzájárulási arány alkotmányse-
rűen elsősorban a két fél törvényhozó testületi kö-
zött létesítendő egyezmény útján állapítandó meg és
batalmi állása szempontjából e hozzájárulási arányunk
hosszabb időre való megállapítása telette kivánatos.
Azonban az osztrák küldöttség ugy ezen, mint min-
den későbbi alkalommal nyomatékosan hangsúlyozta,
hogy ezen megállapodások sem az itteni közgazda-
sági érdekeket, sem pedig a birodalmi tanácsban kép-
viselt királyságok és országoknak a magyar korona
országaihoz mért teherviselési képességét nem veszik
eléggé számításba. Ehhez a fellegáshoz az osztrák
küldöttség most is kénytelen ragaszkodni.

Es ha az osztrák küldöttség az 1899. évi no-
vember hó 22-én létrejött egyezséget ennek dacára
1900. május 14-én, 1901. március 28-án és 1902. május
20-án mégis megújította, ezt azon reményben tette,
hogy ily módon és a két fél kölcsonös, barátságos
egyetértése révén a jövőre nézve sikerülni fog egy
oly megállapodásra jutni, mely az osztrák részről
ismételt és nyomatékosan hangzottot kívánságnak
és elkerülhetetlen szükségnek megfelelőleg a két
fél gazdasági teherviselési képességének megállapí-
tása tekintetében egy megbízható mértékegységen
alapulna. Az osztrák kvótaküldöttségnek e kívánsá-
gával azonos óhaját fejezte ki a magyar küldöttség
is, midőn a Budapestben 1902. május hó 22-én tartott
ülések jegyzőkönyvében az abban foglalt fejtegetések
során azt mondja, hogy a két kormány a törvényhozó
testületek elé oly előterjesztéseket tegyen, amelyekben
a kvótának jövőben való megállapítása céljából az
erre vonatkozó adatok részletesen és tüztesen meg-
legyenek jelölve.

Az osztrák küldöttség e fejtegetéseket megelé-
gedéssel veszi tudomásul és azon reményt meríti be-
fogul, hogy a két kormány e kérdésre nézve, mielőtt
csak lehet, a szükséges megállapodásra fog jutni és
a két parlament elé fogja terjeszteni megfelelő javas-
latait. Az osztrák küldöttség tehát azon élénk óhajának
és reményének ad kifejezést, hogy ezen az uton
elérhetjük azt, hogy a kvóta megállapításának alapja
tekintetében az eddigi évi elvetelt a jövőben köl-
csönös és teljes egyetértés fogja felváltani.

E fellegásból kiindulva az osztrák küldöttség
kinyilatkoztatja, hogy tekintettel az 1902. évi június
hó 26-ikán kelt legmagasabb elhatározással f. évi
június hó 30-ig megállapított hozzájárulási arány-
viszony közelgő lejáratára hajlandó az erre vonatkozó
tárgyalásokba, mint a mult évben írásbelileg beza-
váráskozni és a következő megállapodásokhoz hozzá-
járulni.

1. A megegyezés az 1903. évi július hó 1-től az
1904. évi június hó 30-ig terjedő időszakra szól.

2. A meddig a monarchia két állama közt a vám-
ügy közössége iennél, addig a vámjövődékek tiszta
bevétele, ugy mint eddig, elsősorban a közös ügyek
költségeire fordítandó és csak az ezután megmaradó
fedezetlen kiadás lesz kvótaszereiben fedezendő.

3. Az ily módon még felderületlenül maradt ki-
adásokhoz a hozzájárulási arány akként állapították
meg, hogy a birodalmi tanácsban képviselt királysá-
gok és országokra 65-6, a magyar korona országaira
pedig 34-4% essék. Amely napon ez az arányuk
alkalmazásba kerül azon a napon megszűnik az 1871.
évi június hó 8-án (RG. B. Nr. 49.) kelt osztrák és
az 1872. évi 4. ik magyar törvénynek érvénye.

Az osztrák küldöttség e mellett azon jeltetésből

indul ki és e tekintetben számít a magyar kvótakü-
ldöttség azonos fellegására, hogy a kormányok abban
az esetben, ha a küldöttségek javaslatot törvény-
javaslatba foglalnak, abba azt a határozatot is fel-
veszi, hogy a vámkezelési átalány a vámjövődék tiszta
bevételenek megállapítási céljából abban a magasság-
ban számítandó, mint amelyben a vám- és kereske-
delmi szövetség tárgyában a parlamentek elé terjesz-
tett törvényjavaslat I. cikkének 5. kikezdésében meg-
van állapítva.

Gróf *Schönborn Frigyes*,
elnök.

Gróf *Mareni Lajos*,
cs. kir. osztályfőnök, jegyző.

Az előadó megjegyzi, hogy, amint e szövegből
kiderül, az osztrák üzenet 3. lótgárgyával foglalkozik.

Elsőször megjuttja azt az óhaját, hogy a két kor-
mány bizonyos egyetértéssel iparkodjék találni oly
módotot, mely a jövőben a kvótakiszámításánál bizo-
tos alapot képezhet. Emlékezteti a bizottságot, hogy
ezen kívánság nem új, hanem ismételt teimerült és
éppen a június hó 4-iki ülésben a miniszterelnök ré-
széről alaposan és meggyőzően lettek kifejtve azon
indokok, amelyek ezen kívánságnak valóítását meg-
nehezítik. Javasolja tehát, hogy a magyar bizottság
színtén szorítkozzék azon határozat megújítására,
amelyet 1900-ban hozott, t. i., hogy „a magyar ország-
os bizottság a maga részéről is rosszajára ezen óhaját
és annak a jelentésben is kifejezést adni kész, de
nem kötelező határozat, vagy a kormányhoz intézett
felszólítás, vagy utasítás alakjában“.

A második pont vonatkozik a tulajdonképeni
kvóta-kérdés és e tekintetben az osztrák bizottság
javaslati teljesen megegyeznek azon határozatokkal,
amelyeket a magyar országos bizottság június hó
4-iki ülésében hozott, kivéve a kéténdő egyezmény
időtartamára vonatkozó álláspontot, mert míg a ma-
gyar bizottság ezen egyezményt 1903. december 31-éig
akarja érvényben tartani, addig az osztrák bizottság
határidőül 1904. június 30-át hozza javaslatba.

Az előadó figyelemelteti a bizottságot, hogy ma-
gyar részről ismételt teimerleteit, hogy a részünkről
elvállt kvóta magasabb, mint az, amely Ma-
gyarországot számítászerűen illetné, de ezen ál-
dozatot meghoztuk azon kettős okból, először
hogy a kvóta nem mindig királyi döntéssel, ha-
nem parlamenti uton állapítások meg és más-
sodszor, hogy az egyszer megállapított kvóta érvénye
hosszabb időre terjedjen. Vajjon ebben az évben az
első, tudniillik a parlamenti tárgyalás lehetséges
lesz-e, az nem a bizottságtól függ, de a második ok
mindenesre elegendő. ha az osztrák javaslati fogad-
tatnék el, hogy tudniillik a 34-4%-os kvóta csak egy
évig maradjon érvényben. Ebben az esetben a magyar
bizottságnak semmi oka áldozatot hozni, hanem egy-
szerűen visszatér arra a kvótára, amelyet a hivatalos
számítás Magyarországra nézve eredményez, tudniillik
a jelen évben 33-49%-ra.

A harmadik pont vonatkozik a vámjövődékre,
illetőleg a vámkezelési átalány levonására. Ebben a
tekintetben a magyar országos bizottság csak azon
álláspontot foglalhatja el, hogy a kvótatörvénybe csak
azon határozomány vehető fel, miszerint a közössi-
gi kiadásokból mindenesetre a vámjövődék tiszta jöve-
delme levonandó és csak a még fennmaradó rész
lesz kvótaszereiben fedezendő. Hanem, hogy milyen
módon számítottassék ki a vámjövődék tiszta jövedelme,
mily magasságban vonassanak le a vámkezelési ata-
lányok, ez nem tartozik a kvótatörvénybe és ezen
kérdés eldöntése nem tartozik a kvóta-bizottság hatá-
skörébe. Az előadó javasolja, hogy ily értelemben
adassék meg a válasz az osztrák kvóta-bizottság
üzeneére.

Szell Kálmán miniszterelnök mindhárom pontra
nézve teljesen egyetért az előadónak ugy indítványai-
val, mint azok indoklásával.

Buzáth Ferenc sem az osztrák, sem a magyar
bizottság álláspontját nem fogadhatja el, mert ő sem
10 évig, de egy évig sem kívánja a 34-4%-os kvótát
fenntartani. Szól azután még azon nyilatkozatról,
amelyet a lapok szerint gróf *Schönborn* az osztrák
bizottságban a közös intézményekre nézve tett, de
mint hogy e nyilatkozatról a magyar bizottsághoz ér-
kezett üzenetben nincsen említés tőve, nem tartja
szükségessé, e kérdés további vitásába belemenni.

Szólsára senkinek jelentkezésén, *elnök* kimondja,
hogy az országos bizottság, *Buzáth* Ferenc kivételé-
vel, egyhangúlag elfogadta az előadó indítványait,
amely határozatok ismét jegyzőkönyvi kivonat alak-
jában fog az osztrák bizottsággal közöltetni.

A jegyzőkönyv hiteltelenségével az elnök és az
előadó bizáltak meg.

A magyar országos bizottság legközelebbi ülés-
ét az újabb osztrák közlés beérkezése után fogja
tartani.

KÜLFÖLD

A pápa állapota. A pápa állapotáról az a
hir terjedt el tegnap és ma, hogy aggodalomra
ad okot. Allítólag béluhurban szenved s ezért
halasztották el a konzisztóriumot és e hó 15-ikéről
22-ikére vagy 25-ikére. Ezeket a híreket azonban
egy éjjeli táviratunk szerint megcáfolja maga
Lapponi, a pápa orvosa, azt mondván, hogy
a pápa oly egészséges, hogy épp ma reggel
fogadta a jeruzsálemi patriárkát és a notai püspö-
köt és ő, *Lapponi*, két napja nem is látogatta meg.

Harci riadó az olasz kamarában. Az
olasz kamarában a tengerészeti költségvetés tár-
gyalása alkalmával azt mondta *Arletta* előadó,
hogy Olaszország azon hat nagy páncélos-hajó
elkészítése után, melyeken a hajógyárakban má

dolgoznak, nagy tengeri hatalom fölött fog rendelkezni. A kormányt ezért hálga megilletni a haza részéről. „Nem tagadhatom — folytatja az előadó — hogy az a lelkesedés, mely az *Alpoktól Siciliáig* folhangzott a még meg nem váltott testvérek érdekében melyen megrendülte a szívemet.” Azután pedig, észrevevén, hogy eljárt a szája, azt kezdte feszegetni, hogy a hadi flottának főképp a háboru megakadályozása s nem előidézése a célja.

Osztérakellenes tüntetések Olaszországban. A *Neues Wiener Tagblatt* római levelezője Rómában több előkelő államférfiaval beszélt, kikérdezték őket, hogy mily véleménynyel vannak az olaszországi osztérakellenes tüntetésekről. Az eredmény a következőkben foglalható össze: A mostani mozgalom csak mulékony s az osztérak-magyar-olasz szövetség erős hajójának nem igen árt. A Bécs és Róma közti viszony a történelem dacára teljesen megfelel a konkrét föltételeknek s a viszony azon szellemének és bensőségének, melyben a két hatalom egymáshoz áll. Ami az utolsó napokban Olaszország egyes városaiban történt, az a maga összességében csak epizód, melynek hatását nem szabad túbecsülni. Az olasz kormány aztal, hogy két római rendőrhivatalnokot, kiknek a zavargások alkalmával tanúsított magatartásával nem volt megelégedve, Szardíniába helyezt át, megmutatta őszinte készségét a zavargások erőlyes elnyomására.

Bécsi diplomata körök sem tulajdonítanak valami nagy fontosságot az osztérakellenes zavargásoknak. Vörös bengáli fényben csillámló szappanbuboréknak tartják, melyet a legelső légnuzam elfű.

Sokat foglalkoztak az utóbbi időben azzal a kérdéssel, hogy kik szervezték a tüntetéseket. Körülbelül bizonyos immár, hogy a *Corda Fratres* olasz diákszövetség, melynek kötelékébe nemcsak az Olaszországban, de a külföldön (tehát Innsbruckban, Triestben, Trentóban) is tanuló olasz nemzetiségű vagy idegen nemzetiségű, de *olasz anyanyelvű* tanulók tartoznak. A *Corda Fratres* a tüntetésekkel akarta megtorolni innsbrucki és triestri tagjainak az ügyét.

A *Berliner Tagblatt* szerint a tüntetések előbb-utóbb megszűnnek, de ostobaság volna a kellő tanulságot le nem vonni belőlük. Ez pedig az a tanulság, hogy az olasz-osztérak ellentétek élességét minden áron enyhíteni kell. Mert Ausztria-Magyarországnak és Németországnak nem lehet közönyös, hogy az olasz közvélemény mind nagyobb ellenszenvvel viseltetik Ausztria-Magyarország iránt.

A balkáni forrongás. Az osztérak-magyar-olasz memorandum egy pótmemorandumot szült. Belgrádi hírek szerint *Nacserovic* bolgár ügyvivő kijelentette a török kormányának, hogy Bulgária a következő feltételek mellett hajlandó a macedóniai igazgatást megszüntetni: 1. Az összes letartóztatott bolgárok szabadonbocsátása és megkegyelmezése. 2. Az osztérak-magyar-olasz jegyzékben követelt reformok megvalósítása. 3. A reformok megvalósítására kiküldött bizottságnak két bolgár delegátussal való kiegészítése. 4. Autonómia az összes macedóniai bolgár községek részére. A porta az utóbbi két föltételt kerekén visszautasította.

Ebből a memorandumból az tűnik ki, hogy Bulgáriának mégis csak nagy köze van a macedon-mozgalmakhoz s azzal bátorítja ezt a mozgalmat, hogy türi, holott — mint a fentebbiekből kitetszik — akkor szüntethetné meg, amikor akarná.

A bécsi bolgár ügyvivő, *Pomjanov* Konstantint visszahívta a kormánya. Bécsben a legnagyobb feltűnést keltette ez a hír, s kezdetben azt hitték, hogy a diplomáciai összeköttetés megszakítását jelenti. Később azonban kiderült, hogy a hirtelen felmentés a bolgár minisztertanács határozatára történt és Bulgária kormánykörében azzal magyarázzák, hogy dr. *Pomjanov* a saját képviselőivel való érintkezésben igen kevéssé volt tartózkodó, továbbá, hogy *Ljuszkanov* volt miniszternek Oroszországba utaztában szállást adott a bécsi bolgár ügyvivőség épületében, amit diplomáciai faux pasnak minősítettek. Dr. *Pomjanov* 1902. február óta van Bécsben bolgár diplomáciai ügyvivői minőségben.

Konstantinápoly, június 6.

A porta tegnap írásbelileg közölte az osztérak-magyar és orosz nagykövetségekkel, hogy a szaloniki merényletek alkalmával letartóztatott bolgárok körül 460-at szabadlábra helyeztek és 270-et illetőségi helyükre toloncoltak. Fogva maradt 20, kik törvény elő korúinak és 60, kik még elővizsgálatban vannak.

A *Carlo Alberto* és *Torbini* nevű olasz hadihajók tegnap elhagyták Szalonikit.

Szent Vencel csödjé. E jeles intézet helyzete (melyről mai reggeli lapunkban cikk szót) még mindig nincs tisztázva. Ma délelőtt kellett volna megkezdődnie a 25%-os kvóta kifizetésének, de ezt közbejött események folytán délutánra halasztották. Hogy csakugyan fizettek-e, arról az éjjel még nem kaptunk táviratot.

Danaida-ajándék az orosz zsidóknak. Az orosz kormány újabb „kedvezményben” részesítette a zsidókat, valószinüleg a kisenevi mézár-lás kiengeszteléséül. Megengedte nekik, hogy az eddigi (részükre kijelölt) területeken, u. n. zsidóterületeken kívül még más 101 városban is tartózkodhassanak, s e célból ugyanannyi falvat városi rangra emelt. Ez új települések a beszar-arábiai, vilnai, vitebszki, volhyniai, grodnói, jekaternioszlávi, kievi, kovnói, mohilevi, podóliai, poltavai, krimi, csernigovi és chersoni kormányzóságokban vannak szétszórva. Ez új helyeken tehát a zsidók lakhatnak s ott ingatlanokat is szerezhetnek, de csak az illető városok határában. Azokon túl egy lépéssel már tilos ingatlant venniük, gyárakat állítaniok stb., holott a zsidóterületeken kívül eső kormányzóságokban a zsidó bárhol szerezhetnek maguknak ingatlant. E falvak városokká léptettétek elő, kiterjedtebb rendőri felügyeletet is kaptak, vagyis a zsidóknak meg lehetsékes szekaturákban lesz részük.

HIREK

Két levél.

Az egyiket a budai Horváth-kertben, a másikat egy dunai hidon találták. Az egyiket fiucska írta, a másikat lány — és mindegyikből az élettel való elégedetlenség hangzik ki. A fiú keserűségét valami mosolyt fakasztó derü enyhít meg. Levele a csinyen rajtakapott diákoeska képét varázsolja elének, kinek keserves sirása nem tud bennünket meghatni, mert könnyes szeméből csak egy sugárzik a pajkosság, az életkedv. Nem féltjük. Az egész csak nyári zivatar. A felhők elvonulnak, a nap kisüt, a levegő felfrissül. De azért nem szabad egészen humorosan felfogni a történeteket. Mert csak *ezt* a gyereket nem féltjük. Nem féltjük azért, mert levelét olvastuk. Olvassák mások is, mert a kusza betűk, a mosolyra készítő ákom-bákom mögött komoly tanulság rejtezik. Ime:

Ne haragudjanak, hogy én elmentem. Megrovást kaptam az átkozott számtanból és félttem, hogy ha a papa bejön, nagyon megver. Velem ne törődjétek, mert én világgá mentem. Sajnálom a mamát, Tildát és Katit. Csókolom a pici Plutót és Sárkányt, meg a macskákat. Annak az átkozott számtanának kívánom, hogy törje ki a két lábát és ott egye meg a fene, ahol van. *Laci*.

Ezt a gyereket megmenti hamora, *ezt* tehát nem féltjük. De azt az okot, mely a kis elkeseredettet — reméljük rövid — vándoratra készítette, mindamellett érdemes közelebbről szemügyre venni. *Laci* barátunk ugyanis nem a számtan ellen fakad ki, hanem a számtan tanára ellen. Es ez nagy, nagyon nagy különbség. És nem volna szabad megtörténni. Az olyan gyerekeknek, mint *Laci*, nem volna szabad tanárjára haragudnia. Mert *Laci* nem rossz fiú. Arany szívének kell annak lennie, aki a világgá bujdosás küszöbén nemcsak szüleiről, testvéreiről emlékezik meg megható szeretettel, hanem nem feledkezik meg *Plutó*ról, *Sárkány*ról, sőt a macskákról sem. A *Laci* szive teli van gyöngödséggel, *Lacinak* nagy oka lehet arra, hogy olyan tiszteletlen hangon emlékezik meg tanárjáról. A hangot bizonyára meg is bánta már, de a keserűség még ott van kicsike szivében. Az se marad sokáig. Az övében nem — de lehetnek sokan, akik egész éle-

tükben ott éreznek szivükben. Akiknek lelke érzékenyebb és akiket a Mindenható nem áldott meg a humor minden árnyékot beara-nyozó napsugarasait. Akik gyermekkoruk szomorú benyomásait egész életükben magukkal hordozzák, mint valami nehéz, utálatos terhet. Gyermek, akik szomjaznak a szeretetet, epednek a gyöngödség után, akiknek lelki szükséglet e jóságos bánásmód és nélkülül elhervadnak, mint a virág, melynek szirmaira sohasem rakódik le harmat. Ott ülnek az ilyen gyermekek az iskola padjain és tágra nyílt szemekkel csin-genek a tanítónak arcán, a tanítónak ajkán. Megremegnek minden hangos szavától és összerézzenek, ha tekintete komoran szegeződik rájuk. Ha a tanító beleláthatna ezeknek szivébe! Ha láthatná, hogy mint húzódik össze a fájdalomtól, ha ridegen bán velük. Ha láthatná! De nem látja, mert éppen az ilyen gyerekek a legcsendesebbek. Ajkuk, arcuk mozdulatlan, míg belül marcangolja őket a fájdalom. A fájdalom, melyet a végtelenségig fokozhat a tanító, a nélkül, hogy paragra-fusba itközött vétséget követne el! Csak rossz-indulatnak kell lennie! Ezernyi láthatatlan korbácsot suhogtathat kezében. Az ambici-ózt mellőzi, a szeretetre vágó iránt közö-nyös, a lassabban gondolkozót gyorsaságra nógatja, a komoly természetével ezérfele mó-don érezti, hogy nem veszi komolyan, a humorra hajlóval szemben a tréfát nem ismerő ridegség álarcát ölti fel! De ki győzné elősorolni? ... De tudni tudják sokan. Tudják, hogy nem egy olyan iskolai órán, mikor a leg-nagyobb esend van a teremben, egyre suhog a rettenetes korbács és egyre hull a láthatatlan vér ...

Ezeket a korbácsokat juttatja eszünkbe a *Lacika* levele és ezektől a korbácsoktól féltjük nem őt, de az érzékenyebb lelkűeket, akik sokan vannak ... Ezek elten a korbácsok ellen emléjük fel zavunkat, mert azok a sebek, melyeket ezek ejtenek, sajnóbbak a kancsuka-ütésnél, nyomuk sokszor meglát-szik a siring és kétségbe kellene esnünk, ha sok tanító ember suhogtatná ... Haha Isten-nek, kevesen vannak, kevesen, mint az olyan anyák, akik a másik levél íróját ejtették kétségbeesésbe és kergettek valószinüleg a halátra. Ez a levél így hangzik:

Én egy szerencsétlen áldozat vagyok. Áldozata a szitói könnyeiműségnek ... Amint más anya megvédi a gyermekét, úgy üldöz az anyám, pedig tisztességes vagyok ... Én *Tolner Eliz* vagyok, magy-habi jöttem fel e szép vidékre.

Ez már a teljes sötétség. Ezen nem csihog keresztül a derű, mint a *Lacika* ákom-bákomjain. Ebben a néhány sorba az élet legborzasztóbb tragédiáinak egyike feketélik. Tragédia, melynek lejátszódása után nem érezzük azt a bizonyos meg-nyugvást, melylyel a szünnap szomorúságé-kok töltönek bennünket. A *Tolner Eliz* tra-gédiája a teljes reménytelenség, a teljes kiet-lenség, a teljes sivárság. Nem ráz meg és nem is döbent meg, hanem lesújt, mint va-lami hirtelen csapás, mely után elsötétedik előtűnk minden ... Nem látjuk többé a fényt, a derűt, semmit, semmit, ami vigasz-taló. Az emberbe vetett hitet ingatják meg a *Tolner Eliz*éhez hasonló esetek ... Lehántják róla a kultúra nemesítő patináját és a maga teljes őseredeti durvaságában mutatják, ala-csonyalynak az állatnál, mely nincs neme-sebb ösztönök nélkül, mely még a maga egyéni érdeke és jóvalta rovására is védi megtámadott kölykét ... A *Tolner Eliz* anyja nemcsak hogy nem védte, de egyenesen bele-dobta a kárhozatba. Bele a koncot kapott bestia undorító vigyorgásával ...

Rettenetes ...

Oh, milyen jó, hogy az ilyen hirtelen csapások okozta kábulatok nem sokáig tartá-

Andor és András

Herczeg Ferencz legújabb regénye most jelent meg. Budapesti történet. Márk Lajos rajzaival. — Ára fűzve 3 korona 20 fillér, diszkötésben 5 korona 20 fillér. Singer és Wolfner kiadóhivatala Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

nak... Lassan, lassan derengeni kezd lelkünkben, kinyitjuk szemünket, megdörzsöljük, mint valami rossz álom után... Elmult. Fejünk fölött tiszta kék az ég és előttünk virágos mező, harmatos fű... A Tolner Eliz esete sem az élet. Csak az élet láz-álmainak egyike. A Tolner Eliz anyja pedig egyik rettenetes fantomja...

Sötét, átláthatlan fátyolt ró! Ne nézze senki!...

Hisz felettünk kék az ég és az élet tágas mezején a tövisék, csalánok mellett ott diszlenek a virágok és köztük a legszebbek, a legisztebbek azok, melyek a szont, a szüzi, az isteni anyai érzésből fakadnak...

r. a.

Fidonc!

Ezt a francia című cikket francia idézettel is kell megkezdeni.

Tout passe, tout lasse, tout — casse.

A kissé szentimentális ízű idézet és kissé inparlamentáris fölkiáltás között a mérés áthidalást egy koronás fej szolgáltatja. Persze, olyan koronás fej, amelyen kissé hetke-pörgén áll a korona.

Cléopoldról, a diésről, szól megint az ének. Ahány pletykahordó újságja van a világnak — és hány van! — mind megint ő vele van tele. De nemcsak a pletykahordók, a komolyak is. S már nemcsak az újdonságok apró, pikáns híreikéi között, a tisztas, komoly törvényszéki rovatban is állandó alaknak készül ő felsége.

Hja bizony, édes előregszünk.

Hajdanában, ha egy szép horizontale fölmerült a párisi aszfalton, rögtön ott volt nyomában a királyi rastaquonere, az elegáns Cléopold. Tout passe!

Ha a kulisszák mögött valami világraszóló botrány történt, egyik szuffita okvetetlen az örökifjú Cléopold fején tört össze. Már nem. Tout lasse!

De hát lehet apró-cseprő botrányok nélkül élni? Letörünk, apám, letörünk! Tout casse!

Mikor már mindenből kifogytunk, hazamegyünk családapának. Más ember is megtette már ezt, de zárt ajtók és lebecsátott függönyök mögött. Különösen ha nem gyöngédeskedni, hanem veszekedni megy haza.

Oh, Cléopold más ember s a szennyezet is a piacon mossa.

Hazamegy a lányával veszekedni, de előbb kinyitja ajtót-ablakot az egész világnak.

Miután a chronique scandaleuseból kifogyott: — az örökösödési vagyonpörök terére lép Cléopold.

Fidonc, Cléopold!

Elfogni a lányaitól az örökséget, ügyvédek harmincadjára juttatni, amit az édes anya a gyerekeiknek összekuporgatott, fidonc, Cléopold, az már se nem urí, se nem bohémien, az nagyon smucig dolog!

Budapest, június 6.

— BUDAPESTI NAPLO. Május 31-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejeikre gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A Budapesti Napló legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hírek. *Vörösmarty Béla*, a m. kir. Kuria másodnöke, megromlott egészsége helyreállítását véget ért háromnapos szabadságra ment Karlsbadba. — Dr. *Kanarik J.* egészség-tanár, újródorvos megkezdte működését mint nőorvos és hydro-pátha Bártia tüzében.

— A királyi szemléje. Bécsből jelentik, hogy a király ma látogatta a bécsi helyőrség csapatának részleges szemléjét s megtekintette a Práterben a 3. titoli császári-vadászeredet. A gyakorlat befejezése után elvonult az ezred az uralkodó előtt. Ő felsége kíséretében voltak *Ferenc Szalvátor*, *Lipót Szalvátor* főhercegek, a közös hadügyminiszter, a hadsereg főfelügyelője, más tábornokok és sok külföldi tiszt.

— József főherceg 70-ik születésnapja.

József főherceg, aki ez évi március hó 2-án töltötte be áldásos életének hetvenedik évét, akkori gyengékedésére való tekintettel e napot csak szűkebb családi körben ünnepelhette meg s így nem volt alkalma a küldötségeknek és más tisztelőinek tiszteletét fogadni. Mint már akkoriban jelentették, ő felsége nagyobb nyilvánosságban üli meg születésnapját június hó 22-én, hogy a tisztelőkre jelentkezett küldötségeket fogadhassa, amelyek aznap délután 5 órakor a Margit-szigeten, a főhercegi nyaraló előtt levő elzárt téren fognak tisztelni. Ugyanaznap este a főherceg ugyan-csak a nyaraló előtt lévő térségen kertiestélyt ad, amelyre a katonái és a polgári társadalom számos előkelősége, valamint a küldötségek tagjai kapnak meghívást; ezen az estélyen a katonák sapkában, a polgári vendégek szalonkabinban jelennek meg. A küldötségek vezetőinek és tagjainak névjegyzéke a főhercegi udvarmesteri hivatalnak Alsóútra levélileg bejelentendő a végből, hogy az illetők részére a meghívók, amelyek egyszerűsége s szigete való belépésre jogosítanak, kézbesíthetők legyenek.

— A délvideki királygyakorlatok. Az idén őszszel tudvalevőleg a Délvidéken Radna-Lippa környékén lesznek a királygyakorlatok, amelyekre máris folynak az előkészületek. Külön bizottságokat szerveztek a király fogadtatásának előkészítésére, amelyek szorgalmasan tanulmányozzák a hadgyakorlatok terepét. A király a radnai állomáson fog kiszállani, hogy a hadgyakorlatokon részt vegyen. Erre az alkalomra a radnai pályaudvar kibővítését tervezik. Az aradi vasúti üzletvezetőség kiküldöttei: *Stankovics Miklós* aradi üzletvezető, *Fetter Géza* főfelügyelő, az igazgatóság referensei és a központi mérnöki hivatal három mérnöke már a helyszínre érkeztek s megállapították mindama szükséges építkezéseket, melyeket a királygyakorlatig eszközölni kell. Az építkezések nagy része nem lesz állandó jellegű. A lippai állomáson megjelölték a királyi sátor felállításának helyét, mely a királynak várótermül fog szolgálni.

— *Edvárd király földje*. A térkép új szigetlet szaporodott. Az angol délsarki expedíció fedezte fel, de nem hajóval, hanem léggömbörről. Legalább így jelentette *New-Yorkban Schackleton* hadnagy, az expedíciónak a *Discovery*-gőzösön utazott tagja. Egy napon ugyanis 225 méternyire szállott fel többedmagával a hajón elhelyezett léggömbbel és egyszerre egy eddig ismeretlen szigetlet vet észre, melyet az expedíció többi tagjával egyetértően *Edvárd király földjének* nevezett el.

— *József főherceg szemléleten*. Sopronból távratozzák: *József főherceg* ma délelőtt a harkai tenison szemlélt tartott a soproni 18. honvéd gyalogezred fölött, melynek zárt és harcászati gyakorlatai teljesen kielégítették. Utána a honvédfőrealkolát tekintette meg; itt *Liszky József* alezredes, az intézet parancsnoka fogadta és kalauzolta a fenséget, ki az intézetet és annak berendezését behatóan megismerléte és bejelzésül elismerésének adott kifejezést a tapasztaltak fölött. A főherceg délben a Pannónia-szállodában ebédelt adott, amelyen kíséretén kívül gróf *Széchenyi Emil* főispán, továbbá a törvényhatóságok és hatóságok fejei vettek részt. A főherceg délután Győrbe utazott.

— *Frigyes főherceg a Tatrában*. *Frigyes főherceg* családjával, mint minden évben, ez idén is a Tatrán tölti a nyarat. A főhercegi család Alsó-Tátrafűrészen a „Fecske” villában fog lakni, amelyet most rendeznek be a magas vendégek számára.

— *Rákóczy emlékezete*. *Páparól* távratozzák: A Rákóczy szabadságharc 200-ik évfordulójára alkalmából lényeges ünnepet rendezett ma városunk ifjúsága. Az ünnepen, mely a ref. kollégium tágas udvarán folyt le, az óriási közönség sorában a város előkelőségén kívül *Hegedűs Loránt*, *Bedőházy János* orsz. képviselő, *Ilász Lajos* főrendházi tag, számonosan Győrből, Szombathelyről, Kis-Cellről és a Pápa környékén tekvő falvakból voltak jelen.

A műsor első száma gyanánt a kollégium-dalkör *Gáthy Zoltán* nyitányát adta elő és képezelénekkar *Sarady Ottó* vezetése alatt a Szózatot énekelte. Majd *Gyurac* püspök tartott nagyhatású megnyitót beszédet. *Horváth Lajos* éneke és *Fürdő Gyula* szavalata után lelkes énekek között lépett az emelvényre *Eötvös Károly* orsz. képviselő, hogy az imnapi beszédet megtartsa. Szép beszédében azt fejtegette, hogy a magyar faj rendeltetésében minő szerepe van Rákóczy-nak. A szabadságharc eredményeként azt hangsúlyozta, hogy a szatmári egyezségben a magyar alkotmány a maga teljességében biztosított. Majd az 1715. évi 40. törvényekről szólván, mely Rákóczit és Beresényit az igaz szabadság ellenségeinek nevezte, egy egész évszázad közönyét ostorozta, mely Rákóczyról annyira megteledezett, hogy működését a maga egészében először egy Orszórszágban élő német tudós méltányolta csak a 19. század elején. Beszédbe befejező része a kuruc költészet és zenéről szólt. *Eötvös* beszédét után a tanítóképzede kuruc dalokat, *Nagy Béla* *Herz Bódog* epilogusát adta elő s végül a Rákóczy-induló játszották el. Az ünnepély-lény kapcsolatának gyűjtés volt Rákóczy hamvainak hazaszállítására, mely 800 koronát eredményezett.

Délben bankett volt a vendégek tiszteletére, melyen lelkes tószlok hangzóttak el.

— *Bethlen Gergely emlékszóra*. Monumentális emléket állítanak *Kolozsvárott* az erdélyi hadjárat egyik legvitézebb hőseinek, *Bethlen Gergelynek*, aki a szabadságharc után Olaszországban mint magyar légionista s mint Garibaldi tábornoka diésőséget szerzett a magyar névnek. Kolozsvárt a 37 év óta félreeső helyen pihenő hamvait kiemelik és diszsihrhelyen hantolják el örök nyugalomra. A sir fölé erős kőszarkofágot tesznek, melyre rávésik ama csatákat, amelyekben résztvett. E fölé hatalmas svédgránit-obeliszket állítanak, amelyen a hős tábornok meliszobra lesz márványból. A diszsihrhelyet a napokban jelölte ki a városi köztemető felügyelő-bizottsága *Benel Ferenc* városi tiszteletbeli főügyész elnöksége alatt. Az Orszórs Történelmi Ereklyeüzemum most gyűjti össze az elhunyt tábornok életére és katonai szereplésére vonatkozó adatokat.

— *A fehér nadrág*. A fehér nadrág igen kellemes és kényelmes ruhadarab nyáron. Nem azokról a fehér nadrágokról beszélünk, melyek a „porcellán” melléknevet viselik s melyek nem sokára *Budapest* uracaival együtt fel fognak tűnni a napsütötte utcákon. A fehér nadrág, melyről ez enek szó, nem is fehér, hanem inkább sárgászöld s vitorlavászonzó készülőve részint a hadsereg fiait, részint munkások szokták hordani. Ez a fehér nadrág legalább a vidéken egyelőre ki fog monni a divatból, különösen pedig *Budapest* környékén. A dolog magyarázata ugyanis a következő. *Micsinai*, az új magyar *Kecskeméti*, állítólag fehér nadrágban szokott meg. *Fürge* és ügyes detektíveink serege tehát *Budapest* környékén, mint falánk kányák csapnak le a fehérnadrágos emberekre s a vidéki börtönök fehér nadrágos emberekkel telnek be. Ezt a körülményt megdondolva tehát, szállóigévé lesz maholnap *Hidegkúttól Erdig*: — Le a fehér nadrággal! Nyaralók, akik nem akarták, hogy börtönben teljenek el szép napjaikat, vessétek el és le fehér nadrágjaitokat, amely egyenlő szabadságot teljes elvesztésével. Különben pedig erős a gyanunk, hogy az eset egészen másképpen történt. *Micsinai* ugyanis volt olyan ügyes ember, hogy a látszat kedvéért fehér nadrágot mosatott ki és azt sürgette a tisztító intézetben, voltaképpen pedig hupikék nadrágot öltött magára s míg a fehér nadrágok hitelet teljesen lejáratja, ő maga boldogan evez egy szebb hazába.

— *Zempléni P. Gyula siremleke*. *Zempléni P.* Gyulának, a tavaly elhunyt kiváló hírlapírónak a kerepesi-úti temetőben lévő sírja fölé díszes emléket állítottat bánatos özvegye. Az emlék nyerskő-talapatzon emelkedő márványkereszt, ezzel a vésett fölírással: *Fiat voluntas tua*. A talapatza illesztett márványtáblán ez a pár mondat olvasható: *A névtelen hősök sorsa a tied. Eszménye voltál annak, milyen legyen a közügy tölal tívó nemes katonája*. A díszes emléket ma délelőtt 11 órakor avatták föl. Az ünnepélyen ott voltak az özvegyen kívül *Rákóczi Jenő*, *Csajthy Ferenc*, dr. *Hertzka Tivadár*, *Márkus Miksa*, *Cziklay Lajos*, *Fáy Szeréna*, *Szacsavagné*, a *Magyar Hírlap* szerkesztősége testületileg s az elhunyt sok kollégája. Az emlék előtt *Rákóczi Jenő* mondott megható beszédet. Kiemelte, hogy *Zempléni P. Gyula* egész életét a közügy szolgálatában töltötte, s kötelességénél sokkal többet dolgozott. Jutalma érte egészben ez a kis darab föld, amelyben örök álmát aluszsa. Neve már-már kivész a közadatokból, de emléke szeretettel él annak szívében, aki őt magának valhatta s aki csak akkor felejtheti el őt, amikor vele az anyatölben egyesül. Beszédre végén figyelemzett arra, hogy két szerető szív nemes összedobbanása mily lélekelmélő az életben s ba az egyik immár porlad, a másik még akkor is mily kegyellelt örzi párjának emlékezetét. Ezután dr. *Hertzka Tivadár*, akinek az elhunyt munkatársa volt, megköszönte *Rákóczi Jenő*-nek a szép megemlékezést, mire az egybegyűltek elévölöztek a temetőből.

— *Kitűntetett papírgyáros*. *Kolba* Miksa mérnököt, a *diésdy* papírgyár tulajdonosát, a papírgyár terén kiejellett sikeres működtetésért, valamint gyártmányainak versenyképességeért az *Académie Parisienne* tiszteletbeli tagjáná választotta és díszoklevéllel, valamint nagy aranyéremmel tüntette ki.

— *Jövendő Bródy Sándor* kitűnő heti revuejének gazdag tartalmából lapunk más helyén közlünk egy igen érdekes politikai közleményt. Itt adjuk az új füzet tartalomjegyzékét:

B. S.: Az Andrássy hadserege. Lányok a haborbán. U. J. választások, u. választók. *Szász* Zoltán: Herbert Spencer. *Ferrero* G.: A közvélemény divaja. Dr. *Besnyó Béla*. A nő kenvere. *Erdős* Renée: Megállt előttem. *Rudvard Kiptina*: Tavaszí jorradaiom. *Szomorj* Dersző: Bolonyzás. *Oldh* Gábor: Az ember. *Gárdonyi Géza*: Gyermekekori emlékeim. *Knai Hansz*: Virágének. *Erdős* Renée: Egy leány élete. *Tolsztoj* Leo: Háború és béke. Természetudomány. Írókról — könyvekről.

— **A mézeskalács-lovacska utazása.** A mézeskalács-lovacska a legmozdulatlanabb lovacska ezen a világon. Jó becsületen magyar konzervatívizmus van benne. Amióta kitalálták a formáját, azóta sem változott. A szeme most is egy pötty vörösrre festett cseppentett cukorszál, a szőnyegé máig sem lobog, csak cukrosan tapad a mézesbáb nyakához. A lába pedig — ki ne mosolygott volna valaha egy mézeskalács lovacska esetében lábán? — Valóban ez a ló csak állásra született s nincsen benne a magyar párpa szaladóra hajlott finom lábából egyetlen vonás sem. A mézeskalács-lovacskáról pedig azért esik most szó, mert egyszerre, megúnván évszázados vesztéglését, indulni készül. Amerikába indul, ahova egy magyar menyecske csalogatja. Valahol Amerikában bazárt rendeznek a jótékony asszonyok s erre a bazárra kellene a furesábbnál furesabb specialitások. A magyar asszonyok eszébe jutott a mézeskalács-lovacska s irt háza Pécsre, hogy küldjenek neki egy kosárra valót.

A magyar mézeskalács-lovacska megindul hát messze idegenbe. Nehézség lábai megmozdulnak s úgy fordul, egyszerre csak iparág lesz belőle. Iparág, amely fejlődni fog s európaivá válik. Egy szép magyar tulajdonságát azonban káli, hogy megőrizze. A szeretetet és ragaszkodás a maga fajtája iránt. Nem szabad egyedül mennie. A lábába, melybe bepakolják, be kell pakolni a bábszívet is, amely a magyar poézisnek egyik csodája. Egy nagy szív, mely végig cukrosesztézből készült, könnyen eláll, körülötte cukorvirág díszíti s a közepén még tükrös is van, melyben mindenki megláthatja magát. Ilyen szív csakugyan magyar specialitás. Senki olyant ki nem találhat s senkinek jellemzőbb játékszíve nem lehet, mint a magyarnak.

— **Vilmos császár mint zeneértő.** Majna-Frankfurtból táviratozzák: A dalnokverseny után Vilmos császár maga köré gyűjtötte a karnagyokat s a pályabírákat és a következő beszédét intézte hozzáik:

Közösön önöknek azt a buzgalmat, amelyvel magukat feladatuknak szentelték: közösön azt is hogy oly szép számmal jelentek meg. Örvendetek jelenetek tartottam, hogy az a hosszú idő, melyet feladatunkra fordítottak, nem vettett kárba Németország művészetére nézve. Csodálom, hogy azok a munkások, kik egész napjukat rossz levegőn helyiségekben, kőszénporban, forrógázzal töltik, most oly derekas, szép dolgokat produkáltak, amit lehetetlen volt nem élvezettel hallgatni. Másrészt felmerül előttem az a kérdés, hogy mennyi sok álmatlan éjszákát kellett arra feláldozniuk önöknek, hogy a technikának imént tapasztalt fokát elérték. Ez itt következik az a pont, ahol el kell mondanom, mi kivételül találó én az önök előadásáiban. A hangszerelés művészetében elértük már a bonyolódottság tetőpontját. Ez tellemző, megengedem, de szépnek nem tartom. Ha ezt az énekre is átvisszák, akkor elefelejtik azt, hogy az emberi hangnak határai vannak. Hogy ez a módja a zeneszerzésnek hová vezet, annak bizonyossága az, hogy a daleyetek legnagyobb része, amelyek díjakat nyertek, egy féllanggal magasabb hangnemből kezdték előadásukat, mert az a izgalom hogy képesek lesznek-e technikailag szempontra uralakodni a dolgon, meglozta a őket attól a biztosságtól, hogy a megfelelő hangnemet eltalálhassák. Nem szabad arra törekedniük, ami a berlini fiharmonikus társaságának a feladata. A népdalokat kell művelniük, nem pedig a nagy stílus művészetét. Ezt engedjék át másoknak. Nem azt mondom ezzel, hogy kizárólag csak népdalokat énekeljenek, azonban mindenesetre az eddigelőt több gondot kell fordítani ezekre. Majna-Frankfurtban komponálta 1888-ban Kálmoda azt a gyönyörű német dalt. Senki önök közül nem énekelte azt. Itt van a közelében a Rajna. Vajjon Rajna-melől népdalt ki énekeltek önök közül? Pedig bizony hallhattunk volna igazán szép estét! Ha valamelyiküknek eszébe jutott volna énekelni *Mein-Adelmann* „Wer hat dich du schöner Wald-ját! Az valódi megváltás lett volna.

Uraim! Még egyszer hangsúlyozom: csak csodálattal hallgattam az előadásokat, de önök nem járnak a helyes úton. *Es most össze fogom gyűjteni a népdalokat*, amelyeket önök így olcsó pénzén megszerezhetnek. Tanulmányozzák majd ezeket és ha leközlelebb ismét összegyűllünk, mutassák meg Németországnak és az egész külvönek, hogy mily termérek költészet-és művészet rejlik a német népdalokban.

— **Urolvasok párbesze.** A Frundenában csütörtökön végbement hadseregi nagy akadályversenynek tegnap volt az epilógusa a bécsi katonai lovaglókiskola helyiségében, ahol fegyverrel állottak szemben egymással báró Eitz Rudolt és Koller Ede urolvasok, mindketten a 7-ik számú ulánus-ezrednek a főhadnagyai. A párbaja az *Armeesteeplechase* adott okot, amelyben báró Eitz a győztes Greinzingert, Koller pedig a másodikként beérkezett Maiköniget lovagolta. A verseny után Koller óvat emelt a győztes ellen, mert báró Eitz a finishben ráütött Maikönig orrára s ezzel akadályozta a lovat futásában. A versenyintézőség az óvat elutasította, mert bizonyított, hogy Koller Maiköniggel nekilovagolt Greinzingernek s így Eitz kénytelen volt ostarót használni hogy a lovat távol tartsa magától. Minda-

mellett — tekintettel arra, hogy az óvásnak mégis volt alapja — a letét 100 korona kauciót visszautaltak Kollernek. Sportörökben az óvás feltűnést keltett, mert ilyesmire a hadseregi akadályversenyben s pláne egy ezredhez tartozó tiszték között még nem volt eset s mindenki bizonyosra vette, hogy az ügynek folytatása lesz. Koller főhadnagy tényleg nem is hagyta abban a dolgot, hanem provokálta báró Eitzet s a párba jegnap történt meg Bécsben. A felek közül egyik sem sérült meg.

— **A tudomány vértanuja.** Ma pestisgyanus tünetek közt meghalt Berlinben egy fiatal orvos. Az eset teljesen azonos azzal, amely három esztendővel ezelőtt Bécs városát megrémegtetta. A fiatal orvos dr. Sachs Milán baktériológiai kísérletezéseknek szentelte idejét. Előbb Bécsben dolgozott, öt éva óta pedig Berlinben a fertőző betegek kórházában folytatta kutatásait. Kísérletezései közben, mint annak idején Nothernagel tanár asszisztense, pestis-bacillussal kicifialta megkarcolt kezét. Eleinte nem is hederített rá, de csütörtökön olyan rosszul lett, hogy bevitték a Charité-kórház járványbarakjába, ahol minden kétséget kizárólag megállapították rajta a pestist. Ma delután áldozata lett a tudományos kutatásnak. A berlini hatóságok a legmesszebbmenő intézkedéseket megtették, mielőtt volna, mint egy távirat hangsúlyozza, a betegséget továbbterjedése ki van zárva. Dr. Sachs Milán zágrábi születésű 27 éves fiatalember volt, szülei még most is Zágrábjában élnek. Bécsben végezte orvosi tanulmányait és nemrég a czernovitzii egyetemre neveztek ki a baktériológia rendkívüli tanárának. Katedráját őszszel akarta elfoglalni. Szüleit táviratilag Zágrájból Berlinbe hívták.

— **A Somló-ügy és a külföld.** Dr. Somló Bódog nagyváradi jogakadémiai tanár ismeretes ügye a külföldön is magára vonta a figyelmet és különösen az angol és olasz lapok beható közleményeket hoztak róla. E közlemények számos külföldi tudóst a pozitív irány barátai közül arra indították, hogy a Társadalom-tudományi Társaság titkáranál, dr. Gratz Gusztávnál levélben és táviratilag kifejezzék rokonszenvéget a megtámadott tanár és a gondolatszabadság ügyének védelmezőjé iránt.

Igy az olasz tudományosság néhány európai híró képviselője *Labriola* és *Sergi* római egyetemi tanárok és *Loria*, a gazdasági szociológia egyik legkimagaslóbb utódja, megleghanó távira-okban jeleztek ki rokonszenvéket az ügy iránt. A kriminológia világhíró megalapítója, *Lombroso*, levelet írt, ugyszintén a nagynevű antropológus és szociológus *Ferrero*, aki fájdalommal ad kifejezést a fölött hogy tudományok férfiak sorából így támadások kerülhetnek ki egy tanártársuk ellen, csupán azért, mert ez más szeméket birtok. mint a többség. Szépen és nyomatékosan jelezi ki együttérzését *Enrico Ferri* az olasz szocialisták vezére és a modern kriminológia egyik legnagyobb híressége. Megakadályozni egy tanárt — ugymond — abban, hogy az egyetemem vagy bárhol másutt a tudományi evolúció tudományos elméletének tényeit és indukcióit kifejtse, ami az általános evolúciónak csak egy része, annyit je ent, mint félreismerni az emberi gondolat legdicőségesebb hódítását a 19-ik században, abszurd és gyűlöletes módon megcsontítani a szellemi szabadságot. A modern és haladó Magyarország nem fogja eltűrni azt a szégyent, hogy a civilizáció ellen ilyen merénylent intézessenek. Ez kivánságom és bitem. Az angolok közül érdekes a náunk is jart Walter Fere távirata, ki a szülés és gondolat szabadságát a nemzeti életlényeges kellékének mondja és a *Fabian Society* Anglia egyik legtehetősebb tudományos és politikai egyesületének sűrűnyén: A Fabianusok szívből önökkel tartanak. Gondolatszabadság nélkül nincs nevelés.

— **Tízéves találkozás.** Dr. Havas Hugó nagykanizsai ügyvéd telkéri társait, akikkel 1893-ban a nagykanizsai főgimnáziumban érettségét tett hogy megállapodásuk szerint folyó hó 23-án Nag-kanizsán tízéves találkozóra összejönni sziveskedjenek.

— **Hivatásának áldozata.** Egy fiatal mérnök szerencsétlenségéről tudósít bennünket *győri* levelezőnk: Kun Tibor fővárosi okleveles gépészmérnök a szeszgyárban elhelyezett új légszivattyú-készülék felülvizsgálására a napokban Budapestről önöke, Urbán Sándor főmérnök megbízásából G. örbé érkezett és delután megkezdte a szemlélt a gyárban. A nagy gépet működésbe hozták miközben Kun egy létrán a gépre mászott fel s egy kiálló hágcsón helyezkedett el. A hágcsó mögött volt a szivattyu hajtórudja s ez alatt egy gyorsan forgó kerék. A mérnök alig lépett a hágcsóra, megcsuszott, jobb lába feje a hajtórúd alá került majd a lábféjt elkapta a gyorsan forgó gépkerek s azt teljesen összezúzta. A fiatal mérnök lábát valószínűleg amputálni kell.

— **Halálcazás.** Davidovits József május 20-án 72 éves korában Nagyváradon elhunyt. Kiterjedt rokonság gyászolja.

Steinberg Tussy, Steinberg Armin, a Yost-társaság intézőjének leánykaja meghalt.

— **Radica a halálos ágyon.** Radica, az a kis hindu leány, aki *Dodiédval*, a testvérével anynyira egyszerre jött a világra, hogy egyek voltak. A testvéri szeretet valóságos szimboluma volt Radica és Dodica, egy test voltak s talán egy lélek is. Egy darabig elődelegétek így együtt s szívesen mutogatták magukat beletíri díjért az európai embereknek. Ha erővel szimbolikus mesét kellene csinálni ebből az esetből, azt mondanánk, hogy az európaiak nem tudták sokáig nézni a testvéri egyetértésnek ezt a nagyságát s leoperálták a kis Dodiéd Radica testéről. Dodica legott kimutatta, hogy ő a természet rendelése szerint tud csak élni, hűgával együtt, anélkül nem. Meg is halt tündető módon, rögtön az operáció után. Dodica egy darabig próbált dacolni végzete ellen, de úgy látszik hiába. Most azt írják róla Hyeres-ből, hogy súlyos beteg fekszik s az orvosok feladtak minden reményt, hogy fölépüljön.

— **Boz község pusztulása.** Boz Iertóparti községben tegnap délelőn tűz támadt, amely, mint jelentették, az uralkodó szélviharban a község felét elhamvasztotta. A templom és iskola szintén leégett. *Puntér* Mária, aki pénzéért visszazaladt a szobáiba, égési sebeket szenvedett és hadoklik. *Larics* Erzsébet szintén súlyos égési sebeket szenvedett, míg kilencen könnyebb égési sérülést szenvedtek. Bar nyolc község tüzoltósága seregkedezt az oltásnál, a szél irányában minden épület, köztük 35 lakóház teljesen elpusztult. *Molnár* István járási főbíró akciót indított a leégett község lakosainak felségítése érdekében.

— **Házasság.** Ma délelőn vezette előlé Gyergyószentmiklósi *Kary* Béa honvédeztörténi százados *Brázy* Kálmán országgyűlési képviselő leányát: *Sárihát* a belvárosi templomban. Nasznagyok voltak: *Hoffmann* Hugó tábornok és *Tihanyi* Béa udvari tanácsos, földhatalnoki igazgató. A boldog párt díszes, előkelő vendégsereg kísérte oltárhoz: *Brázy* Vilma *Nemák* Imre tencsényi főjegyzővel, *Hajdu* Gabi kisasszony *Kanusszák* Károly vezérkari százados úrral, *Szombathelyi* Margit *Hinka* Miklós úrral, de *Smelt* Laurin *Zuehár* Pál ölnaggy úrral, *Gusek* Carmen *Baumann* Pál úrral, *Tihanyi* Béáné *Hoffmann* Hugó tábornokkal *Hoffmann* Hugóné *Tihanyi* Béáné igazgatóval, özv. *Kary* Gyuláné szül. *Kloboczky* Antónia id. *Brázy* Kálmán képviselővel, ij. *Brázy* Kálmáné dr. *Lange* Kálmánnal, dr. *Lange* Kálmáné id. *Elaskovich* István tőbái enőkel, *Rózsáné* *Hajny* Szűzszóval, *Brázy* Zoltánné dr. *Róza* Imrével, *Szaly* Aladárné dr. *Demjanovich* Emillel, *Baumann* dr. *Niedermann* miniszteri tanácsossal. Az esketési szeriartást *Kerner* Károly apátibénaós végezte. Az esküvőn jelen volt a főváros előke őszége, a többek közi: *Kardos* Kálmán volt képviselő úr, *Kossuth* Ferenc, *Hajdu* Imre, *Zsámbockréthy* Emil, *Speky* Sándor, *Baross* Jusztin országgyűlési képviselő: *Majorcsy* alezredes, *Fabricius* s ázados *Vasary* Gyula, Pécs város főkapitánya, *Bartók* Géza min. titkár, *Szuly* János, *Szuly* Aladár, *Szombathelyi* József, *Tarnay* Alajos stb. Esküvő után a díszes vendégsereg az Országos Kaszinóba *Müller* Antal vendéglőbe hajtatott, ahol a szakácsművészet remekbe készült főzása és a kifőnő italok csakhamar a legkedvesebb hangulatba vitték az illusztris társaságot. *Brázy* Kálmán országgyűlési képviselő, a boldog örömapa mondta az első tisztozt, üdvözölvén a vendégeket, rokonokat és barátokat. Ezután s ebben-lesebb tisztoztokat mondottak *Hoffmann* Hugó tábornok, *Tihanyi* Imre, *Kossuth* Ferenc, *Niedermann* miniszteri tanácsos, *Hajdu* Imre országgyűlési képviselő, *Hinka* Miklós *Kossuth* Ferencet köszöntötte fel. Az előkelő társaság azután még sokáig mulatott *Racz* Gyula pécsi zenekara melétt.

Féves úri esküvő volt szombaton délelőtt 11 órákor a Mária-utcai Szent-Szivórlé elnevezett római katolikus templomban; *Jekelhalussy* István huszár-főhadnagy, *Jekelhalussy* Lajos altábornagy, közös hadügyminiszteri osztályfőnök fia és *Kacsovics* Margit, *Kacsovics* Kálmán somogyi nagybirtokos leánya esküdtek örök hűséget egymásnak. Az esketést a önyes diszmagyarban megjelent násznap és előkelő úri községek jelenlétében *Dessewffy* Sándor csanádi püspök végezte nagy segédlettel. A fiatal pár hosszabb tartózkodásra Svájoba utazott.

Fischer Lipót cinkografus, 16-án lép házasságra *Lorsy* Szerén kisasszonnyal, özv. *Lorsy* Mátyasú leányával; *Szilas* Balhátról.

Babos Milla uróné, *Babos* Sándor kolozsvári birtokos leányát ejegyezte *Kolozsvártól* *Pápai* Sándor műépítést, az erdőnyi róm. kath. status mérnöké. Dr. *Schwarz* Géza nagyalmei nagybírló. Ejegyezte *Engelmann* Adólf adai nagybirtokos leányát *Irenkét*.

— **Fogtechnikusok képestése.** *Láng* Laós kereskedelmi miniszter átirat az értesítette *Gröss* Sándort, a Budapesti Fogorvosok Egyesületének enőket, hogy egy régebben beadott terjesztés alapján a fogtechnikát a képestés igazolásához köztölt mesterségek közé sorozza.

— **Eltűnt tolmács.** *Kürschner* M r 60 éves tolmács, aki a Hungaria-szállóhadban volt alkalmazva, eltűnt *Baross*-utca 82. számú lakásáról. *Kürschner* idegtagos ember volt és hozzátartozói attól lének, hogy valami szerencsétlenség érte. *Kürschner* aiaszony válass, arca sápadt, teje kopasz, szeme szürke, bajusza öszes császárszakállat hord. Beszél magyarul, németül franciául, angolul, románul olaszul.

„THERAPIA-PALACE“ Dr. Ebers Henrik főorvos szakkavalt vezetője alatt. **CIRKVENICÁN, Fiume mellett.** Nyáron tengeri-fürdő. Télen hidegvízgyógyintézet. Egyetlen homokos tengerpart a Quarneróban. — Magyar konyha. — Magyar levelezés. — A tengerpart fővenye Kneipp kúra.

— **A miskolci újságírók estje.** A miskolci újságírók saját, valamint a vidéki hírlapírók nyugdíj-intézeté alapja javára nagyszabású estélyt rendeztek a miskolci színházban. A nézőtér zsúfolva volt elegáns közönséggel. A program igen gazdag volt. Kiemelkedő pontok voltak: élő bokréta, hat helyi író versei, szavaltá hat ifjú bájos leány, az élő bokréta csokorba kötötte dr. *Ebroy József* úrnő, aki a *Flóra*-verset szavaltta nagy sikerrel és egymásután idézte az egyes virágokat. *Szavay Gyula* Strófalvi egy lírikus életéből című szellemes dolgozatát adta elő óriás tetszéssel. Zajos hatást ért el dr. *Halász Henrik* úrnő művészi előadása, előadta *Weber Oberon* operájának nagy áriáját. Nagyon tetszett *Kozma Andor* műve Ének az Avasról, előadta sikerrel *Rátkai Mária*, a miskolci színtársulat tagja. Zajos sikere volt *Németh József* színigazgató vidám kuplínak. Végül előadták *Csehov* Medve című vígjátékát, szereplők voltak *Mohár Ella*, *Piréti Béla* és *Rátkai Márton* színtársulat tagok. Az előadásnak nagy sikere volt. Közreműködött még a 65. gyalogezred zenekara két koncertdarabban és *Szánthó Gáspár*, a színtársulat baritonistája.

— **Szolgálati jubileum.** Nagy Károly budapesti postafőtiszt tegnap ünnepelte szolgálati működésének 25-ik évfordulóját. A közterületben álló képviselői jubileuma alkalmából tisztviselői őtársai melegen üdvözlötték és értékes ajándékkal lepték meg.

— **Fürdőtelepek Budapest körül.** A pesti ember számára még mindig nagy gond a nyaralás. Szándékosan írjuk, hogy a pesti ember számára, mert a budaiaknak ebben a tekintetben könnyebb a dolguk. Nekik van Dunájuk, bőséges nagy vizük, ami nélküli igazán nehéz elképzelni a nyaralást. Ha le se hűlhet az ember a tikkasztó melegben, miért ment el Budapestről? — A vízhiány az oka annak, hogy a fővárosiak idegenkednek a Rákos mezején épült községektől amelyek pedig igazán inkább nyaralóhelyek mint falvak. Rendezettek, tiszták, szabályos kvadrátokban épültek és pedig csupa modern házzal, nem mint a dunamenti sváb falvak, amikben — eltekintve a stáb paraszt kapzsiságától — kényelmében teljességgel semmi része nincs a nyaraló publikumnak. — Most azonban már a vízhiányt is segítve van. Mátyásföldön nemrégiben épült föl egy fürdő s Mátyásföldnél közelebb a fővároshoz, Rákos-Szent-Mihályon minden tekintetben elöregedő fürdő áll a nyaralók rendelkezésére. A fürdő *Ujváry Ignác* orvos tulajdona. Teljesen újonnan van berendezve a kádifürdő osztálya s a tulajdonos, aki igazán ambiciózus dolgokig telepének folytonos lelesztésén, az időre már gondoskodott arról is, hogy az uszoda vize az eddigi amugy is bő forrás mellett új táplálékot kapjon. Ártazi kutát furatott. A kut vize nem szűkíti ugyan föl, bár körülbelül nyolcvan méterre jutnak le a föld mélyébe, de bőven adja a kristályiszta, friss forrásvizet. Ilyenformán a medencében naponként többször kicserélődik a víz s megszűnik az a tavaly még jogosult panasz, hogy az uszoda vize lassan frissül föl. — A község szintén mindent elkövet arra, hogy ezen az arnyas, a fővárossal, a remek közlekedéssel majdnem egy testté csatolt nyaralótelepen jól érezze magát a publikum. Kis, a fővárosi nagy vállalkozásokat megszégyenítő pontossággal közlekedő lovasút közeledik a község gerincén, a főútcán végig, olyankor is, amikor már benn a nagy városban csendes az utca. Éjjel tizenkét órákor. Budapest kerti ez a község — s de sok budapesti ember van mégis, aki azt se tudja, hogy merre van.

— **Ásatások.** Veszprémből táviratozzák: A veszprémi múzeum-együttes ásatásokat végez Veszprémben. A kutatást meglepő eredmény kísérte; Veszprémben egész óskori urnatemetőre bukkantak a hulladéktól. Eddig mintegy 20 urnát emeltek ki, a szomszédos Tót-Vázsony közszécsében pedig római temetőt ástak fel, melyből sok Augustus császár korabeli régi pénz, kőedényt és figurákat szállítottak a vármegyei múzeumba. Az ásatások *Lackó Dezso* múzeumi igazgató személyes felügyelete alatt és *Koloss-váry József* alispán ellenőrzése mellett folytak.

— **Meglopott kanonok.** Esztergomból táviratozzák, hogy *Walter Gyula* kanonok Nagy Károly nevű inasa gazdája székrenyét álkulccsal felnyitotta s egy 80.000 koronás takarékbetét könyvet ellopott. A rendőrség az inast letartóztatta és a pénz 40 korona hiányával megtértül.

— **A hirdetések fontossága.** A Magyar Újságkiadó Országos Szövetségének május 24-ikén tartott közgyűlése elő *Illés József* választmányi tag rendkívül fontos indítványt terjesztett. Az indítvány lényege az, hogy a magyar iparosok és kereskedők ébredjenek annak a tudatára, hogy a hirdetések által ismertetik meg a nagyközönséggel áruikat, felkérőndök volnának tehát az illetékes tényszók, buzdítsák az iparosokat és kereskedőket a maguk hatáskörében, hogy a terjesztésnél és közvetítésnél adjanak helyet a hirdetésnek, mint a propagálás legfontosabb és legkíméletlenebb tényezőjének. *Zuhácz Simon* cinök ez indítvány értelmében árukat intézett a kereskedelmi és földművelési miniszterhez, az Országos Iparjegyzőlethez, az Iparművészeti Társulathoz, a Gyáriparosok Országos Egyesületéhez, a Kereskedelmi Csarnokhoz és az

ország összes kereskedelmi és iparkamaráéhoz. Erről és egyéb fontos tárgyakról számol be az egyesület ma megjelent hivatalos közlönyé, az *Újságkiadó Lapja*, amely 16 oldalban rendkívül sok aktuális közleményt hoz az újságíróadalom köréből.

— **Irodalmi pályázatok.** A szegedi Dunogios-Társaságunk mai igazgatóságai ülésén elhatározták, hogy 800 koronás pályázatot hirdetnek *Szeged történetéből írott egykötetes regényre* és 200 koronát az októberben tartandó *Deák-ünnepre* szánt ódára.

— **A magyar vegyesek Berlinben.** A berlini V. nemzetközi vegytani kongresszusra minden kultúr-állam elküldte hivatalos képviselőit. A kongresszus megnyitáskor fel is szólalt minden állam képviselője, csak Magyarországnak nem volt ott hivatalos kiküldöttje. Mindamellett kitettek magukért azok a magyar vegyesek, kik a kongresszuson résztvettek. Tudósítónk jelenti, hogy a kongresszus erjedés-chemiai szakosztályában *Kossutány Tamás* magyaróvári gazdasági akadémiai tanár, a buza és tésztavizsgálatról igen élénk figyelemmel hallgatott előadást tartott, melyet a jelenvolt tudósok az elismerés legmelegebb szavaival méltattak. Különös feltűnést keltekkel *Reytl Sándor* művegyetemi tanárnak, direkt a tiszta szaktudomány meghatározására szolgáló készüléke, mely a liszt minőségének felismerését teszi lehetővé. *Hausen* kopenhági tanár és *Wittmack* berlini tanár *Kossutány* tanulmányait korszakalkotónak jelentették ki.

A VIII. szakosztályban a „Magyarországi Sörkezeskedők és Bortermelői Országos Szövetségének” képviselője dr. *Szilágyi Gyula* művegyetemi magán tanár tartott igen érdekes előadást „Adalékok a magyar borok és azok hamujának összetételéről”. Előadásában hangsúlyozta, a magyar borok cégére alatt külföldön elkövetett visszaéléseket és ismertette Magyarország borászatainak jelenlegi állapotát. Többször magyar bor analízisét is publikálta. Ez előadáshoz fűződött a legélénkebb vita, melyben részt vettek *Fresenius* a híres wiesbadeni vegyész, *Janke* a brémai vegyész, *W. Windisch* geisenheimi tanár, *Ben* berlini vegyész és *Wolf* Lipót a magyar bortermelők és borkereskedők szövetségének szaktanácsosa, kiknek szakszerű tevékenységei általános feltűnést keltekkel és azt eredményezték, hogy a német hivatalos élelmiszer-vegyészek is védelmére keltek a magyar borkak, hangsúlyozva, hogy Magyarországból csakis tiszta, jó borok kerülnek Németországba és a hírneves magyar borok renoméjét csakis azok a hamis utánaütők rontják le, melyeket Hamburgban és Brémában készítenek és forgalomba hoznak. Dr. *Szilágyi* zárszavában rámutatott arra hogy németországi arjegyvezékekben 1—2 márkáért ajánlanak „Tokajer Medicinawein”, ami mind Németországban készült hamisítvány. Kijelentette, hogy csak a magyarországi borkereskedelem és termelői révén, vagy ezek képviselői által lehet jó magyar borkat kapni. Szép és hazafias munkát végeztek a Magyarországi Bortermelői és Borkereskedők Országos Szövetségének képviselői, mindenesetre jobbat, mint azok, akik a magyar borkereskedelem meggyanúsításában talá ják kedvüket.

A chemikusok kongresszusán *Crookes*, a hírneves angol tudós rendkívül érdekes és szellemes előadást tartott a rádiumról, amely az összes elemek közt a legcsodálatosabb erejű és bámulatos eredményeket lehet vele elérni. Ugyancsak a rádiumról szenzációs közleményt tartalmaz a berlini *Kölnische Wochenschrift*nek ma megjelent száma. A cikk számol dr. *London* pétervári tanárnak hihetetlennek tetsző kísérleteiről, amelyeket a rádiummal végeztek.

„A rádium-sugarak — így szól többek közt a cikk — említsétek bizonyos távozágról képesek megölni. Dr. *London* egereken kísérletezett. Az állatokat üvegedénybe tették, amelyeket hálószerű címelekkel takart le; a fedélre 4 milligramm rádiumot tett s valamennyi egér 4—5 nap alatt a legtúrosabb jelenségek közt kimúlt. A rádiumsugarak az emberi testen hideg égési sebeket okoznak. Bámulatos fe fedezést tett dr. *London* vakokon a rádium-sugarakkal. Teljesen vakok, akikből a fény iránt minden érzék és érzés kivesszt, akik a sötétség és világosság közt a legcsekélyebb különbséget sem vették észre, sőtét szobában, rádium-sugarakkal egy ernyőre vetített tárgyakat, azoknak körvonalait felismerték. Két fiu, az egyik 11, a másik 13 éves, akik kis gyermekkorukban veszítették el látóképességüket, a rádium-sugarakkal megvilágított ernyőn felismerték a kulcsot, a pénzdarabot stb. Mindakét fiut ilyen módon megtanították az orosz a—b—c-re, s azóta már szavakat is tudnak olvasni. Érdekes felfedezés, hogy a rádium-sugár hat a vakokra akkor is, ha sűrű kendővel többrét beköti a szemüket s a kendő fölébe négy-öt kéztényeret rákötnek. Dr. *London* bizik benne, hogy a rádium-sugarak segítségével teljesen vissza fogja adni a vakoknak látóképességüket.

— **Vessett kutya Kőbányán.** A múlt héten Kőbányán kóbor kutya több embert megmárt, s az illetők a Hőgyes-tanár intézetébe jöttek be gyógykezelés végett. Nyolcan vannak a sebesültek. Miután a boncolás a kutyan a vesztéséget kétségtelenül megállapította, az előjáróság mint elsőfokú állategészségügyi hatóság 40 napig tartó zárlatot rendelt el. Ez alatt az idő alatt csak pórázon, s szájkosárral lehet kutyát az utcára vinni.

— **A horvát mozgalom.** Zágrábból jelenti, hogy tegnap ott kisebb szabású demonstráció volt, Javában folyt a tüntetés, midőn a város tulajdonát képező s az új vásártéren levő barakkok hirtelen lángba borultak. A tűz a szeles időjárás következtében óriási mérvet öltött. A városban azt beszéltek, hogy gyújtogatás műve az egész, a tüntetők csinálták, akik megígérték, hogy felgyújtják a várost. Este 10 órákor ütött ki a tűz. A tűzjel után pár peromulva kivonult önkéntes tűzoltóság megérkezvén a vásártérre, az országos vásárokon koromkél szolgálat fábódék kiszáradt láját, mely a tűznek elég táplálékot nyújtott, lángokban talála. A tűz nagy gyorsasággal terjedt, úgy, hogy a terjedelmes objektumok mind egyidejűleg égtek. *Mosinszki* polgármester azonnal megjelent a tűz helyén. Az égő bódékat nem lehet megmenteni. Akadályozta a tűz oltását az, hogy a lecsendeköz meglehető távolságra miatt hosszú csöveket kellett huzni. Ehhez járult, hogy azt konstalták, hogy a főcső meg a város serte olyformán, mintha átvágták volna. Ez a körülmény, valamint a tűznek nagy gyorsasággal való terjedése arra mutatnak, hogy a tűz gyújtogatásból eredt, talán azért, hogy ekközben a város más részein zavartalanul lehesse tüntetni. De gondoskodás történt arról, hogy ennek elejét vegyék. Hogy a gyújtogatás híréből mennyi az igaz, azt még ma a megindított vizsgálat ki fogja deríteni. A kár, melyet a város szenvedett, nem nagy, mert a barakkok biztosítva voltak, de annál nagyobb azoknak a kis kereskedőknek a kára, akik országos vásárok alkalmával a barakkokban jelentékeny bevételre tettek szert s akik ezután itt nem fogják kimérhetni az itait, mert a város nincs abban a helyzetben, hogy a barakkokat újból fölépíthesse.

Fiuméből jelenti, hogy a littoralen nyugalom uralkodik és fokozatosan visszavonított a katonaságot. A gospeszi községtanástos fölcsallatták, mert megtámadta a bánt. *Perrusics*ben a nép nem akart szállást adni a katonaságnak, ami kisebb esetet idézett elő.

— **Róza-ünnepély.** A Fővárosi Szegény Gyermekért Egyesületnek az *Augusta* főhercegnősszony fővédőkésége alatt rendezendő róza-ünnepé, a városi Igparosnokok előtt, rendkívül nagyszabásúnak ígérkezik. Az e hó 14-én, vasárnap délután 4 órákor kezdődő ünnepély sikere érdekében, maga báró *Dániel Ernő* előnök is nagyban buzgólkodik, valamint *Schöndöld* Hermann alelnökönvel élén az egész hölgyválasztmány. A *Stefánia*-utig elzárandó óriási területen sátrakat állítanak fel, melyekben előkelő hölgyek látják el a vendégeket mindenféle pompás étellel, itallal. Lesz halász-csárda, vendéglő, kávéház, lacikonyha, pezsgős pavillon, virág-csarnok, szivar-társda, stb. Pest művészeink egy nagyobb sátorban tartatott rendeznek, melynek összeállításán *Tolnay Akos* festőművész buzgólkodik. Négy órákor veszi kezdetét a *gyermekéjszaka-verseny*, amelyen részt vehet minden három évesnél egész tizenkét éves fiu- és leánygyermek. A zórti tagjai: herceg *Esterházy Rudolt*, báró *Dániel Tibor*, báró *Rényi László*, *Bezeredy Gyula*, *Innocent Ferenc*, *Jentrossik Jenő*, *Mark Lajos*, dr. *Pekár Gyula*, *Szöts Pál*, *Tolnay Akos* és *Zala György*. A szabad színpadon kiváló művészeink és művésznők fognak közreműködni. Rendkívül érdekes lesz *Feldák Sári* cace-utak-csoportja, melyet a művésznő maga állított össze erre az alkalomra. Lesz dalárda, tombola, amatőr-fényképezés és tánc az Iparosnokok egyik termében. A *sétahangversenyhez* a zenét katonák és cigányzenekar szolgáltatja. Működni fog a *szines szökőkút*, mely az országos kiállítás óta nem működött. Ezenkívül több kellemes és szórakoztató megjeletésben lesz része a közönségnek.

— **Életuntak.** Ma reggel hat órákor egy úriember szállt meg a Kerepesi-úton levő *Fehér* fő-szállodában. A vendégkönyvbe *Dobozy Lajos* földbirtokosnak írta be magát Nagy-Kátról. Hét óra tájban lévő zaja hallatszott ki a szobából. Betörték az ajtót s látták, hogy a vendég nagy vértócsában fekszik az ágyon s halántékából patakok a vér. Jobbkezében volt még a revolver, amelyreki fölébotta magát. Az asztalon egy darab papírosra a következők voltak felírva:

— **Értesítsék** dr. *Dobozy István* Halason, hogy az öccse nagybeteg, azonnal jöjjön föl.

Azután felsorolja, hogy minő értékű tárgyak vannak nála, majd azt írja, hogy a többi holmija *József* utca 14. szám 11. emelet 14. ajtó alatt van. Egy másik papírseletra a nevet írta le: *Dobozy Lajos földbirtokos, Nagy-kátról*. Találtak még az asztalon két levelet. Az egyik *Dobozy István*nak, Halas, a másik *Dobozy Idán*ak színtén Halasra van címezve. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — **Knobloch Róza** bécsi születésű 29 éves divatúrnő az éjszaka a kerepesi-úti Orient-szállóban gyufaoladtot ivott. A mentők a Rókusba vitték. A divatúrnő *Bécsből* jött a fővárosba és szüleinek bejelentette öngyilkosságát, amelynek oka szerelmi bánat.

— **Házilasszonyok figyelmébe.** A gyümölcsbelettek készítésének szezonja alkalmából a házilasszonyokat bizonyára érdekli, hogy az *Első bécsi kandisz- és gyümölcs-cukorgyár* (X. Götzgasse 12.) megkezdte már kitűnő gyümölcsukrának szétküldését. A cukor a gyárnál megrendelhető.

Tüntető kereskedőségek. A kereskedőségek ma este megint tüntettek azok ellen a kereskedők ellen, akik a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó íveket nem akarták aláírni. Először egy nagy-mező-utcai kereskedő üzlete előtt tüntettek, majd a Kerepest-ut és Sip-utca sarkán rendeztek zenebonát, végül pedig Budára mentek át s ott bezaruk egy pár üzlet előtt az ivámpákat. Ejjel azután szurokból és ólomból kévert vegyületekkel bedugták egyes üzletek kulcslyukait, hogy holnap ki ne nyithassák azt a tulajdonosok. A rendőrség eközben két kereskedőséget eldőlaltította.

Hullacsontkítások. Nemes-Vidről jelentik levelezőnk: Rémméshe illő eset tartja izgulomba Nemes-Vid községet. Vasárnap helyeztek örök nyugalomra egy szegény cigányasszonyt. Másnap, mikor újból dolgok akadt a sírasóknak, meglepetéssel tapasztalák, hogy a tegnap elhamolt sír nem abban az állapotban van, amint ők hagyták. Jelentést tettek a hatóságknál és a hivatalos vizsgálat rekonetes dolgokat hozott napfényre. A koporsó fedele fel volt vesztve, a szegény halott mezítelenül hevert koporsójában, a testén nagy szurás-seb tárogott. Erre meg két gyanus sirt bontották, ugyanazzal az eredménnyel. Az egyik hullát meg is volt szesenedve, mert a gyertyától a koporsóban lévő szias meggyült. Az orvosi boncolás eredménye, hogy a hullakból semmi testrészt nem hiányzik.

Öngyilkosság. Esztergomból jelentik, hogy Buztyak Demeter fővárosi váci-utcai lakos a Dunahidról a Dunába ugrott és a vízbe fullt. A hidon levelet adott át egy nőnek, melyben a rendőrséget és feleségét értesíti, hogy családi bajok keserítették el.

Uj safe deposit. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, vezérleltve nagyszámú ügyfeleinek azon jogos kívánságát, hogy értéktárgyaikat saját, más részéről hozzá nem térhető zárok alatt, amial a banknál helyezhessék el, amelyvel összekötetésben állanak, belvárosi főközpontjában (Kossuth Lajos-utca és Károly-körút sark) és jözevárosi főközpontjában (József-körút és Belső-utca sark) új safe deposit szekrényeket álltatott fel. A Kereskedelmi Bank tenni új safe deposit szekrényein kívül rendelkezésére tart ilyeneket a közönségnek központi épületében (V. Dorottya-utca 1.), budai főközpont (II. Fő-utca 4.), lőpótvárosi főközpont (V. Váci-körút 74.) és tőzevárosi főközpont (VI. Andrássy-ut 21.).

(x) **Kisérletlenül** kár bármivel mert ezer és ezer esetben bebizonyult, hogy csusz és köszvény ellen egyetlen biztos szer létezik, mint azt számos elismert levél is igazolja, és ez a Zoltán-féle kenőcs. Ürege 2 korona. Zoltán gyógyszerárban, Budapest, V., Szabadság-ter és Sétány-utca sarkán.

Bourbon herceg a párbajról.

Budapest, június 6.

A párbajellenes mozgalom lelke és fíradhatatlan vezetője, Bourbon Alfonz herceg nagyon érdekes nyilatkozatot tett tegnap a bécsi Zeil egyik munkatársa előtt, aki a herceget egy újabb szenzációs párbaj-eset ötletéből kereste föl. Az innsbrucki egyetem egyik hallgatója, Weber joghallgató, aki az Ausztria nevű katolikus diák-egyesület vezetője, összerördült egy Joerg nevű tanuló társával. Joerg párbajra hívta ki Webert, aki azonban megtagadta a fegyveres elégtételt. A 14. gyalogezred becsületbírósa erre megfosztotta Webert tartalékos tisztbetheytési rangjától. Ennek az esztnek az ötletéből kereste föl a herceget egy bécsi újságíró, aki előtt a herceg így nyilatkozott:

— Nagyon sajnálom, hogy az ilyen Weber-féle esetek ellen mitsem lehet tenni, de el fog jönni az ideje, hogy az ilyen eseteket meg lehet előzni. A párbajmániának máris utját állunk sok helyen; Belgiumban, Svájcban, a skandináv országokban, sőt Franciaországban is, ahol annyit legalább elértünk, hogy mialatt régente minden közlegény verekedett, most csak a tisztekre nézve áll fűnn a párbajkényszer. Németországban sem görődének már akadályokat a párbajellenes liga munkája elé. Minden nagyobb német városban vannak párbajellenes szövetségek, melyeknek számos tagja katonatiszt. A drezdai liga élén egy aktív tábornok áll. Képzeltető tehát, hogy mennyire meglepett az osztrák hadügyminiszter rendelete, amely ellen a liga éppen semmit sem tehet, bár alapos a reményem, hogy ez az állapot is meg fog változni. Meg fognak győződni az osztrák-magyar hadsereg körében is, hogy nem lehet kétségbe vonni az egyes ember személyes bátorságát, mert az illető vonatkozik párvádalra kiállani.

Az újságíróval folytatott beszélgetés alatt a szobába lépett a herceg neje is, a portugál hercegnő, aki legott beleszólt a társalgásba.

— Látna — mondta — az a szellemi különbség léte és nő közt, hogy a nő gyorsan föl fog egy-egy eszmét, sőt olykor egy-egy okos eszmét is. De aztán nem tudja következetesen végiggondolni s nem tudja kidolgozni. Ez már a férfiak tulajdonsága. It van példán a férjem: egy napon kigondolta a párbajellenes liga gondolatát. Nagyon szép. Minden asszony örült

volna neki. De a gyakorlati érvényesítés első pillanatában már halomra torlódtak az akadályok, különböző föltételek, előítéletek. Minden asszony megállt volna itt, de férjem nem engedett, három év óta dolgozik, lankadatlanul, sok kelemetenség érte, sok csapódás de nem csügged s az ügy érik.

A herceg mosolyogva hallgatta azét s aztán így szólt:

— Ha az ember át van hatva eszméje helyességétől s komolyan fogja föl a dolgot, akkor annak sikerülnie is kell. A párbajellenes liga hálózata ma már egész Európára kiterjed s hiszem, hogy egyre jobban fog terjedni. Hisz ma már a katonatisztek körében is szívesen fogadják az eszmét. Ez alkalommal nagyon szeretném hangsúlyozni, hogy tévedés azt hinni, mintha a párbajellenes törekvések klerikális törekvések volnának. Követői vannak mindenfelé, minden nemzet és minden vallás hívei körében. A konkrét esetben a liga mitsem tehet, nem segíthet Weber joghallgató dolgán. Ez tisztára a hadtestparancsnokságok dolga, melyek közül az egyik szigorbanban, a másik kevésbé szigorban fogja fel a dolgot. Ez ellen csak a sajtó és a törvényhozás küzdhet sikeresen. Remélem is, hogy a jövőben is élvezni fogom azt a támogatást, melyben eddig volt része ügyemnek. Lelkem legjobb meggyőződése, hogy belátható időn belül a párbajellenes liga diadalt fog aratni. Tudom, hogy a diadal napjaira még számos harcot kell vívunk, sok nehézséget kell legyőznünk, de a győztesek mégis csak mi leszünk.

A nagy postalopás.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 6.

A rendőrség végre pozitív nyomára akadt Micsinainak, a tolvaj postaszolgáának, akit két nap óta hiába keresett a rendőrség és a környék csendőrsége. Ma reggel egy isaszeghi kocsmában látták Micsinait s el is akarták fogni, de kiszökött az emberek kezei közül s bemenekült az isaszeghi erdőbe, hátrahagyva a csizmáját és a nadrágot, amelyekről minden kétséget kizárólag konstalták már, hogy azok Micsinai tulajdonai voltak. Az isaszeghi 20.000 holdas erdőben bujdosik most a tolvaj. Az erdőseget körül-vették a detektívek, csendőrök és a környék népe, úgy hogy ezuttal aligba szabadulhat meg Micsinai. Valóságos hajtóvadászatot rendeztek ellene ma délután s azt holnap folytatják, amíg csak kézre nem kerül a vakmerő postalolvaj.

(Micsinai nyomában.)

A fővárosi rendőrség nagyszabású intézkedésének ma van az első pozitív eredménye: végre biztos nyomára akadnak a detektívek a postalolvaj Micsinainak. Megtalálták a csizmáját, amely az első nyomot szolgáltatja.

Megírjuk, hogy az isaszeghi állomásfőnök az éjszaka táviratot küldött a főkapitányságnak, hogy ott a faubeli emberek üldözöttek voltak egy lehérvason-nadrágos postakocsist, akit Micsinainak tartanak. Sapkájáról le volt fejtve a gomb és a paszománt civakabát és vitorlavászonnadrág volt rajta. Csizmáját vállára vette hordta, de amikor látta, hogy követik, lelért a vasúti töltésről s végigfutva a réten, csizmáját eldobta. Üldözöttek voltak, de az Isaszegh mellett eltérül erdőben eltűnt.

Erre a távirati értesítésre azonnal detektíveket küldtek Isaszeghbe és Stróbl detektiv ma délielőtt eljelentette a főkapitányságnak, hogy a talált csizmáról és a valloamasokból kétségtelennek látszik, hogy az üldözött ember Micsinai volt.

A talált csizma ma déiben behozták Isaszeghről a főkapitányságra s megmutatták Micsinai két ücsősnök, akik megismerték benne tolvaj bátyjuk lábbehjét. Krecsányi megkérdezte tőlük, hogy hol csináltta Micsinai a csizmát és a csizmadia szintén ráismert a munkájára. Elmondta, hogy Micsinai csináltatta nála a csizmát s a loitokat is most két hete ő rakta rá a Micsinai rendeletére.

A kétségtelen adatok alapján Krecsányi Kálmán detektivfőnök ma déiben a két óra negyven perokor induló vonaton tizenkét detektivvel Isaszeghbe utazott. Bérczi Béla kapitány köztáviratot adott föl az összes vasúti állomásokrak, hogy a most már mezteláb futó Micsinait tartóztassák föl.

(A büntársak.)

A rendőrség a jelekből s a nyomozás adataiból csaknem biztosra veszi, hogy Micsinainak büntársai vannak, akik vagy rejtegetik, vagy a szökése útját fődözik. Egész Magyarország, a határ, a nagyobb városok és különösen a főváros valóságban körű van zárva. A csendőrök, rendőrségeket mindenféle alarmozták és kutatják a tolvajt. Bérczi Béla rendőrkapitány és Krecsányi Kálmán detektivfőnök oly nagyszabású rendőri intézkedéseket tettek, hogy ha a tolvaj büntárs nélkül szökik, bizonyosan el fogják. Ma déiben Bátorbágyról táviratozták hogy arra láttak egy Micsinaihoz hasonló embert. A rendőrség intézkedett, hogy ezt az utirányt is figyelemmel kísérjék.

(A szemtanúk.)

Szemtanúk a következőkéleg mondják el Micsinai felismerésének történetét: Ma reggel egyik isaszeghi vendéglőbe beállított egy fiatal ember. A vendéglősné,

aki az újságokból értesítve volt a nagy postalopásról, megdöbben, mert roppant feltűnt neki, hogy Micsinainak a lapokban közölt személyleírása teljesen ráillik a legényre. Összeesapta kezét és meglepődve felkiáltott:

— Hisz ez Micsinai!

Hat től legény volt a kocsmában, akik erre körültekinttek, de 6 ökröse szorította kezét hadonázni kezdett maga körül. Két től legényt előkötött és gyorsan kiszaladt a kocsmából. A től legények utána, de Micsinai hamar elveszett szemük elől. A posta-rabló a falu vége felé a plébániába szökött, onnan ki a temetőbe. Innen aztán az erdőbe menekült.

Micsinait az isaszeghi kocsmában a következő állózetben látták: rajta volt a postakocsis zubbonya, postakocsis sapkája, a paszománt és a gomb azonban le volt róluk fejtve. Fehér vászonnadrágot viselt. A pénzes-kazetta azonban már nem volt nála, azt valahol erejtette.

Ezekből a jelekből most már teljesen bizonyos, hogy az a legény, akit a kocsmában láttak, Micsinai volt. A csendőrség és rendőrség körű-fogva tartja a Korona erdőt.

(Hivatalos jelentés.)

A rendőrség ma este hivatalos jelentést kapott az Isaszeghen időző krecsányi detektiv-felügyelőtől Micsinaira vonatkozólag. El jelentés szerint egyik isaszeghi kocsmába ma reggel beállított egy ember, akire teljesen ráilllett Micsinai személyleírása. Az illető leült egy asztalhoz. A kocsmárosné — amint leléte eléje a páinkásüveget és ránezett, egyszerre meglepetre lelkiallott:

— Hiszen ez a Micsinai!

A kocsmában ez időtájt mintegy hat fiatal től legény időzött. A kocsmárosné szavaira a hat ember felugrott s körűfogta Micsinait. Ez azonban a zsebébe nyúlt s kivette a kését, mintha azzal akarna rátamadni az emberekre. Ezek megijedtek, félreugrottak és az így támadt résen Micsinai kiugrott s egyenesen a plébánia lak felé szaladt. Itt hamarosan bengrott az ajtón, azt maga után bezárta, hogy üldözői elől egerutat nyerjen s az udvar há útsó részén át kiugrott a temetőbe, amelynek közvetlen háta mögött húzódik el az isaszeghi erdő. Már maga a temető is sűrű, bozotos hely, úgy hogy könnyű volt Micsinainak menekülnie. Menekvés közben azonban elhagyta a csizmáját, amelyet a kezében vitt. Ezt az üldözők hamarosan megtalálták.

Krecsányi detektivfelügyelő a kihallgatott tanúk vallomásából kétségtelenül bizonyosnak tartja, hogy az illető Micsinai volt. A személyleírás teljesen ráilllett.

De egy későbbi jel is arra vall, hogy az üldözött ember tényleg Micsinai volt. Déltűn ugyanis az isaszeghi erdő határán egy nadrágot találtak. Ez egy postakocsis-nadrág, amelyről a piros paszománt le volt tépve. Benne van azonban a 93-as szám, amely tulajdonkéleg Micsinai postakocsis száma volt.

A szemtanúk állítása szerint Micsinain egy kékes-eszós vászonbluz volt, alatta pedig barna vagy kék postakocsis-zubbony, amelyről a piros szegélyek le voltak tépve. Ezenkívül vitorlavászonnadrág volt rajta és postakocsis-sapka, gomb és szám nélkül.

A rendőrség a csendőrséggel s a községek lakosságával együtt bekerítette az erdőt és holnap folytatja a hajtóvadászatot a tolvaj postakocsis után.

(Ujabb verzió.)

Isaszeghen járt tudósítónk jelentése szerint Micsinait nem ma reggel, hanem tegnap este látták Isaszeghen. Úgy este félkilenc óra tájban egy dani paraszt-úvaros vitte kocsjával Isaszeghre. A falu végén Micsinai megállította a kocsi lezárt s bement Klement Ferencné kocsmájába, ahol sört rendelt. Az asszony előtt mindjárt gyanusnak tűnt föl Micsinai s nem maga ment le a pincébe sörért, hanem tizenhároméves leányát, Ilonát küldte le. Addig 6 jobban szemügyre vette az idegent akire teljesen ráilllett Micsinai személyleírása. Mikor a kis leány feljött a pincéből, Klementné átment a szomszédjában lakó Hasz Gyula péchez s őt és segédét kérte meg, hogy fogják el Micsinait. Amde Micsinainak gyanusnak tűnt föl a dolog s ezalatt kiment a kocsmából. Kint a kocsmá előtt hat től legény alldogált. Ezeket megszólította Micsinai és azt kérdeste tőlük, hogy hol lehet ruhát venni.

Ma hajnalban azután egy Mandl nevű siketnőma suszterhez állított be Micsinai és valószínűleg cipőt akart tőle venni, de nem tudott vele beszélni. Reggel kilenc óra tájban Mihály József mesterlegény és egy Schönmeald nevű lakatos megtalálták az erdőszélen Micsinai csizmáját, amelyet behozott a fővárosba. Érdekes, hogy déltűn Micsinai csizmáját is ez a Schönmeald találta meg s a rendőrség előtt ez a dolog nagyon gyanusnak tűnt föl, úgy hogy azt hiszik, hogy ennek a Schönmealdnak része van Micsinai szökésében.

Ma déltűn egy parasztember benézett egy, az erdőszélen lévő kis kunyhóba s ott egy üres tejes-palackot talált. Megkérdezte a mező-ört, hogy az övé

volt-e az füveg, de ez azt mondta, hogy nem volt az övé. Azt hiszik, hogy Micsinai ebben a kunyhóban töltötte az éjszakát.

A detektívek Isaszegh környékét hat részre osztották maguk között s úgy keressik Micsinait. Dán, Kóka, Valkó és Süly-Sáp csendőrségét és előjáróságát is felhívták, hogy kutassák Micsinai nyomát. Holnap a keresést folytatják nagy apparátussal.

A községekben különben kidobolták, hogy Micsinainak büntetés terhe mellett nem szabad enni adni, ha valahol ételért jelentkezik.

(Micsinai Bécsben.)

Bécsből táviratozzák, hogy egy fiatal magyar kerékpáros azt állítja, hogy ma reggel a Práterben találkozott Micsinaiával, a budapesti posta tolvajával. Azt mondja, hogy a főcsarnokban egy ember, akire ráillik Micsinai személyleírása, hozzálépett és magyar nyelven megszólította őt. A kerékpáros még nem olvasott semmit a postalópárról és szívesen állt szóba bűntudásával. Végül az idegen nadrágzsebébe nyúlt és egy egész csomó papírpénzt húzott ki, abban kerégségt és a fiatalembernek odaadott egy koronát, mely a papírpénz közé került és azután távozott. Csak később, midőn a fiatalember a lapokban olvasta a postalópár híret, tett jelentést az esetről a rendőrségnek. A kerékpárossal kívül egy fodrász is azt állítja, hogy találkozott Micsinaiával. Este 6 órakor jelentkezett a rendőrségnél és azt mondta, hogy kevéssel ezelőtt üzletében egy ember, akire pontosan ráillik Micsinai személyleírása, amugy is rövid haját még rövidebbre vágatta és bajuszát leborotváltatta. A fodrász azt hiszi, hogy ez az ember Micsinai volt.

Lóvágóhid a fővárosban.

Budapest, június 6.

Hatósági engedéllyel, hivatalos felügyelet alatt lóhúst mérnek a közel jövőben Budapesten. A főváros közéletmezését gondozó hatósági szervezetek a legkomolyabb előkészületeket teszik egy lóvágóhid felépítésére tárgyában. Befejezett dolog tehát immáron, hogy a lóhús Budapesten is elfoglalja majd a tápszerek sorában azt a helyét, amelyet a külföld nagy városaiban elfoglal. A közegészségügy elismert fórumainak szakvéleménye szerint semmi ok sincs a lóhús fogyasztástól való idegenkedésre. A szegény ember kiadásait csökkenti az újítás. És talán nem is egészen újítás ez a dolog. Hiszen a lóhús eddig is kiértékelte, csak éppen a fogyasztó asztalára. Most legelőbb tudjuk majd, mit eszünk. A főváros közéletmezésére egyébként nagyon ráér az újítás. Mert szinte érthetetlen, hogy Budapesten miért drágább és silányabb a hús, mint más nagy városban. A bécsi husnak nagy az értéke Budapesten, pedig a mi szarvasmarháink és ökreink kerülnek a bécsi piacra. Annál furább a dolog, mert a budapesti közönség szívesen fizet tisztas árt a jó husért. Bizonyos, hogy közéletmezésünk irányítása megérett a reformra. E reformok közül való a lóvágóhid felállítása is.

A lóvágóhid felállítása ügyében a főváros mérnöki hivatala tette meg a kezdeményező lépéseket. A mérnöki hivatal ugyanis ma beterveztette a tanács elé az ideiglenes lóvágóhidra vonatkozó jelentését. A jelentés kapcsán bemutatva a mérnöki hivatal az ideiglenes lóvágóhidra vonatkozó részletes műszaki tervrajzokat s a költségvetést is. A mérnöki hivatal jelentésében nemcsak a lóvágóhid ideiglenes felépítését sürgeti, de ezzel kapcsolatosan azt indítványozza, hogy a lóvásártér helyének kijelölése dolgában már most és véglegesen határozzanak, mert a lóvásár helyének többszöri változtatása fölösleges költséget okozna a városnak. A lóvágóhid terveinek készítésénél a mérnöki hivatal különös súlyt vetett arra, hogy a hely megválasztása lehetőleg előnyös legyen a tekintetben, hogy a közbiztonsággal állandó és kényelmes összeköttetésben állhasson. Ézért az új lóvágóhidat a sertésközvágóhid mellett helyezik el olyképpen, hogy homlokzata az újonnan megnyitandó Gubacs-úton fektődik. Ezen a telken máris keresztül húzódik a gyűjtőcsatorna, a víz- és gázvezetékek oszlova alig negyven méternyire kell meghosszabbítani, a vilamos vasút közvetlenül közelében van csak úgy, mint a vasúti pályaudvar.

A mérnöki hivatal tíz épületet emelne a telken és ezek összességé adná a teljes lóvágóhidat. Az épületek a következők: 1. Két vágócsarnok, amelyek mindegyike olyan terjedelmű lenne, hogy egyszerre tizenhat-tizenhat ló vágása könnyen mehessen. 2. Hűtőgép és kazánház, ahol esetleg a szükséglethez képest jéggyártat is létesíthetnek. 3. Két bémosó-épület. 4. Két kocsiszin. 5. Fertőtlenített szemétdomb, melynek tartalmát a gyűjtő-csatorna nyelvé el megfőlelő vízmosás utján. 6. Két modern berendezésű tisztítóház. 7. A kapubejárat előtt fekvő órház, mely

együttal a portás lakása lenne. 8. Lóvágóhídi hivatal és állatorvosi intézet. 9. Az istállómesterek és alkalmazottak lakásai szolgáló épület. 10. Vasuti rakodó.

A vásártéri területen szintén több épületet emel a mérnöki hivatal és pedig egy lóvásár-csarnokot, a mely 1600 ló befogadására elegendő nagy; két ló-istállót 8200—3400 ló befogadására; széna- és zabraktárt; portás-órházat és istálló-mesteri lakást; kocsiszint; kezelő és tisztító épületet; vendéglő- és üzlede-épületet; két tisztító-helyiséget és szemét-telepet. A mérnöki hivatal kiemeli jelentésében, hogy az új építkezésnél számot vetett azzal, hogy a főváros nehéz anyagi viszonyai drága építkezést nem engednek meg s hogy az építkezést kölcsön veit pénzen végzik. A mérnöki hivatal részletes költségvetése nyolcvannyolc-ezer koronában állapítja meg az összes kiadásokat. E nyolcvannyolcezer korona betédfél százalékos kamata és a löntartási költségek évente tizenkilencezer koronára rugnak. Ezzel szemben a középponti számvevő-lőség a lóvágóhid évi bevételeit 22,500 koronában irányozta elő. A számítás alapján a számvevő-lőség azt az esetet vette föl, hogy az új lóvágóhidon naponként 15 lovat vágnának és a lóváros minden vágatásért öt korona vágódíjat szedne. A nyereségekppen évenként fönnmaradó 3500 koronás bevételi többletet a 88.000 koronás építési tőke törlesztésére fordítanak. Jelentése végén azt kéri a mérnöki hivatal, hogy a lóvágóhidat minél sürgősebben állítsák fel, mert ez a leghatalmasabb tényezője lenne a szociális bajok eloszlására irányuló mozgalomnak.

Előadás a szerelemről.

Amerikai lapok szerint a michigani egyetemen tanszékelt állítottak a szerelemnek. Az új tanár neve: Trueblood.

A tanár: Hölgyeim és uraim, ma :: Bocsánat, az első padban egy hölgyet látok, akinek fürtei között ósz szálak lengelek ...

A hölgy (dühösen felugrva helyéről): Urram!... én rizsport ...

A tanár (felveszi a szemüvegét): Bocsánat ... de az előadások látogatása csak bizonyos korig engedhető meg.

A hölgy (önerzetesen): Ha nem jól lát, jöjjön közelebb és nézze meg ezt az arcot, ezt a bőrt ...

Egy hallgató (egészen közel hajol a még mindig dühös hölgyhöz): A menyire én értek a dologhoz, a bőr ...

A tanár (felháborodva): Az istenért, hogy hajolt ön a kisasszonyhoz! Milyen esetlen mozdulat. Kezdje újra!

A hallgató. (A hölgy arcához hajol.)

A hölgy: Buta! Kérem, tanár ur, azt a szöke urat, ott a harmadik padban. Az jobban tudja.

A szöke ur (tel akar ugrani.)

A szöke ur szomszédnője (megfogja a szöke ur kabátját. Sziszegve): Meg ne mocsanj... Itt maradj! ...

A szöke ur (komikus ügyefogyottsággal bámul a tanárra. Szomszédnője mind erősebben húzza a kabátját. Félt, hogy elszakad, Hirtelen leül.)

A hölgy (megvetően): Gyáva!

A szöke ur (dühösen felugrik, de szomszédnője egy erőteljes mozdulattal visszarántja helyére. Általános kacagás.)

Egy komoly arcú leány: De kérem, tanár ur, szíveskedjék előadást megkezdeni. Az órának mindjárt vége lesz és még nem tanultunk semmit. Ugy tudom, hogy ma a csók kerül sorra.

Többen: Igen a csók, a csók, a csók!

A tanár: A csók már az ókorban ...

(A terem minden részében csattanások hangzanak fel.)

A tanár (dühösen): Mi az?

Sokan: Készülünk!

A tanár: Lehetetlen! Ezek csókok voltak? Szörnyűség! Ilyen parasztos csattanás! Hát nem tanítottam önöket már multikori bevezető-előadásomban arra, hogy a szerelem, az előkelő, az uri szerelem csókja sohasem csattan. A szerelem csókja tapad, hozsan, szenvedélyesen ...

Egy pirosarcú lány: Jaj!

Többen: Mi az? Mi az?

A pirosarcú lány: Megharapott!

A tanár: Pfü!

Egy göndörhajú ifju: Tévedés! Csak tapadtam ...

A pirosarcú lány: Szép tapadás! Hat hétig meg-látszik majd a nyoma.

(Hirtelen keserves zokogás hallszik fel. A hallgatók meglepetve néznek arra, ahonnan a hang jött.)

A tanár: Ki hullatja könnyei árját?

A zokogó hölgy: Velem nem tanult senki ... nem

gyakorol senki ... nem fogok ... tudni ... (letörli a könnyeit)

A tanár: És ki az oka, hogy nem akad, aki önnel, kisasszony, gyakoroljon? ... Csak ön ... Nem volt szorgalmas ... Nézze a többieket. (a terem minden részéből újra csattanások hallatszanak.) Lássá ... Különbön jöjjön ki ...

A zokogó hölgy: (a katedra elé megy és személt lesütve megáll.)

A tanár: (nagy figyelemmel vizsgálja ruháját, egy-két helyen meg is érinti.)

A zokogó hölgy: Na!

A tanár: Persze! Tudtam ... Ilyen soha sem viszi semmire. Mondja csak el az első paragrafut.

A zokogó hölgy: A ruha a szerelem hadjárataiban ugyanazt a szerepet játszza, mint a gránátos ...

Egy vidám leányka (dalolva): A gránátos szép ember volt és Nürnbergből jött lovon ...

A hallgatók összességé: S egy hercegnővel találkozott, ki Rómából jött vasuton ...

A tanár: Csend! Vagy legalább vigabban, szenvedélyesebben, csabítóbban. Így ... (dalol, a hallgatók vele énekelnek.)

A tanár: Most jó volt. Folytassa, kisasszony, a leckét.

Az előbb még zokogó, de most már vidám hölgy: Rosszul mondtam, nem mint a gránátos, hanem mint a tüzesség a háborúban! A szentimentális ifjával szemben szüziés, Nem mutat semmit. Csak sejtet, mint a szende leányka édes hallgatása ... A heves, a szenvedélyes ifju ellen a merész ruhát kell alkalmazni ... A ruhát, mely nyíltan, őszintén beszél ...

A tanár (felhevült arccal, csillogó szemmel): Az elmélet kitűnő! De a gyakorlat ... Nézze csak meg a ruháját ... Micsoda primitív décolletage ... Mit mutat ez? ... Hol itt a virág ... az illat? ... Várjon ...

(Igazítani kezdi a ruhát. Egy halovány ifju arcát tűz önti el, lassan felemelkedik helyéről ... szemé előre dülled ... hirtelen a katedra elé rohan és néz ... néz ...)

A tanár (sugva): A hal horogra akadt. (Tovább igazítja a ruhát.) Lássá, így már ...

Az ifju: Elég!

A tanár: Ne zavarja előadásomat. (Tovább igazít.)

Az ifju (boxoló állásba vágja magát.)

A tanár éppen be akarja fejezni gyakorlati mutatványát, midőn az ifju nekirohan és orron üti. A tanár nekimegy. Az ifju felordít kinjában. Az előbb zokogó, de most már vidám hölgy segítségére siet. A padok egyszerre kiürülnek. A hallgatók egy része a tanár, más része a halovány ifju pártjára áll. Altalános boxolódás. Több hamis hajlonat röptül a levegőben. Harci üvöltés tölte be a termet. Az előadást ezen az órán sem lehet folytatni.

zz.

A ló elégiája.

— Monológ, —

1.

Hajdan, amikor még táltos voltam — és az omnibuszt toltam, — vagyis inkább őt tolt engem és én, — a búske mén — vágattam, mint a szél, ki hitte volna, hogy a tél — lehe engem is érni fog. — Kifog-tak a kocsiból és készitettek belőlem hust meg szalmát — a miről zengem e makámét. —

2.

A primadonna most — nem használ csak villamost, — smig régen a kocsikból kitolni szoktak, — ma kifogtak — rajtam. A hajdan búske ló — most kolbászra jó; — a hajdan búske ló, — ó, — ma már nem való — csak husnak — és pegazusnak. —

3.

A költők most is belőlem élnek. — Hátamon zengik a télnek, — a nyárnak, tavaszának és az ősznek, — minden dalát. S ha megsütnék, megőznek, — még inkább elősködnék rajtam. Eddig azonban, — az volt a bajom, hogy nyomban, — ha a vendéglőben feltálatlak, — vélem mindenkit megcsaltak, — s azt mondták, bár husom fehér volt és nem barna, — hogy nem vagyok ló, hanem marha. —

4.

Most már főzve is ló vagyok, — mert a város-tanácsosok és városnagyk — megengedték, hogy mint ló szerepeljek, — mint ló fektődjem és mint ló keljek. — A forgalomból kimentem bár, — de rám még nagy feladat vár, — s ez az, mint ahogy azt fent is zengtem, — hogy pegazusnak használjanak engem — a költő urak. S ha majd egyszer ennek sem lesz jó, — maga a költő lesz az egyetlen ló, — a versek lesznek a sportlovak, — s makámét irnak a lovak.

zz.

FŐVÁROS

(*) **A kenyérdrágaság.** A főváros tanácsa ma délnél rendkívül ülésen tárgyalta a pékmesterek elhatározását, amelylyel a kenyér és sütemény árát fölemelték. A tanácsülésen **Almády Géza** tanácsos ismertette a pékmesterek kartelljét, amelyet nem tart veszedelmesnek. Az áremelés ugyanis nem általános, hanem részleges, amelyet a verseny máris megtört. Konstatálja, hogy a sütemény sulyban és minőségben javult s a zsemlyesütemény 62 gramm helyett 76 gramm s míg azelőtt 100 kilogramm lisztből 1975 darabot sütöttek, ma csak 1604 darabot készítenek, holott a rezsi-költség 43 irt 88 kr.-ra emelkedett. Az ügyosztály semmi hatósági intézkedést nem akar tenni, mert a piacokon a kenyér ára változatlan s a péksüteményekből is 6 darab helyett már sok helyen 7 darabot adnak. Éljenben javasolja az ügyosztály, hogy egy kenyérnél, mint a zsemlyeféléknél a suly szerint való eladást tegyék kötelezővé s a hatóság állapítson meg egy kenyér és süteményformát, amelynek egysége sulya legyen. Az ügyosztály javaslatahoz **Kun Gyula** tanácsos szót elsőnek. Arról kívánt meggyőződni, hogy a liszt ára összefüggésben áll-e az áremeléssel, mert különben nem nyugszik bele, hogy a hatóság föltlenül nézze a pékek kartellját. **Almády Géza** tanácsos megjegyzi, hogy az áremelést nem a liszt drágasága, hanem a rezsi-költségek emelkedése s a pékipar sokféle kínzóeseti okozták. **Matuska** Alajos alpolgármester föltétlenül kívánja a hatósági intézkedést. A vidéki kenyérsütőket és pékmestereket kell állami és városi kedvezmények nyújtásával a fővárosba vonni s közreműködésükkel fokozni a versenyt. **Halmos János** polgármester annak a nézetének ad kifejezést, hogy általános drágaság nincs, bár néhol egyes kerületekben előfordul az áremelés. Nagy baj, hogy egységes rend éppen ennél az iparnál nincs, amely teljesen züllesnek indult s amelyen melőbb segíteni kell, főképp azzal, hogy a kihordók intézményét kiküszöböljék. A mai állapotokon két irányban kell a segítő lépéseket megtenni: 1. A főváros maga állítson fel sütőműhelyeket a fogyasztás ellátására; 2. a vidéki termelőket nagyobb mértékben kell a főváros részére megnyerni. Javasolja, hogy a főváros mind a két irányban tegyen lépéseket.

A polgármester javaslata alapján a tanács elhatározta, hogy felállít egy városi sütőműhelyt. Utasította a közlélmelési ügyosztályt, hogy a műhely felállítására szükséges tanulmányt tegye meg s javaslatait melőbb terjeszse be. Ugyanebben a műhelyben készítenék a városi közintézmények (kórházak, szegényházak) részére szükséges kenyér és sütemény-féléket s ott végezzék a próbatételeket. Utasította továbbá, hogy a vidéki termelők megnyerésére, az adandó kedvezményekre s az ilyen áru árának megcsökkentésére is tegyen az ügyosztály javaslatot, a kormánytól pedig lépéseket tesznek különböző állami kedvezmények iránt. A tanács ezt a határozatot a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti.

Nyitlér.

TITÁN

egészségítő szipkák!

A szipkában egy kis nyílás nélküli töltés van, amelyen a füst nem mehet ki, visszamarad és a szipka aló részén lévő 2 lyukon át feljön a felső gőzszűrőbe, amely alatt végig kigyózzán, a szipka felső részén lévő két lyukon kiszabadul.

Előnyei: 1. A felfúvó kis töltésében valamint a kigyózás alatt a nikotin- és szén-monoxidok, mint az 1-2 szivar elszívása után mindenki láthatja, 2. a hosszú utat által a füst egész hidegen jön a szájba. Az 1-2 szipka való befúvásával azt a benyomást kelte, hogy a szipka nem szel el; ezt a levegőnek a csavarmentesekbe való kitűzése teszi. Ha szivar van a szipkában úgy tökéletesen szel. Darabja 3 krajcar.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívül jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmak, súlyos ideg-, vér- és bőrbajokban** Biztos védelem széthűtés és elmevarog ellen. 15 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének, **Dr. Kovács J.** egyetemi tanárának (Homopatia) rendelőintézte van:

Budapest, V., Váci-körút 18. szám a.
Rendelés naponta 9-11-ig és 3-6-ig.

Dijazott levélre válaszol. — Betegeket intézetben kívül is kezel. Noha betegnek legbiztosabb gyógymód.

SOMATOSE

(**oldódó húsfehérnye**)
orvosi szaktekintélyek véleménye szerint „**tápkészítmények** ideáljai” betegeknek és gyengéknek.

Idegeket és izmokat erősíti.
Gyógyszertárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Az idény legszebb dívtudjónsága női ruhára a katonatiszti vászon (Champagné-szín), tengerparti és sétáruhákra, kizárólag áruházaiban jut eladásra.

Brammer Odön
Bécsi-utca 4.

Természetes forrómeleg káposztás források, iszapfürdők, iszapborogatások,
zuhany-masszáz, vizgyógyintézet, villany-fényfürdők, gőzfürdők kő- és kádifürdők, gyógyvíz uszodák. Ótás és gondos ellátás. Csus, kőszvény, ideg-, borbák, stb. felül kimerítő prospektus küldingyón.
Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Budán.

Hólyag- és húgyszervi bántalmak
Hólyag-, húgysó-egés, vizelejtlen, hólyaghurut stb. munkamegsejtés nélkül, gyorsan és fájdalom nélkül gyógyulnak „**LOCHER-Feie ANTIFORM**” által.
Belő szor! Nem sajtál! Nem ártalmas! Orvosok melegen ajánlják!
Úvegje kor. 4.80. Postán 5.70 kor. előzetes föküldés mellett bérmentve. — Kapható az összes gyógyszerárúban.
Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerárú, **Budaörs, V., Károly-utca 12 és Anatógy-út 26.**

Gyógyintézet testgyógyászati sebészet számára.
Dr. A. WITTEK, Graz, Merangasse 26.
Telefon 594.
Gyógykezel **hátgerinc és végtagok görbülését, zsugorodást és lúdtalpat,** valamint az **izületi lobok** minden fajtáját stb. Saját műtőben **Hessing-féle cserettek** és készülékek számára. Prospektus ingyen.

Óvja az egészségét!
Ezenl több kiváló orvos ajánlja!
KRISTÁLY KÁSZANYALV
Arzényszó kiváratás nélkül, 100% tisztán, küldik. — Vidékre 20 vagy 50 ívra levél a fuvardíj oda és az úres úvegékért vissza fizeti a sznt-LUKÁCSFÜRDŐ-KÜTVÁLLALAT BUDAPESTEN.

(Az o rovat alatt közlötöknek sem tarlmáért, sem alakjért nem felelős a szerkesztőség.)

SZÍNHÁZ, ZENE

Operaház. **Dippel** András, a sinesek nobilis művészetére tavalyelőtti vendégszereplése után szívesen emlékezünk vissza, ma este **Siegfried** cinszereplésben illeszkedett bele a Wagner-ciklus keretében. Egyenesen Amerikából jött, hogy a sárkányt megölhesse az **Andrássy-uton.** A nagy ut fáradsálmaitól, — remélljük és nem az időtől — kissé poros lett tenorjának érce, de előkelő művészet a régi fényben ragyogott. Megjelenésében mindenesetre eszményi **Siegfried:** karos, izmos iju, aki medvét szelidíteni és sárkányt öl azzal a kiáradó erővel, amely még sohase halkult le asszonyi csóktól, de kezét gyermekes tapsra kényszeríti, ha megszólal az erdei madár. **Dippel** korrektil beszél Wagner nyelvén: szavalaának stílje példászerű. A kórus-daloknak inkább a kifejezés, mint az orgánium hatalmával adott erőt, a második felvonás erdei jelenetében poétikus alakításával megragadott, — a harmadik felvonásban azonban már bágyadtan érkezett Brunnildához a leveante. Avagy husz esztendő óta alvó walkürnek tüzeeseb éüresztés járna ki, hanem azért a minden izében disztíngvált művész előadásának bensőségével és meggyőző ábrázolásával itt is a helyzet ura maradt. A közönség lelkesen fogadta az érdekes vedéget és minden egyes felvonás után sokszor a lámpák elé szóltotta. — A vándort, **Ney Dávidnak** fenséges szerepét ezúttal először énekelte **Beck Vilmos,** aki most a ciklus folyamán többször is bebizonyította, hogy műntézetünknék nemcsak késsége, de cszopla is. Biztos muzsikálissággal, kitaró erejű organummal és nagy intelligenciával felelt meg föladatának és alakítása máris mutatta a körvonalakat, amelyekbe az ó vándora idővel belenőni fog. Az ilyen szerep nem kosztítmél szerzi meg az ember, hanem még nagy talentum mellett is csak sok belső munkával. Szinte öröm nézni, hogyha szorgalom, becsnyág és művészi komolyság ilyen biztosan visz előre tehetőséget. — A beteg **Szilágyiné** helyett **Payer Margit** énekelte az erdei madárkát s pedig örövendésen biztos intónálással, **Kornai** az indisponált **Szendri** helyett **Falmet**, erőteljes baszussal és érthető szöveggel, — egyebekben nem volt új szereposztás **Diosyné-Handel** Berta **Brünnildájé** egyik fénypontja **Siegfried-együttel** sünknek; ébredése a pasztikus szép vonalait mutatja, organumában ugyanaz a meleg fény, amelyet dával közsönt az a Brünnildája is egy bayreuthi vonás Wagner-ciklusunk arcautján, valamint **Dalnok** Béni mesteri Mime-alkítása is, amely föltétlen elis-

merésreméltó. **Alberich** kis szerepében **Takács** uralkodott néhány pillanatig a színpadon, — **Erdát** ismét **Bartolucci** Viktória asszony énekelte szózatoss althangján művészi föltagással. A vezénypalca **Máder** igazgató kezében volt. Tehát kitűnő kézben volt. (G.)

Vígcsinház. A Vígcsinházban a Dupont nagy sikerére való tekintettel a mostani szezonon folyamán már nem lesz bemutató előadás. Gavault és Berr bohózatát minden este viharos derűséggel fogadják. — Az idény végét néhány érdekes repprelz fogják előnkíteni, sorát ejtik azoknak a vigjátékoknak, amelyek az előző években a legnagyobb sikert érték el. Így már a hét másorán szerepel **Kedden** **Az órnagy ur,** csütörtökön **Trüby,** szombaton **Osztrigás Mici.** A hét minden további estéjén a Dupont-t adják.

Vendégszereplések a Városligeti Nyári Színházban. **Gergely** Giza, a **Kolozsvári Nemzeti Színház** volt primadonnája négy estén át lesz vendége a **Városligeti Színház**nak. A jeles, fiatal művésznő holnap, kezd meg vendégjátékát a **Goldstein Számi** című ismert bohózatban. — Héttón **Szekula** Cecil, a szini akadémia jelenlegi vendégtáncosnője a **Dolovai** nábob néveléssel a **Herczeg** Ferenc színműve kerül előadásra.

Hírek a Népszínházról. A jövő héten **Székely** Irén, a szegediek kiváló primadonnája újabb vendége lesz a Népszínháznak két estén át és pedig, holnap vasárnap este megismétli a **Bob herceget,** csütörtök este pedig előjátézza a **Hoffmann mesé**-nek harmas szerepét. **Zilahiné-Singhofer** Vilma kéttiben játszssa el a jövő szerdán és szombaton **Planquette** viaghírű operettjében a **Rip van Winkle**-ban **Liszbeth** szerepét, amelyben nagy sikere volt. Új vendége is lesz a jövő hét során a Népszínháznak: föllep az aradiak nép-szerű művésznője, **Róssa** Lili. Három ízben fog vendégszerepelni és pedig hétón **Stoll** Károly és **Pástor** Arpad nagy operettjében a **Niobé**-ben játszssa el a cinszerepét, pénteken megismétli vendégfellépését a **Katalinban,** melynek German hadnagyát fogja játszani **Hegyi** Aranka mellett, ki az előadásban a cárnót játszssa, június 14-én vasárnap este pedig tellép a **Bob hercegen.** A **Hoffmann** meséiben **Hoffmann** pedig **Kenedics** adja, ki e szerepével aratótt első ízben nagy sikert a Népszínházban. — A Népszínház karszemélyzetének javára e hó 11-ikén, csütörtökön délután **Fedák** Sári vendégfellépésével a **San-Toy** kerül színpadra. A darab második felvonását érdekes hangversenyvel fogják megoldani, melyben a játékosok ólra való tekintettel a következő művésznők és művészek vesznek részt: **Varsányi** Irén, **Zilahiné-Singhofer** Vilma, **Hegedüs** Gyula és **Fapoldczay** Dezső. Ezenkívül **Kovács** Mihály és **Kápolnay** Irén a **Mathuzélet** hercegnő duettjét fogják énekelni; **Nyárai** Antal A csavargó című monológot adja elő; **Róssa** Lili és **Sarkadi** Aladár egy táncoktatót lejtenek a „New-York szépe”-ből; **Balázs** Olga pedig a **Rodostóban** című költeményt fogja szavaini. — **Solymosi** Elek nyilvánossági joggal felruházott színésziskolájának növendékei e hó 14-ikén vasárnap délután tartják vizsgálati előadásukat a Népszínházban. Színekerül ez alkalommal a **Nagymana** első felvonása. A **bosszu** című kéttelvonásos román dráma, végül pedig a **Dobó** Katica első és a **Falu** róssa második felvonása.

A Magyar Színház műsora. A Magyar Színház műsorát egész héten a **dróttóstól** tölti be. **Lehár** Ferenc dalamos zenéjű operettje, melynek ma este volt a negyvenedik előadása, már hatodik hete van műsoron s az igazgatóság most már a kivételes nagy sikerre való tekintettel egész júniusra kiültte a **dróttóstót.** Az operett tehát **kápauszásig,** vagyis július 1-éig egyfolytában műsoron marad.

Budai Színkör. A budai nyári színházban hétfőn, csütörtökön és pénteken a **Klo-klo** című mulatságos énekes loázat kerül színpadra. **Kedden** **Rossini** vig operáját, **A szevillai borlejt** adják először. **Szerdán** **Offenbach** kitűnő operettje, **A gerolsteini nagyhercegnő** van műsoron. **Szombaton** és vasárnap fényes új mezekekkel a **San-Toy** kerül színpadra. Csütörtökön, **Urnapián** délutáni előadásul **A székelti hatona** népszínmű és vasárnap délután **gyermekelőadásul** a **Piroski** és a **farukis** című tündéres regge kerül színpadra, mindkettőt felére leszálított helyarákkal.

Alfred Capus új darabja. **Alfred Capus,** az ismert francia vigjátékos, **E. Arène** a **párisi Figaro** színházi kritikával társszerződsében új négyfelvonásos vigjátékot irt. A darab októberben fog bemutatásra kerülni Párisban.

Legujabb zeneművek kaphatók **Szilágyi** Béla könyv- és zeneműkereskedésében **Budapest** Károly-körút 26. Operák és operettek szöveggel: **Goldmark,** **Berlinguer** **Götz,** **18. — K. Bizet,** **Carmen** 10.80. **Leoncavallo** **Bajazzo** 14.40 **K. Verdi,** **Aida** 14.40 **K. Zieher,** **Svnhák** 12.— **K. Chini** mézesbetek 12.— **K. Lehár,** A dróttóstól 2 füzeten, magyar szöveggel 6.— **K. Bob herceg** 2 füzeten 6.— **K. Katalin,** **Casanova,** **Kis székelyvén,** **New-York szépe** egyenként 6.— **K. Potpourrik** **szöveg** nélkül **Lincke,** **Indra** 3.— **K. Luna** asszony 3.— **K. A svihák** 3.60 **K. Édes lányka** 2 füzeten 6.— **K. Keringók:** **Bob-herceg** 2.— **K. Luna-keringő** 2.0 **K. A dróttóstól-keringő** 2.40 **K. Amoureuse** **Valse** 2.40 **K. Édes lányka-keringő** 2.40 **K. Hunnia-keringő** 2.— **K. Legujabb tánc** a **Cake Walk** (betét a **Mici** hercegnő operettben) 1.80 **K. Kedvett kupiék** és dalok: **Huber,** **Stör** ich? tréfás dalok 2.30 **K. Gross,** **Az én papám** 1.00 **K. Kutschera,** **Ausser Rand und Band** 1.50 **K. Hirsch,** **Herzensdieb** 1.50 **K. Lorens,** **Haushalb** bei **Brezina** 1.80 **K. Servus** **Brezina** 1.80 **K. A kis Cohn** 1.80 **K. Megvan** már a **kis Cohn** 1.44 **K. Aletter,** A légyott 1.80 **K. Legujabb angol dal** **Good Bye, dolly Grav.** (Isten áldjon **Mariskám**) 2.16 **K. A gölya** dal 3.— **K. Legujabb** 101 magyar dal cigányos modorban 3.— **K. Dankó** **Pista** 50 dala 4.— **K. Nagy választék** **hegedű** és cimbalom zeneművekben, valamint **raktáron** van az összes zene-

dék tananyaga. Allandó verők kedvezményben részesülnek. Jegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldenek.

MŰVÉSZET

□ **Az Erzsébet-szobor.** Az új Erzsébet-szobor pályázatának mintáit az illető szobrászművészek már fölláttották a városi Igazgatóság Műcsarnokában. A külföldi szakértők: Bartholdi, a francia szobrász, Bruno Smitz, a német építész és Van der Stappen Károly, a belga szobrász hétón érkezek meg a fővárosba. A két utóbbi telesség is magával hozza. A külföldi zsűritagok már hélon hozzá is fognak a pályamunkák tanulmányozásához és azokról körülbelül a hét vége felé mondanak ítéletet a zsűri többi tagjaival egyetemben, akik szintén hétlón kezdik meg a szobrok tanulmányozását. A külföldi művészek tiszteletére Széll Kálmán miniszterelnök kedden fényes estélyt ad a Parkklubban, szerdán este pedig a Fészek vendégei lesznek. Ráth György főrendiházi tag, az Erzsébet-emiék végrehajtó-bizottságának elnöke pénteken este látja öket vendégül faszori palotájában. A zsűri ítélezése után a pályamunkákat előbb a sajtó képviselői tekintik meg s azután megnyitják a Műcsarnok terméit a nagyközönség számára.

□ **A Kosuth-mauzóleum.** Strobl és Gerster pályanyertes terveket átdolgozták, s ezeket az építés végrehajtására kiküldött bizottság végleg elfogadta. A végleges terv szerint a mauzóleum oszlopcsnakának felső része teljesen szabadon fog állni, s a csarnok terrasszáig vivő lépcsőzetet nem az építményen belül, hanem szabadon az építmény előtt helyezik el. A szarkofág, amely az oszlopok között fog állni fehér márványból, az oszlopok tetőzetén álló oroszian pedig bronzból készül. A mauzóleum felső magassága 29 méter, tehát nagyobb, mint egy négyemeletes ház. A végleges építési költség 360.000 korona. A pályázatot a jövő hónapban kiírják, úgy hogy július elején megkezdik az építést. A mauzóleum külső építését 1904. november elsejére kell befejezni, rákövetkező évben pedig meglesz a felszentelés.

SPORT

* **Kerékpár és atletika.** Az atletikai és kerékpárversenyek között a Sport-Világ szerkesztősége által rendezendő országos kerékpár- és atletikai versenyek érdekességét megváltoztatás szempontjából kívánják. Az első meetinget holnap, vasárnap tartják a csömör-uti versenypályán délután 4 órakor, a másodikat 11-én, amikor a 25 kilométeres bajnokság is döntésre kerül.

A derby.

Budapest, június 6.

A versenyek versenye! Amint megindult márciusban a versenysezson szép hazánkban, máris kombinálni kezdenek a derbyről s minden klasszikus futamot, mely a nagy napig dölőre kerül, csak a derby előjátékának tekintenek s levonják belőle a következtetést, hogy melyik telivér szeresheti meg a gazdagon dotált tenyészversenyt. Aki csak tördök löversenyenyl, az betéve tudja a starterisz-tát, tudja, hogy melyik favorit milyen versenyben győzött, tudja mindegyik leszármazását apai és anyai ágon s a kellő tájékozással felszerelve megy a fogadó-irodába, hogy, ha csak tíz korona erejéig is, érdekelve legyen a nagy futamban. Ekdén körülbelül mindenki tisztában van a derby eredményével s a téli favorit, Beregovoly reával is alig kapható a könyvfogadónál. Utóbbi időben ugyan hírességtették, hogy köhög a nagy mén, de két budapesti győzelme, és különösen a második, oly nagy arányu volt, hogy a verseny győztese csak ő lehet. A starteriszta valószínűleg így alakul:

Beregovoly	lov, Van Dusen
Nemes	" Holmes
Pompás	" Spencer
Marco Polo	" Russel
Tolmács	" Bonta
Cipész	" Cowman
Angolman	" Barker
Elpenor	" Taral.

A többi lovat a Freudenauban fellépett köhögési járvány gátolja abban, hogy indulhasson. Beregovoly képességeit összevetve ellenfeleivel, papirtorma szerint hosszakkal kellene versenyt megnyernie, de ha beteg, úgy a legvadabb meglepetés is bekövetkezhetik, ámbár ellenfeleit még Nemesnek, az istálló másik lovának is tartania kell. Ha a Blaskovich-lovakkal megtörténik az a váratlan és lehetetlenségnek látszó eset, hogy leverik, úgy elsősorban Pompás a favorit, melynek utolsó futása nagy klasszúra vallott, rajta kívül még Tolmácsnak és Elpenornak van

keresnivalója a versenyben, míg Angolman és Marco Polo csak statisztának látszik. Mindent összevéve tehát a Blaskovich-istálló küldöttjét jelöljük első helyen Pompás előtt. Meglepetést Tolmács, vagy Elpenor okozhat. A többi verseny is elég érdekes lesz. Jelöltjeink:

- I. Maresa—Parthenia
- II. Szécsend—Babatündér
- III. Harcos—Saratoga
- IV. Beregovoly—Pompás
- V. Columba—Toquade
- VI. Almom—Cornado
- VII. Viribus unius—Alesia.

A derby előnapján silány versenyek voltak a Freudenauban. Maga a főverseny a 20.000 koronával dotált Buccaneer verseny matchéja törpült Vaga és Kioto között. A versenyek különbözően a papirtippeket diadalát hozták, csupán az utolsó futamban okozott nagy meglepetést Barátom győzelme, s ezzel rácaolt arra a hirre, hogy a Dyer-lovak a járványos köhögés áldozatai.

A versenyek részletes eredményei a következők:

I. **Grinsingi dtj.** Díj 3000 korona, távolság 1800 méter. Baró Springer G. Mayorja (Lewis) első, Somosi ménes Pumusa (Russel) második, báró Uchtritz Zs. Sardonja (Tarai) harmadik. Azután: Picador Csatt, Totauzator: 10: 43. Helyrefojadások: I. 50: 79. II. 50: 71.

II. **Nyeretlen kétevesek eladóversenye.** Díj 3000 korona. Távolság 1100 méter. Gróf Fries M. Lasséje (Kronsl) első, gróf Degenfeld I. Rhodopeje (Spencer) második, itj. Dávid E. Fulviája (Russel) harmadik. Azután: Nyalka, Merczi, Benjamin. Totalizátor: 10: 36. Helyrefojadások: I. 50: 84. és 50: 76.

III. **Handicap.** Díj 3000 korona. Távolság 2000 méter. Eryedi L. Marineurje (Lewis) első, Mravik P. Toldija (Cowman) második, Dreber A. Getrostja (Clemson) harmadik, azután Count Niki, Kapus Lángos. Totalizátor: 10: 31. Helyrefojadások: I. 50: 82 és II. 50: 76.

IV. **Buccaneer-verseny.** Díj 20.000 korona. Távolság 2200 méter. Baró Springer G. Vagaja (Adams) első, Lossonezy Gy. Kiotoja (Russel) második. Totalizátor: 10: 17.

V. **Schönfeld-verseny.** Eladó-verseny. Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter. Mr. Lincoln Millfaja (Slack) első, Krausz L. Klaraja (Martinkovics) második, itj. David E. Tannhäusere (Russel) harmadik, azután Hozsi, Bauenberg, Minlu, Rosoglio, La Jeunesse, Hermina. Totalizátor: 10: 31. Helyrefojadások: I. 50: 70. II. 50: 95. III. 50: 87.

VI. **Akadályverseny.** (Handicap.) Díj 3000 korona. Távolság 3200 méter. Világhy Gy. Cserhatja (Sihm) első, Mauthner V. Cornaroja (Poole) második, Br. Mörpurgó A. Ratkingja (Heavy) harmadik. Totalizátor: 10: 37.

VII. **Handicap.** Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. Blaskovich Elemér Baratomja (Van Dusen) első, Mr. Burnett Mausya (Tarai) második, Mautner V. Savileja (Southey) harmadik. Azután: Cassandra, Orgona, Adrienne II., Porwein, Rigó, Baitumore, Lator II., Santos. Totalizátor: 10: 136. Helyrefojadások: I. 50: 227. II. 50: 92. III. 50: 262.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A legfőbb fegyelmi tanács ülése.** Hétfőn ül össze a főrendiház üléstermében a legfőbb fegyelmi bíróság, hogy Kormos Adolf kuriai bíró ügyében döntsön, akit tudvalevőleg azzal vádol a Kuria fegyelmi hatósága, hogy a bírói felelősségről szóló törvény ellen vétett. E vétsége onnan ered, hogy Szele József aradi ügyvéd csődügyében nem jelentette be a Kuria elnökének, hogy ebben az ügyben érdekelt s részt vett azon a tárgyaláson, amelyen a Kuria tanácsa a Szele-tíre csődügyében ítélt, továbbá, hogy annak a bíróságnak kebelében, amelynek ő tagja volt, bírósárait informálta s Nagyváradra történt utazásának költségeit megtérítette magának. Terehére rója a fegyelmi tanács Kormos Adolfnak még azt is, hogy tetemes összegű költségek fogadott el. Mindezeket a cselekményeket a fegyelmi tanács botrányt okozó magaviseletnek minősítette, ami által Kormos a felelősség ellen vétett s ezért kellett őt vád alá helyezni. A legfőbb fegyelmi tanács a törvény életbeléptetése óta most először hozott vádhatározatot. Háromszor ült már össze, de mindannyiszor vádhatározat hozatala nélkül oszlott szét s főtárgyalás elé egyszer sem került a fegyelmi ügy. A Kormos Adolf fegyelmi ügyében ítélt tanács harminc tagja közül dr. Székely Ferenc koronaujgyésznek s dr. Friedmann Bernát fővédnek 12—12 tagot joga lett volna visszatasítani, de a közzéadott és a védő is lemondott visszavetési jogáról. A Kuria elnöke pedig akként határozott, hogy a legfőbb fegyelmi tanácsot a tagokat megillető rangsor szerint fogja megalakítani, nem pedig a sorshúzás útján s így először a zászlósurak, a született főrendek, a főrendiház választott tagjai jönnek tekintetbe s csak azután a kinevezett főrendek, a tanácsnak kuriai bírói rangban levő tagjai kinevezetőségük sorrendjében.

TÁVIRATOK

Páris, június 6. Hír szerint Viktor Emánuel király francoországi és angliai utazását novemberre halasztották.

Választott bíróság Venezuela ügyében.

Hága, június 6. A Venezuela, Anglia, Németország és Olaszország közt kiserült jegyzőkönyvek szerint az orosz óár a választott bíróság tagjai közül három bírót fog kinevezni, akiknek az lesz a feladata, hogy döntsenek abban a kérdésben, hogy ezen hatalmak adása követelésük megfizetésénél előnyben részesüljenek-e. Az ítélobírókat nem szabad a hitelező államok polgárai közül választani. Szeptember elsején fognak Hágában összegyűlni és ítéleteit hat hónapon belül fognak hozni. Azon hatalmak, melyek ellenkezőnek az előnyben részesítéssel, betolyhatnak a tárgyalásokba.

Oroszország és az Egyesült Államok.

London, június 6. A Reuter-ügynökségnek jelentik Washingtonból, hogy Hay államtitkár értekezni fog Roosevelt elnökkel Mandzsuria kiűrtésének kérdése és a kisenevi események tárgyában. A kormány helyzetét nehezként mondják az orosz kormány ellen folyton nyilvánuló tüntetések miatt, amelyek, úgy látszik, az orosz kormánytól kellemetlen feltűnést keltettek. Az itteni orosz nagykövetség és a pétervári amerikai nagykövetség legközelebb meglátogatják Roosevelt elnököt és igyekeznek a két kormány között nyitni kiugyarázást létrehozni.

Előntött falvak.

St. Louis, június 6. Az a védgát, mely St. Louis keleti részét és Illinois állam más három városát védi, megrepedt. A rés betömésén dolgoznak. Száz mérföldnyire a Felső-Misszisszipin is védgátrepedés fordult elő, aminek folytán 70 mérföldnyire jármok és faluk kerültek víz alá.

Agyonnyomott munkások.

Rechinghausen, június 6. A rechinghauseni régi I. sz. tárna lebontásánál beszakadt egy tető és több munkást maga alá temetett. Ezek közül három meghalt, három súlyosan és négy könnyen sebesült meg.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, június 6. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladatok: búza: 76 kg. 7.45 K. és 74 kg. 7.80 K., 77 kg. 7.35 K. Ersek-Ujvári, 77.5 kg. 7.40 K. Szedes, 780 kg. 7.40 K.

Rész: Gyarmat 6.35 K., Surány 6.62 K., tengeri 6.60, zab 6.05, 6.50, válogatott 6.50 korona.

Bécs, június 6. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 662.50. Magyar hitelrészvény 781.—. Angol-Osztrák bank 275.50. Bécsi bank egyesület 483.50. Union bank 528.50. Länderbank 411.— Osztrák-magyar államvasut részvény 678.75. Déli vasut 75.50. Élbavolyi vasut 430.50. Északi-ugyari vasut részvény —. Dohányrészvény 351.—. Rimamurányi vasut 468.50. Alpeai bányarészvény 377.50. Májusi járadék 101.35. Magyar korona járadék 99.40. Török sorsjegyek 122.25. Német birodalmi a arka 117.30—117.25. Napoleonkor 10.07.

Berlin, június 6. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Jutó forgalom: 490-os magyar aranyárjarek 101.90. Magyar koronajáradék 102.10. Osztrák hitelrészvény 208.25. Osztrák-magyar államvasut 145.90. Déli vasut 13.—. Északi-ugyari vasut —. Élbavolyi vasut —. Orosz bankjegyek készpénz 216.25. Buschthradri —. Orosz bankjegyek —. (Último) Lombard —.

New-York, június 6. (Terményföldes.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 11.50 (11.50), június 11.15 (11.09). Szeptemberre 10.06 (10.02). New-Orleansban helyben 11.15 (11.15), — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55). Stand white Philadelphianban 8.50 (8.50). Refined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — Zsír: Western steam 9.15 (9.25). Róhe és Brothers 9.05 (9.20). — Tengeri irányzata állandó. — Júniusra —. — (—). — Júliusra 56.1/2 (56.1/2). — Szept.-re 54.1/2 (54.1/2). — Buzs irányzata szabálytalan. Piros ősi helyben 85.1/2 (85.1/2). — Júniusra —. — (—). — Jul.-ra 81.1/2 (81.1/2). — Szept.-re 77.1/2 (78.1/2). — Dec.-re 78.1/2 (79.—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kávé: Iair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Júniusra 3.65 (3.65). Szept.-re 3.90 (3.90). — Liszt: Spring Wheat clears 3.10—3.20 (3.10—3.20). Orosz: 3.1/2 (3.1/2). — On: 25.30—28.50 (28.30—28.50). Réis: 14.75—15.— (14.75—15.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 6. (Terményföldes.) (Zárlat.) Buzs irányzata állandó. Júniusra —. — (—). — Júliusra 75.1/2 (75.1/2). — Tengeri irányzata állandó. — Jul.-ra 48.1/2 (48.1/2). — Zsír: Jul.-ra 8.77 (8.85). Okt.-re 8.87 (8.92). — Szalonna short clear 9.68 (9.66). — Sertészsír: Júliusra 16.90 (17.30). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERÁHAZ.

Vasárnap, 1903. június hó 7-én.

A denevér.

Operett 3 felv. Egy francia vígjáték után írták Hafner és Genée. Fordította Evva Lajos. Zenéjét szer-zette Strauss János.

Személyek:

Eisenstein	Gábor	Adél	Szoyor
Rosalinda	Krammer	Ida	Falócné
Frank	Kornai	Melanie	Szikiáné
Orlowszky	Flatné	Frosch	Hegedűs
Alfréd	Kertész	Blind	Dainoki
Falke	Mihályi		

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. június hó 7-én.

Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárrakkal:

A vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban. Írta Ohnet György. Fordította Fáy J. Béla.

Személyek:

Beaulieué	Lendvayné	Sophie, neje	Nagy I.
Claire, leány	Török	Derblay	Mihályi
Octave fia	Dezső	Susanne	Ligeti J.
Bligny herceg	Császár	Moulinet	Ujházi
Préfont báró	Hetényi	Athenais	Maróthy

Este:

A titok.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Wolf Pierre. Fordította: Fáy J. Béla.

Személyek:

Jauvenel	Ujházi	Tréoux	Náday
Jauvenel-né	Rákosi	Langeacné	Helvey
Henry	Dezső	Geneviève	Paulay
Santenayné	Lánzy	Marie	Ligeti

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. június hó 7-én.

Dupont.

Bökhözát 3 felvonásban. Írták Gavault és Berr. Fordította Góth Sándor.

Személyek:

Lopin	Vendrei	Florence	Varányi
Lucy	Kertész	Gaillard	Góth
Maurice	Tanay	Hercegnő	Roslagni
Dupont	Hegedűs	Larretoué	Varga
Evariste	Tapolczai	Karmoster	Szerényi
Edgard	Fenyvesi	Maitre d'hotel	Gyözö

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. június hó 7-én.

Bob herceg.

Begényes nagy operett 3 felvonásban. Írták Martos Berencs és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J. Személyek:

A királynő	Krecsányi	Táncmester	Ujházi
György, fia	Székely	Tom bátya	Szerdahelyi
Viktória	Harmath	Annie, lánya	Ledófszky
Lancaster	Pázmán	Plumppuding	Nvárai
Pompeius	KovácsM.	Gipsy	Kiss
Hopmester	Solymosi	Pickvick	Parányi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Ós-Budavára

Nyitva d. n. 3 órától reggeli 4 óráig Ma, vasárnap, június 7-én

Nagy gyermekünnepély.

Délután 3 órától kezdve a gyermekek részére különféle érdekes mutatványok. Számverseny, pongy-verseny, bator-logás, verseny-évs, gyermek-birkorcsolya stb. stb. A nagy variété-színpadon

Az aranyhajú leány

és az új júniusi variété-műsor. Két előadás: délután 6 óra este fél 10 órakor.

A Folies Comiques-ban

két kacagást bohózat és Steinhardt lélepte. Két elő-adás: este 8 és fél 11 órakor. A szabadtériulien

DORVILLE testvérpár

vakmerő légiutászok és egrő mutatványok.

A honvédeknek hangversenye, tombola és fényes tűzijáték.

A belépésnél minden 10 egy kártyát és minden leány virággyöngyöt kap. — Belépődíj 60 fillér. — Kedvezményes jegyek a városi tőzsdéken.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-nál

orvosilag első helyen ajánlva.

Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Porto rose
Pirano mellett (Austria).
Tengeri fürdő Lappfűrésztől 3000 méterre. LAPPFÜRDŐ
Tartalom: tehető összehasonlíthatatlanul nagy beszívó képés-séggel mindenféle izadmány ellen, csont, ízületi, izombeteg-ségek stb. (különösen rheuma és az arthritis különféle beajánlái) ná, batak, angok, vérzékenység stb. Prospek-tusok és felvilágosítások ingyen.
G. O. Frediani, fürdő-bérlő és igazgató.

Siófok

Budapesttől 2 1/2 órá-nyira, a déli vasút mentén. Vasúti és hajóállomás, posta, telegraf és telefon.
BALATON-fürdő Nyaralásra és ki-rándulásra a leg-élvezetesebb hely.
Megnyitás június 10-én

első mondtattól kezdve május és szeptember hónapokban. A Budapestről (déli vasúti d. u. 5 óra 25 p.-kor) és Siófok-ról reggel 6 óra 45 p.-kor induló fürdővonatok személy-nyonalt díjazással közlekednek. Július és augusztus hónap-okban vasár- és ünnepeknapokon külön vonatok rendkívül mérsékelt menetjegyekkel. Magasan felított egészséges terület, ment minden süppedéstől kitűnő fürdő, borsóny-nyom talajjal és pompás idegzető hullámvértelem. Modern kényelmű 3 szálló vízzetűvel és villanyvilágítással.
A vendéglő és kávéház házi kezelésben a la Carte és napi 5-7 koronás penziónal étkezőselek. Gyönyörű park, parti sétány és fontyok. Eledőn június hó a szabadtéri 40 színház megnyitásával. Feltűnő vonatok prospek-tusokkal, közérdekkel szolgál a fürdőigazgatóság Siófokon és május hó 31-ig Budapest, V. Arpád-utca 11. I.

A szépség titka.

Minden hölgy szép-e a pártján, Valódi

Dr. LEJOSSE-féle RAVISSANTE-szépítő-különlegességeket használja. Ravissante 3 szín-aranyban. Eredeti áru 2 kor.; kettős áru 5 kor. Ravis-sante-zappan 1 kor. Ravissante-erém 2 kor. és 1 kor. Ravissante-arcpor 3 színárnyalatban 2 kor. és 1 kor. 20 fillér. 1 órákig: Török József és Török Sándor úrakkal gyógyszer-tárból, Király-utca 12. és Andrássy-út 26.

Semler F.

posztókereskedő cs. és kir. udv. szállító

BUDAPEST, V., Bécsi- és Deák Ferenc-utca sarkán.

Ajánlja a tavaszi időnyire legelőkelőbb angol újdonságát

„Colored Knieker Sport“

férfi- és női ruhákra, valamint a célszerű palettszőveteket (Over-coat sans doublure) a legújabb divat-színekben. — Minták kívánatra ingyen.

Elismert kettős fnyképező készülékek.

Lechner
ni zsebkamara, reflexkamara, Kodak Goetz és Steinheil-objektívokkal, fény-meszelőtök, vetítőkézi-objektívok, a házháználra. Szűrő-lapok, masolópap-rosok és minden kémiai szer felszámol-ásában. Mutatványok Lechner fény-képezési közelményéből, valamint árjegyzék-in, ingyen.
R. LECHNER (Wih. Müller)
cs. és kir. udv. fényképezési műkereskedő, fényképezési készülékek gyára. — Masol-ás, írószert, amalfók részére. Bécs, Graben 31.

A m. kir. szabad. osztálysorsjáték

II. osztályának nyereményhuzása

f. évi június hó 17-én és 18-án lesz.

Ezen osztálytól csak rövid idő alatt

14 millió 196.000 koronát

készpénzben sorsolnak ki.

A II. oszt. sorsjegyek megújítási árai:
(melyek az I. osztályban már játszottak.)

1/1	eredeti sorsjegy	korona 20.-
1/2	„	„ 10.-
1/4	„	„ 5.-
1/8	„	„ 2.50

A II. osztályú vételsorsjegyek árai:
(Új vevőknek.)

1/1	eredeti sorsjegy	korona 32.-
1/2	„	„ 16.-
1/4	„	„ 8.-
1/8	„	„ 4.-

Török A. és Tsa

bankháza, Budapest.

Központ: VI. TERÉZ-KÖRÜT 46 b.
Fiókok: Váci-körút 4., Múzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54.
ahol az utolsó 600.000 koronás nagy-sorsjátékban a 600.000 koronás nagy-jutalmat nyerték
== Legnagyobb osztálysorsjegyzület hazánkból. ==

SZT.-MARGITSZIGETI

gyógyfürdő Budapestben.

Nyári- és téli-gyógyhely.

43.3° C. kénes hőforrás. Thermal, iszap-, villamos fény-, műsterepes szennavas-forrólag-, mindennemű gyógy- és edző (Knopp)-fürdők. Svéd gyógy-tornaterem Napfürdő, 150 hold árnyékos park. Csusz, köszvény, ischias, ízületi bántalmak emésztő, szervi bajok, szívbetegség, vesebántalmak, vörzékenység, ideggyengeség ellen. Szt.-Margitszigeti üdítővíz: elsőrangú szénásvával telített ásvány-víz, mint asztali víz legjobban ajánlva.

LAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legújabbosabb árak mellett ajánljunk:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szemmalakozók, járgány-csőplőgépek, löhère-csőplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapatók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morsolók, daráló, orló-malmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek. Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

LEFKOVITS J. és TÁRSA

BUDAPEST, VI. KERÜLET, KIRÁLY-UTCA 36. SZÁM

Telefon 14-74.

Telefon 14-74.

Csász. és kir. szabadalm. teke-asztal, dákó- és elefántcsont golyó-gyár VAVA
Teljes iroda-és lakberendezési-vállalat

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Hétfő	Nincs előadás	Othello	Dupont	Niobe	A drótostót
Kedd	Histenek alkonya	Monna Vanna	Órnagy ur	Bob herceg	A drótostót
Szerda	Nincs előadás	Nero anyja	Dupont	Rip van Winkle	A drótostót
Csütörtök	Aida	A titok	Trilby	San-Toy	A drótostót
Péntek	Nincs előadás	Constantin abbé	Dupont	Katalin	A drótostót
Szombat	Rajna kincse	Aranyember	Osztrigás Mici	Rip-Rip	A drótostót
d. n. Vasárnap este	A Walkür	A titok	Dupont	Bob herceg	A drótostót

M E S E

A piros harisnya.

Élt egyszer réges-régen egy öreg anyóka... Egy kis kunyhó állt az erdőben, ott lakott az anyóka és a kis unokája, az aranyhajú Juliska. Az anyóka reggeltől estig nem tett egyebet, mint az ablaknál üldögélt, amely akkora volt, mint egy pillangó-szárnya, amint ez már a kis kunyhókon szokott lenni; — tehát anyóka az ablakon ült és mindig harisnyát kötögetett; hisz tudjátok, kedveseim, hogy a kötögetés az öreg anyókák szokása.

Az anyóka már annyi sok harisnyát kötött, hogy alig fért el a szekrényben. De azért meg nem unta a harisnyakötést. De ha ő meg nem unta, megunta az öreg Halál.

Az öreg Halál így szólt egyszer magában: — Ugyan miért köt anyóka mindig harisnyát? Szegény már ugyancsak belefáradhatott, menjünk el érte.

Igy szólt az öreg Halál és rákiáltott szolgájára, hogy vezetné elő paripáját.

Ez a szolga öreg szolgaleány volt, de azért nem volt lusta, nagyot sem hallott, mint az már az öreg szolgaleányok szokása. Azért nyomban elfogadta az istállóból a Halál fekete ménjét. A Halál megigazította a terhelőt, aztán felpatant a lovára és úgy elnyargalt, hogy szakállá csak egy lobogott utána.

Nyargalt, nyargalt, talán már a lova is elfáradt, amikor estére az erdei kunyhócskához érkezett. Ott megzörgette az ablakot:

— Ithon vagy, anyóka?

— Ithon vagyok — felelt anyóka.

— No akkor készülj el, mert elviszlek magammal.

— Jaj, lelkem Halál — felelt az anyóka — mit csinál énnélkülem a kis unokám? Nem lehet engem elvinni.

— Már pedig én viszlek — felelt komoran a Halál. — Egy-kettő, készülj!

Anyóka nagyot sóhajtott:

— Jól van no, lelkem Halál. — Ha muszáj, hát megyek. Csak éppen annyi időt kérek, amíg ezt az utolsó pár harisnyát megkötöm. Ne járjon meztelb a kis unokám, ha én már nem leszek.

— Hát csak siess, anyóka, — szólt a Halál és kipányvázta fekete paripáját, ő maga pedig leheveredett a földre.

Amint ott heverészt a fövényben, arra megy egy szegény ember.

A szegény ember nagyon boldogtalan, szomorú szegény ember volt. Amint ballagott, sóhajtozott magában:

— Jaj, minek is élek én. Bárcsak elvinne a halál.

Meghallja ezt a Halál. Rákiált a szegény emberre:

— Itt vagyok, szegény ember. Ha akarsz, velem jöhatsz!

A szegény ember erre úgy megjött, hogy elszaladt, mint a nyúl. Tán még most is szalad, ha el nem fáradt azóta...

Anyóka csak nem akart elkészülni a harisnyával. A Halál türelmetlenkedett odakünn: — Gyere már, anyó. Egyéb dolgom van nekem, mint te rád várni.

— Ne türelmetlenkedj, Halál lelkem. Ez a harisnya nem olyan harisnya ám, mint a többi. A tündérektől kaptam én ehhez a fonalat. Ha a lábára buzza a kis unokám, nyomban beléseret a királyfi.

A Halál dirmeggett-dörmögött magában, mint az már az öreg Haláloknak a szokása. De azért csak várt.

El is aludt a fövényben, fel is ébredt nyomban, mert a Halál nem tud sokáig aludni. Anyóka csak nem jött.

Egyszerre rózsaszínűvé kezdtek válni a fák lombjai. Lágy muzsikaszó hallatszott az erdő mélyéből, — a Hajnal jött virágkoscsijain a rengetegből.

No erre már felugrott a Halál.

— Gyere anyó! Viszlek.

Anyóka kijött a házból.

— Megyek, megyek, — felelt. — Készen van a harisnya.

Az öreg Halál felültette maga mellé anyókat a nyeregbe, aztán elvitte, mielőtt a Hajnal virágkoscsiján a kis kunyhóhoz ért volna.

Az aranyhajú Juliska így egyedül maradt. Sirt, sírdogált anyóka után, de csak addig tartott a busulása, amíg észrevette azt a pár gyönyörű piros harisnyát, amit neki anyó örökségbe hagyott. Olyan szép harisnya még nem volt a világon, pedig, ugye, kedveseim, a boltokban csak vannak szép harisnyák? Hja, de ehhez a tündérek adták a fonalat, még pedig a Hajnal hajából tépegették ki a szálakat a fonálhoz: ezért volt olyan gyönyörű a harisnya.

Fel is huzta Juliska nyomban a harisnyát. Délután arra járt a királyfi vadászni. Meglátta Juliskát a gyönyörű harisnyában. Több se kellett a királyfinak. Nyomban beleszeretett, feleségül vette és sokáig boldogan éltek.

Most tán már tudjátok, kedveseim, hogy miért kötögetnek az öreg anyókák mindig harisnyát. Hátha, hátha olyan harisnyát találnak kőni az unokájuknak, mint a mesebeli anyóka!

KÜLÖNFÉLÉK

Hervadás.

Az arca az már nem a régi többé, Varázsa, bája elszállt mindörökké, Csak szép szeme a régi, A sugaras, az égi.

Nem ölel többé ölelő karja, Lázás szerelemben nem susog ajka,

De szép szeme beszédes, A ragyogó, a fényes...

Az arc, az hervad, — a szemek ragyognak, Azoknak nincs se mult, se volt, se holnap, Ragyognak, tündökölnek, Amíg csak meg nem törnek!

Emlékei rég ködbe tűnt napoknak Szék rombadólt világon átragyognak, Sugarat hitve szíjúl, Örök mosolylyal, fénynyel!

Szentessy Gyula.

+ Ékszerháza Amerikában. Az Egyesült Államokban évek óta fokozódik a jólét s ennek megfelelőleg nagyobodik a ényűzés is. A világ még nem látott akkora gyémántmániát, amilyen most elölgja az Unió dugszagd embereit. Nem kevesebb, mint 350—400 newyorki bevitei cégnek nincs más dolga, mint az ékkövekben s ékszerekben való szükségletet kielégíteni s száz meg száz úgynök utazik Európában drágakövek, gyöngyök, művészi antik ékszerek s egyéb ritkaságok után kutatván. Szakértők alitása szerint évenként legalább huszmillió dollár értékű drágakövet visznek be Amerikába. Az amerikai összes gyémántmelésének majd kétharmadát Amerika veszi igénybe s az utolsó 25 év alatt csak Dél-Airikából 15 tonna gyémántot vittek Észak-Amerikába. Az amerikai nő szinte az izléstelenségig viszi a drágakövek kintuszát. Nemesak színhabzás s estélyek alkalmával ragyog az ékszerektől, de ha csak sétálni megy, sőt ha csak beavárolni megy, akkor is úgy meg van rakva ékszerekkel, hogy okvetlenül visszatetszt szül a finomabb izlésű európai nő előtt. Az operában vagy a bálteremben az ember szemét valósággal elkábitja a mesés ékszerek pompája. A hölgyeknek nemesak a nyaka, feje, kezei vannak drágaságokkal telehintve, hanem még a ruhája is. Nem egy nő van, kinek a korzetje merő egy drágakő. Minden ékszer között legkedveltebb a diadém, korona ornámban, s mikor Henrik herceg Amerikában járt, a Metropolitan-operaházban tartott diszeldadás alkalmával önkéntelenül is fölkiáltott, hogy annyi koronás főt még soha életében nem látott együtt. Ástor Jakabnének, Odgen Millsnének, Vanderbiltnének nem is egy, hanem több ily koronadiadémjük is van kétszáz-ötszáz ezer korona értékben. Az ékszer tulajdonosok élén William Astornak a felesége áll tizenegy millió korona értékű ékszerrel. Azután következnek Ástor Jakabné, Vanderbilt Kornélné, Vanderbilt Williamé, Perry Belmontné nyolc-nyolc millióval, Oelrichs Hermanné hét millióval; utána pedig a többiek több-kevesebb millióval. Legnagyobb keresetnek természetesen a törtóriai ékszerek örvendnek. Igy Clarence H. Mackaynének egy óriási szafirja van, mely talán a legszebb és legizsább a világon s az kölesönöz neki különös becsot, hogy

Speranzát és a gyermekét is átkaolta, még a kövek is sirtak volna.

— Az asszony részéről unokatestvérek vagytok.

— Az igaz, — tette hozzá Nini báró, hirtelen kissé elpirulva. — Együtt nőttem föl Biancával, mint fivér és nővér.

— Kedves Nunzio mester, emlékszik-e a fontanarossai gipsz-égetőre?

Az öreg medve vállát vonogatta, hogy lerázza Zaccó báró kezeit és udvariatlanul válaszolt:

— Az én nevem Nunzio mester, báró ur. Bennem nincs meg a fiam gögje és becsványa.

— Mirevaló is az? Kinek a javára visel maga háborút? Ki élvezné a sok kidobott pénzt? — szólt élénken Canali.

— Örültség! Kegyetlenség! Egy csapp vér szállt a fejébe... A forró nap!... Ostoba becsványa... Féltreértés... Most már mindennek vége! Menjünk! Ne nevetessük ki magunkat az egész községtől. És a jegyző mindnyájukat magával akarta vinni.

— Egy pillantra — vágott közbe Motta mester. — Nézzük meg előbb, vajjon be van-e jegyezve utolsó ajánlatom.

— Micsoda? Micsoda beszéd ez?... Mit jelentens ez? Hát már megint kezd?... — Ujra pokoli láрма támadt.

— Nem vagyunk több barátok? Nem vagyunk-e rokonok?

De Motta mester megmaradt szándéka mellett, csöknyösebben, mint egy ösvér.

— Igen, uram, rokonok vagyunk. De mi a községi földék bérlete végett jöttünk ide. En hat unciát és tizenöt parit kínálom holdjáért.

— Paraszt! Tökéllő!

Margarone ur kénytelen volt nagyokat fujva magából újra ledülni székére. Egy hajtásra kivívt egy pohár vizet és megrázta a csemegetyűt.

— Uram! — kiáltott a titkár, — az utolsó ajánlat... hat unciát és tizenöt... Mindenki a szomszédokhoz ment és ott vitatkozott és Motta mester magára maradt az

íróasztalnál. Hiába sugta a kanonok nyugtalanul a fölébe:

— Ne hagyja magát!... Azok összebeszéltek!... Hat unciát és tizenöt! Senki többet?

— Motta ur! Motta ur! — kiáltott a jegyző, mintha öszdedönteni akarná a termet.

A processió újra bejött: Zaccó báró, kalspájával legyezgetve magát, a kanonok és Canali halkan vitatkozva, Nini báró kissé lecsillapulva, a többiek mögött. A jegyző egy kört írt le a karjával, hogy maga köré gyűjtse mindnyájukat.

— Motta ur... hallja csak!

Egy öszszesküvő pillantásával tekintett körül és leeresztette hangját:

— Komoly ajánlat! — Ujabb jelentőségteljes szünetet tartott.

— Mindenekelőtt a kaució... szép összeg!... A szerencsétlenség hozta magával... Maga nem hibás, Motta ur... és maga sem, Nunzio mester... Méltányos, hogy ne veszítsék el a kauciót! Rendezzük az ügyet... Önnek, Zaccó báró ur, fáj elveszteni a földéket, amelyeken negyven év óta a maga családja gazdálkodott... Jól van!... Rubiera báróné is részt kíván most belőle!... Haromezer darab barnot kell legeltetnie... Az is jól van! Motta urnak felesleges pénze van, földbérlettel akar spekulálni... nagyon jól van! Aprózzák szét a földéket maguk közt, maguk közt hárman, veszekedés nélkül, harag nélkül és ne hadakozzanak egymással mások javára... Kinek a javára tulajdonképpen? A községi javára! Vagyis senkinek a javára! Hagyjuk abba az árlejtést... Majd találók egy ürügyet... nyolc nap múlva megint megtartjuk a kikiáltási áron, egyetlenegy ajánlat fog tétetni... Nem én teszem, nem is maguk... a kanonok... a maga nevében, Motta ur... Mi megbizunk... Mindnyáján becsületes emberek vagyunk. Csak egyetlenegy ajánlat lesz a kikiáltási áron és maga megkapja a földéket potom áron. Csak egy kis provizótió kérek a magam és a kanonok számára... a többiek öszszák meg maguk közt...

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irta: GIOVANNI VERGA

(38)

Canali, Nini báró és a szolga összeveszték. Aztán Canali megint elkezdett kiabálni:

— Helyet! Helyet! — és mosolyogva Motta mesterhez ment. — Rubiera báró kezét akarja önnök nyújtani.

— Kérem, kérem, én senkire sem haragszom. — Igaza van... Hiszen most rokonok egymással.

És a fiatal bárót kabátjánál huzva, egymás karjaiba taszította őket és szinte kényszerítette a két embert, hogy öszszesókolódzzanak, Zaccó báró szintén odarohant, hogy fénylő szemekkel szintén karjaik közé vesse magát.

— Vigye az ördög... nem vagyok bronzból... Ilyen ostobaságok!

Ebben a pillanatban megérkezett a jegyző. Mindenekelőtt egy pillantást vetett a titkár könyvébe és aztán öszszecsapta a kezeit.

— Eljen a béke! Eljen az egyetértés... Ezt mondtam én is mindig.

— Nézze, mit ír nekem a maga énje, Sganzi asszony, — szólt elérzékenyülve a kanonok, miközben odatartta a nyitott levelet Motta mesternek, aztán az erkélyre sietve megbogtatta a levelet, mint egy fehér zászlót, Sganzi asszony pedig a maga erkélyéről helyeslően bólogatott.

— Béke! béke!... Mindnyájan egy család gyermekei vagytok.

Canali erőszakkal hozta oda az öreg Mottát, Burgiót, még Motta Santot is ingujjban és az új rokonok karjaiba tuszkolta őket. A kanonok még

egy perzsa hercegnek a vére tapad hozzá. Az egyik Belmonté birtokában egy harminc méter hosszú gyémántlanc van, mely valamikor Katalin cárnőé volt, híres gyöngysora pedig — állítólag a Mária Antoinette nyakát díszítette. Potter-Palmerné birtokában oly gyöngysor van, mely kétszáz magyarány nagyságu, gyönyörű vörös keleti gyöngyből áll. Nagyon híresek Sherman tábornok leányának a gyémántjai is. Mikor a leány Fitch hadnagyhoz ment nőül, Izmail pasa egyiptomi khedive, aki jóbarátja volt Shermannek, félmillió korona értékű gyémántot küldött az új asszonynak nászajándékkul. Az amerikai milliárdosoknak, akiknek annyi ékszerük van, természetesen külön ékszerszobájuk is van, ahol ezeket a drágaságokat tartják. A szoba egyik falát hatalmas méretű vasszekrény foglalja el, melynek azonban olyan a formája, olyan a külső színe, annyira meg van rakva mindenféle díszsel, hogy senki sem gondolná vasszekrénynek, hanem a terem többi berendezésével stilszerűen összehangzó remek bútordarabnak.

— Különös keresztnevek az olaszoknál. A régi klasszicizmus mai hazája, Olaszország mindenképpen kimutatja, hogy mennyire megbűsüll az egykori hősök és tudósok emlékét. Ezt bizonyítja már az is, hogy fiaiknak jórésben klasszikus neveket adnak. Így például *Matza* képviselőt *Pyldesnek* hívják. *Tommasini* keresztneve *Orestes*. Érdekes, hogy a választásokon ellenjelöltként állottak egymással szemben, ami persze mindenféle nagy derűtlenséget keltett. *Ajande* tábornoknak a harcias hangzású *Achilles* a keresztneve s *Sachit*, a tábornok parlamenti politikai ellenfelet, *Hector*nak hívják. *Bissolati* szocialista vezérnek *Leonidas* a keresztneve. Ha a képviselő névsorát végignéznék, úgy találnánk, hogy minden második képviselőnek klasszikus-korbeli keresztneve van, mint például: *Leander*, *Marcellius*, *Hannibal*, *Marius*, *Caesar*, *Virgilius*, *Theodorich*, *Clodomir*, *Attilius*, *Atticus*, *Agessilaus*, *Muna*, *Appelles*, *Egidius*, *Darius*, *Pompeius*, *Mansuetus*, *Antonius*, *Paris* s még sok más hasonló. Ezenkívül a középkori nevek is igen gyakoriak, mint például *Tancredi*, *Astora*, *Luclino*, *Lando*, *Galeazzo*, *Bassano*, *Garzia*, *Detalmo* stb. Mindezeket túlszert azonban egy munkásalád, amelynek három tagját hívják *Oberdank*nak. Az 1832-ben Triestben kivégzett *Oberdank* bizonyára nem hitte volna, hogy neki még névrokonai is vannak. *Garibaldi* nem mindennapi névre kereszteltette fiait: *Menotti*, *Ricciotti* és *Manlio* a három fiu keresztneve. Bizonyára azonban a legérdekesebb neveket adta gyermekeinek egy ferrarai családapa. Első fiát *Primonak*, a másodikikat *Secondo*nak, a harmadik leánygyermekét *Terzanak*, a negyedik fiát pedig *Quartanak* keresztelte.

— A leggyorsabb hajó. Egy szenzációs hajó foglalkoztatja az amerikai szakköröket. Főltalálójá *James Gresham* mérnök. A hajó két részből áll: egy

külső hengerből, melyen hatalmas csavarmenetek futnak végig, továbbá egy belső hengerből, melyben a gépek és az utasok számára van hely. A hajóerőt *Gresham* egyelőre még titokban tartja. Ha a tizenkét-méteres model, amelyen most dolgoznak, jól beválik, a főtaláló rögtön hozzáfog a nagy hajó elkészítéséhez. *Reméli*, hogy hajójával óránkint száz tengeri mérföldet is megtehet. Ez éppen négyszer annyit lenne, mint ahogy a mi modern gyorshajóink közlekednek. Az új hajó tehát másfél nap alatt befutná az Ameriká és Európa közt elterülő Óceánt, amelyet most a leggyorsabb gőzös is csak öt-hat nap alatt jár meg.

— Macedóniai babonák. Mint mindenütt, ahol a nép sűrűn érintkezik a természettel, Macedóniában is erősen uralkodik még a babona. A magas hegyek, a falombok közt sikongó szél, a csobogó hegyipatakok, mindezek félelmet ébresztenek a szívekben a természetiüfői dolgok iránt s babonás hitet keltenek boszorkányok és erdei manók létezéséről. A macedónok babonájáról érdekes dolgokat ír egy angol utazó, aki egy imént megjelent könyvében e nép ismertetésével foglalkozik. Például az, aki márciusban először lát barányt, az a nyár folyamán sokat fog aludni. Lépp az ellenkezője ennek történik azzal, aki egy déln, nyugtalan gödöllyét pillant meg. Március hónap első három napján valóságos vetélkedés folyik a parasztok, s főképp asszonyaik és leányaik között, hogy melyikük kél korábban, hogy a mezőre sietvén, a tavasz hírnökeinek dalát hallja. A kakukk-szót aggódva várják, s boldog, aki először hallja. Mihelyt aztán megszólal, vadbogókat szednek s hazaviszik. A madár hangja megerősítse annak, hogy a zord télnek vége van és nem kell már a házban élni. Az első márciusi napot tartják a tavasz érkezésének. Macedón anyák piros és fehér fonalból szőtt szalagot kötnek gyermekeik kezeseuklójára, akik, ha meglátnak egy fecskét, odavetik a madárnak áldozatul a szalagot, vagy pedig egy kódarab alá rejtik. Ha néhány nap múlva a kólap alatt hangyabolyt találnak, úgy szerencsés és termékeny esztendőre van kilátás, az ellenkezőjét következtetik abból, ha a szalag érintetlenül hever a kó alatt. Mint nálunk, Macedóniában is azt jelenti a tülesngés, hogy valakiről egy távollevő barátja beszél. Néhol a bal fül csengése azt jelenti, hogy jót, a jobb fülé, hogy rosszat beszélnek róla. A tüsszentésnek is megvan a maga jelentősége. Először is megerősítést látják benne annak, amit a beszélő éppen mondott. Ilyenkor ez a tüsszentőhöz fordul és mondja:

— Egészségre váljék, mert megerősítetted, hogy amit mondtam, az igaz.

Másodszor azt is jelenti a tüsszentés, hogy távollevők rosszat beszélnek a tüsszentőről. A körülállók ilyenkor azt a jámbor óhajtatásokat jelezik ki, bárha a rosszat beszélő egyben belécsapna a menykő. Harmadszor végül egészséget is jelent a

békességesen, szeretettel, egyetértésben. Meg van ezzel elégedve? Beleegyeznek ebbe?

— Nem, nótárius uram, — válaszolt Motta mester — a földeket magam bérelm.

Mialatt a többiek meg voltak elégedve és fejüket bólintgatva helyeselték a jegyző diadalitias tekintetét, Motta válasza mint hideg zubbany hatott. A jegyző eleinte elképedt, aztán megfordult és táncolva eltávozott. Nini báró elszaladt és nem szólt egy szót sem. Zacco báró úgy tett, mintha most már végképp fejére esapná kalapját. Még a kanonok is dühösen felpannattak:

— Akkor én is a faképnél hagyom... Ha le akarja történi a szarvait, ott az erkély nyitva van!... Kezet nyujtanak magának!... Isten bizony, faképnél hagyom!

De Motta mester állhatatos maradt, ő volt az egyetlen, aki a nagy lármában nem vesztette el a fejét.

— Maga bolond, — szolt még mindig nevetve. A kanonok kimeresztette a szemét és megint csendes lett, mint a bárány, amikor látta, hogy mi motoszkal ennek a Motta mesternek ördögös fejében.

— Az okos jegyző előbb esilapult le, mint a többiek és mosolyogva jött vissza.

— Tehát?... Maga az összes földeket akarja?

— Igen... Különben mi dolgunk volna itt, — válaszolt amaz.

A jegyző odanyujtotta neki a dohányszelenecójét és halkán, a szívélyes bizalmaszkodás hangján folytatta:

— Mi az ördögöt akar kezdeni azzal a sok földdel? Ötszáz hold föld!

Motta mester vállalt vonogatta.

— Kedves jegyző ur, hiszen én se dugom az orromat a maga könyveibe.

— Ha úgy áll a dolog, Motta ur, hallgasson ide... magunk közt beszélünk... az ellenségeskedés nem számít... a rokonság se... gondoljunk csak az érdekeinkre...

Minden mondatnál meghajította fejét, majd

jobbra, majd balra, kimért mozdulattal, hogy annál meggyőzőbb legyen.

— Ha az összes földeket bérbé veszi, kétszerez árt kell fizetnie és akkor a haszon fele mindjárt füstbereg... kockázat nélkül... a rossz esztendőnk nélkül!... Otthagya majd a bérletet a esontjant, kedves Motta ur! Nekünk is vannak fogaink és tudunk harapni! Mi többiek nyakunkat szegjük, de maga is.

Motta mester gunyos mosolylyal rázta fejét, mintha azt akarná mondani:

— Oh nem, csak, ti törtek a nyakatokat!

— Aztán ismétlé: — Hiszen én sem dugom az orromat a maga könyveibe — és mikor látta, hogy a jegyző egészen belezöldült, ő is megkínálta egy szippantással.

— Egy pár szóval megmagyarázom magának a titkolt, mert látom, hogy mennyire a tengerén hordja a szívét, amikor velem beszél. Kibérelm a községi földeket... és az egész grófságot... érti, jegyző ur? Aztán én szabom meg az árakat, én fogok parancsolni a piacon, jegyző ur, éri? Elmondom ezt magának, mert maga barátom és mert nagyon sok pénz kell e terv megvalósításához. Olyan magasra verem föl tehát a földek bérletét, ahová ti többiek nem juthattok utánam. De vigyázzon! Egy bizonyos ponton, ha én már beleantam, visszavonulok és az egész dolgot rajta-tok hagyom, úgy hogy beletörök a nyakatok.

— Ez az utolsó szava?

— Amint tetszik!

A jegyző jobbra-balra tekintgetett, mintha valamit keresne a földön, fejére csapta kalapját és sarkon fordult.

— Ajánlom magamat! Megyek... Nines itt már semmi keresni valónk...

A kanonok, aki tátott szájjal hallgatta a beszélgetést, lelkesülten simult kompanisztájához, amikor magukra maradtak.

(Folytatása következik.)

tüsszentés, lóképpen, ha az illető éppen fölépült egy belegységből.

— Amerikai újságotisztika. Hogy milyen sok újság jelenik meg az Egyesült Államokban, arról a következő statisztika számol be, amely szerint, eltekintve az angolnyelvű lapoktól, amelyeknek száma rengeteg sok, még hétszáznegyvenhárom német, hatvanhárom svéd, hatvan norvég, harminckilenc francia, harmincnyolc cseh, harminchét olasz, harminchét lengyel, harminchét spanyol, tizenkilenc héber, tizenhat hollandi, tizenkét ó-szláv, nyolc finn, hat portugál, öt litván, öt horvát, négy kínai, két magyar, két örmény, két japán, két görög, két latin, két orosz, két szlovén újság jelenik meg.

TUDOMÁNY, IRODALOM

— Az Akadémia ülése. A Magyar Tudományos Akadémia a nyári szünet előtt még három ízben tart ülést. E hó 8-án, hétfőn délután 5 órakor az első osztály ülésezik, míg 15-én a második osztály és 22-én a harmadik osztály tart ülést, amikor összes ülés is lesz. Szünet után, október hóban kezdődnek meg ismét az ülések.

— Két ösvény. (Versek, írta *Bárdos Artur*, *Korniss Vilma* és *Lakatos Artur* könyvkiadásával. Budapest, 1903. Singer és Wolfner kiadása. Ára 3 korona.) Izléses raffinériával, szokatlan finom papíron és meglepően szép betűkkel nyomtatott könyvecske. Külsőjében közöl áll a szecesszióhoz emlékeztet a szimbolizmusra, éppen úgy, mint tartalma. *Bárdos* hajsolja az új formát, az eredeti kifejezésmódot, a szokatlant, a meglepőt — de jóízűen megóvja a komikusnak ható túlzástól és érzéseinek őszintesége kivillámlik a mesterkelt takaró alól is. Többet akarván olykor sejtíteni, mint amennyit mondani tud, homályossá, zavarossá válik és szimbolumok helyett rejtélyeket tár olvasója elé. Legjobban azok a versei sikerültek, melyeket nem azért írt, hogy — sikerüljenek. Csak a *Messze* címűt említhetjük: közlők, mely megható egyszerűséggel fejezi ki a szabad rónára lévedt városi embernek hangulatát. „Ha a lelmem ide léved, — Mért érzem, hogy itt az élet — Olyan édes, olyan tiszta! — S mért megyek én oda vissza? ... Ne feledkezzek meg *Bárdos* erről a kérdésről — és akkor még sok jó verset várhatunk tőle. Ne termeljen üvegházi virágokat, mikor előtte a szabad mező és fölőtte az élető nap. Hagyja a szimbolista allűröket, a keresetséget és modoroságot, ne zengje hogy: „Fehér keztű, fehér topán, — A mámor szőja homlokán”, — hanem daloljon úgy, ahogy dalolnia adotta a maga hangján és a maga érzésait... Mert verskötetéből az tűnik ki, hogy van neki mindkettőből, ne ékteleztesse hát el cikornyákkal és hamis trillákkal. Külön dicsérettel kell megemlékeznünk a könyv szép díszítéséről: *Korniss Vilma* és *Lakatos Artur* szép rajzairól, melyek rendkívül illeken azokhoz a misztikus hangulatokhoz és érzésekhez, melyeket *Bárdos* meg akar örökíteni. Néhány vonással és néhány színnel már előre sejtetni tudják egyes verseknek alap hangulatát. A költőt tolmácsolják — de a nélkül, hogy vesztőnének eredetiségükből. *Lakatos* biztosabb, de *Korniss Vilma* talán költőibb, *Lakatos* olykor eredetibb, *Korniss* viszont tetszetősebb, de mindent összevéve, a könyvdíszítés terén mindkettő határozott tehetség.

— Tudományos kongresszusok. *Drezdából* jelentik, hogy ma nyitotta meg a nemzetközi bünyűgyi egyesület németországi csoportjának gyűlését *Mayer* államtitkár, elnök. A gyűlést az országos és bírodalmi hatóságok üdvözölték. A gyűlésre kitűzött első megvitandó tárgyról (az elnövmozgás reformja) *Zucker* tanár (Prága), valamint *Mittermayzer* (Giessen) és *Kulemann* törvényeszi bíró (Braunschweig) referáltak. A kérdést nem tartották még elég érettnak a megvitásra és átutalták a bizottsághoz.

Berlinből sürgönyzik, hogy a vegyészkongresszuson délután *Söwey* (Brüsszel) az ammoniak-szoda-eljárásról, *Engler* udvari tanácsos (Karlsruhe) az autoxidációról, illetőleg a katalizisról és *Cramer* (Berlin) a kőszénkátránya vonatkozó újabb kutatásokról érkeztet.

— Uj idők. Horkayné ónagysága, az Uj Idők elmés terelérőlje ezen a héten kiválóan mulatságos dolgokat mond el Hercege Ferenc lapjában a hét aktuálisairól. E szikrázó elmésségek mellett van Gorkij Eljeli szállásának ismertetése, az eredetiből fordított részletekkel. *Barys Adolf* józsi karriatúrát rajzolt arról, hogy miképpen született meg a *Neró* anyja. Írtak a füzetbe *Szikra*, *Malonyay Dezső*, *Rosny*, *Tutsek Anna*, *Keve*, *Tábori Róbert*. E szám közli *Eisenhut* Ferencnek egyik legszebb képét és számos illusztrációt. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre négy korona.

— A Természettudományi Társulat új kiadványa. Körübelül most egy éve indult meg a mozgalom főiskolai népszerű tanfolyamok tartása dolgában s ennek hatása alatt valószínűleg meg a Természettudományi Társulat ama régi vágyát, hogy kurzus-előadásokat tartson, melyek a természettudományok egyes ágainak alapelemeivel a tudomány mai színvonalán ismertessék meg a hallgatókat. Ilyen

kurzus-előadások tömör foglalata Lengyel Bála egyetemi tanárnak a *chemia néhány fontosabb fogalmáról és törvényéről* című munkája, mely a minap hagyta el a sajtót és első füzeté A természettudományok elemei gyűjtőnéven megjelenő s leginkább a kurzusokon tartott és tartandó előadásokat közlő új válatának. A füzet ára 50 fillér.

Kis Lap. Forgó bácsi pompás gyermeknapszámában a Kis Lapban egymást érik a szebbnél-szebb mellésékek, versek, mesék, amelyek mindegyike elbűvölő képet rajzolnak a Kis Lap rajzoló művészei. A Kis Lap előzetési ára negyedévre 2 korona, az előfizetési összeg a kiadói hivatalba (VII. Kerepesi-ut 54. küldendő.

KÖZGAZDASÁG

Glosszák.

— A tőzsde hete. —

(—i.s.) A kartell: a morfium, a trust: az életelixir — vallják az amerikai trust-barátok. És mintha e megfigyelésük sok igazságot rejtene magában. E gazdasági előnynek mindinkább kezdnek hódolni Európában is, sőt Magyarországon egy súlyos válságban levő iparágat — a petróleum-ipart — a trust segítségével akarják talpraállítani. Tehát a kartellek, bár sokban hasonlítanak a trusthoz, nem váltak be, mert csak egyoldalúan működtek, csak a termelők érdekeit képviselték. A trust-hajlamok a nagyipar vezetésénél mindinkább előtérbe lépnek, mivel a fogyasztás érdekeire és így lehetőleg állandósított méltányos árra vannak berendezkedve. Fontos gazdasági és pénzügyi jelentősége van az osztrák-magyar monarchiában a petróleum-iparnak. Az évi termelés évente 4 millió métermázsra körül mozog, melynek értéke 70 millió korona. Az utóbbi évek technikai és kereskedelmi fejlettsége a termelést még jobban emelte, úgy hogy a belföldi fogyasztás azt nem volt képes egészen felvenni és a fölösleget a külföldön kellett értékesíteni. A nagymennyiségű nyerstermény eladására az érdekeltek egy központi kartell-szervezettel bíró eladási irodával rendelkeztek — a Ropa-val — mely most feloszlott és helyébe alapították a trust-szervezetetl bíró Petrolea-részvénytársasági formában. Ez utóbbi feladatnál tűzte ki a petróleum-források szabályszerű kiaknázását a termelőnek a szükséges fogyasztáshoz viszonyított mennyiségben, másrészt az eladás központosságát és egy lehetőleg mindkét részre méltányos ár megállapításának kereszttülvitelét. A Ropa-kartellszövetkezet elsősorban a termelők érdekében működött, míg a Petrolea-trust a fogyasztók érdekét is szem előtt tartva, abból indul ki, mint minden amerikai trust, hogy egy iparág életképességéhez és fejlődéséhez a nagy fogyasztónépesség rokoszenve is szükséges. Természetszerűleg újabb és újabb petróleumbányák nyíltak meg, úgy hogy a nyerspetróleum termelése rohamosan emelkedett és a vámbelföld azt nem volt képes elfogyasztani. A sokoldalú és olcsóbb ajánlatú kínálatok a petróleum áranak olymértű súlycsökést okoztak, mely már az előállítás költségei rovására ment. Ez jelentette a kartell felbomlását, több petróleumvállalat roskadozását és az egész galíciai petróleum-ipar súlyos válságát. A Ropa ténykedése és hatása tehát előbb a konzumens anyagi károsodását okozta a felhajtott árak folytán, később pedig a túlhajtott produkció mellett beállott olcsóbb árak következménye az volt, hogy a termelők adták be a derekukat. A Petrolea szervezete több igazságot rejt magában. Ha nem is jelenti a petróleum-iparnak gyors fellábolását, de mindenesetre a szervezete adta meg az első lökést a szülődő petróleum-ipar javulására. Es ez vissza is tükröződött a lefolyt héten a bécsi tőzsdén, mert a magunkérról már beszélni sem lehet. Előtérben a petróleum-részvények voltak, hatalmas árválásban részesültek. A Petrolea-trustban ugyanis képviselve vannak a hatalmas bank- és pénzesportolozatok, melyek a galíciai petróleum-iparnál többé-kevésbé érdekelve vannak. Es alig hitványzik egy nagyobb bankesoport, mely annak idején a fellendülési epochában ne alapított volna petróleum-vállalatot. Így tehát a részesedő bankok részvényei is némi javulást mutattak.

Odaát Bécsben valami kis reménysugár futotta át a tőzsde légkörét, de nálunk mindenfelé sötétség és esőnd honol. A tőzsde kong az ürességtől, a tőzsdeidő megrövidítettet. Mindinkább más foglalkozás felé fordulnak tagjai és ha alkalmas foglalkozáshoz lehetne jutni, úgy a jelen idők hatása alatt a tőzsde tagjainak kétharmada teljesen elhagyja borszi hivatását. De más téren is ilyenek a viszonyok és így kényszerítve van a legtöbbje a régi esztáción kitanítani. Mert már nem soká fog a szenvedelem, a fény, pompa és gazdagság hajdani csarnokaiban tartani. Szállár-édek és téglahegyek hirdetik a Szabadság-téren a tőzsde új hajlékát, melynek nagy méretei és a hely fényessége szatiraként tűnnek elő a mai tőzsdevizonyok hátterében. Mikor a telket megvették és az építkezést elhatározták, ki hitte volna,

hogy lesz idő, midőn feleslegesnek tűnik az építkezés? Jó, hogy előbb nem kezdődött az építkezés, mert különben most már kész lenne és mostanában kellene oda bevonulni, de hogy kivel és mivel, — ez sok fejtörést okozna. Talán amíg tőté alá jut, a börze-üzlet is felépül.

Ipar és kereskedelem.

A brüsszeli cukorbizottság. A Brüsszelben ülésező nemzetközi cukorbizottság ma kezdte meg az osztrák és magyar cukortörvényhozás fölött való tanácskozást, amelyre várakozás ellenére került ily hamar a sor. Azt hitték ugyanis, hogy csak ennek a hónapnak vége felé kezdik meg az érdemleges tárgyalásokat. Már előzőleg igen vehemens támadást intéztek a kontingens-törvények ellen Delatour francia kiküldött, aki az ismeretes francia álláspontot, amely szerint a kontingentálás lényegében nem egyéb törvény által konstituált, államilag védett kartellnél, olyan éles hangon juttatta kifejezésre, hogy széltében valóságos megütést keltett. Ami monarchiánknak a bíróságban való kilátásait illeti, azok éppenséggel nem mondhatók kedvezőknek. A francia és a belga képviselők merően szembel helyezkednek a magyar és osztrák állásponttal és ezeknél szó sem lehet kapacitációról: a német álláspont még nem látható világosan. Olaszország és Svédország nyilván ellenünk vannak, hasonlóképpen Angolország is. A bizottságban, amelyből még Spanyolország hiányzik, összesen kilenc szavazat van, tehát monarchiánk kisebbsége máris evidens. Legjobb esetben három szavazatunk lesz az összes többi szavazatok ellen, nem lehetetlen azonban, hogy Magyarországot és Ausztriát képviselői egészen magunka maradjanak. Olaszország és Svédország, amelyek a kivételben nincsenek érdekelve, esetleg nem vesznek részt a szavazásban. A bizottság ítélete azonban nem végleges, mert a kisebbségnek, még ha csak két szavazatból áll is, joga van a cukorkonferenciához felelősséget, amelyet a felelősséget következtében okvetlenül össze kell hívni.

Az Omgó és Képviseletbizottság. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület június 16-ára egybehívott igazgatóválasztmányi ülésen foglalkozik az általános közgazdasági helyzettel. Az ülésre szóló meghívót most küldték szét. A tárgyszorozat hatodik pontja alatt a tárgy így van foglaltva: „A képviselőházhoz fölirat intézése a jelenlegi közgazdasági helyzet tárgyában.”

A Fővárosi Iparosok Köre június 11-én tartja meg jubilaris harmincadik közgyűlését. A napirend tárgya a következő lesz: *Thék* Endre előki megnyitja. Emlékbeszéd *Ráth* Károly telett, tartja dr. *Krejcs* Rezső.

Fizetésektelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésektelenségeket jelenti: *Fodor* Ignác posztókereskedő *Győr*, *Keppich* Kálmán szabó-kellék- és posztókereskedő *Temesvár*, *Juronic* Lipót kereskedő *Kassa*.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en 38,50 korona pénzüben. 39,50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingentált szeszárú 39,80 korona pénzüben, 40,20 korona áruban.

Vetőmagvak. (*Manthner* Ödön tudósítása.) A múlt héten a forgalomból főleg *muharmagra* és *lófogó tengeri*re szorítottok s e két ekkbóli nagyobb mennyiségű adatot el. *Tavórépamag*. Előnk kereslet mellett az árak nehezy koronával emelkedtek, mert a magteremtés kevesebb reményekre jogosít, mint eddig hitték. *Póhánka* és *csillogófarag* iránt még érdeklődnek. *Jegyzések* nyersárúért 50 kilónként *Budapest*en: *Loherepag* 74.—78.—K., *Lucernamag* 55.—60.—K., *Réppanag* impregnált faj szerint 35.—43.—K., *Réppanag* kereskedelmi árú faj szerint 27.—44.—K., *muharmag* 8.—9.—K.

Liszt. (*A Budapesti Napló* tudósítóiától.) Az éleltség a lisztüzletben e hét folyamán is leuntatóta magát amennyiben eladások prompra és ószi szállításra nagyobb mennyiségekre köitétek. A szállítások pedig oly nagymértűek, hogy egyes iaktáiban ma-malnap 0-3 napig is készletek nélkül állanak. Külföldi reaktókban pedig már rég észlelt éleltségvet tapasz-takunk, különösen a takarmánylisztokban. A történt összes eladásokból különösen a helvi piac vette ki részét. Takarmánycekkék ára nem változott.

Mai átlagos árak 50 kilogrammonként zsákostul, *Budapestre* szállítva:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	12.40	12.10	11.80	11.20	10.90	10.60	10.10
		7	7½	8			
		9.30	8.60	8.70			
		Finom korpá:		Görömba korpá			
Ár: korona	4.20				4.35		
		Dara:		A	B	C	
				12.90	12.20		

Széna, szalma, takarmány. (*Fuchs* József jelentése.) A beúvásáron s emában és számban kevés behozatal és közepes kereslet volt. Eladatot: középminőségű, jobb és elsőrendű széna 2.20—3.—, muhar 0.—, alomszalma 1.30 zsupszalma 1.00 szecska 2.—, per 50 kilós luvarköntet hazhoz szállítva. Préselt széna 2.60—2.80, préselt szalma 1.20—1.40 f0 kiló. A jószelvárosi pályaudvaron. Gabonamérek: zab 6.10—6.30, tengeri 6.60—6.—, rozs 6.80, árpa 6.10 kor.-k-nt.

Petroleum. (*Hesz* Izidor és Társa jelentése a *Buda-pesti Napló* részére.) A lefolyt hét üzletmenete az idény előrehaladását következtében gyenge volt. Az árak nem változtak.

Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 43.— korona. Orosz 3 csillagos petroleum 34.— korona. Biztonsági 2 csillagos petroleum 31.— korona. Elsőrendű Standard-petroleum 30.50 korona. Benzín — korona. Amerikai császárólaj, ottani finomítás 62.— korona. Amerikai császárólaj beljélti finomítás 42.— korona. Az ár 100 kilogrammonként, kesszpénzfizetés mellett 20% gőngysuly, az itteni vasut-hoz szállítva értendő. Kékgálic I. vasmentes 60.— korona. Zöldgálic 8.— korona. carbolineum I.13.— korona. carbolineum II. 13.— korona. Bacugépolaj (orosz) 44.— korona. Oliva gépolaj I. 76.— korona. Oliva gépolaj II. 64.— korona. Tovothe-gépenkes 60.— korona.

Szeszüzlet. (*A Budapesti Napló* tudósítóiától.) A felülítandó szeszérkesztési központ tárgyában most folynak a tárgyalások az ipari szeszgyári érdekeltek között. Az hallatszik, hogy az ügy megvalósítása éppen ezekben a körökben ütökzik sok nehézségbe. Mi azt nem hiszjük el, hogy éppen az ipari szeszgyárosok kik ma még a magyar szeszkereskedelem törzseit képezik, állnának utjába e központ felállításának, mert ezen eszme Magyarországon, a tenm-ülő viszonyok mellett, már ann iára ercit, hogy a köz-pontot még az ipari szeszgyárak támogatása nélkül is fel kellene amint hogy szükség esetén fel is fogják állítani. Ajánlatos tehát a csatlakozás és az ügy szerve-zése, hogy az iroda szeptember 1-éig már működ-hessen. — Mai jegyzések: finomított szeszért, nagy-ban, adózá: 145½—146.—, adózatlanul: 46½—47.—, kicsiben, adózá: 147.—148.—, adózatlanul: 48—49.— Denaturált szeszért, nagyban: 32½—33, kicsiben: 34—35 koronával, hordóval együtt, helyben.

Denaturált szesz. (*Kalmár* Sándor jelentése.) Az eddigi szállár iránzat változatlanul felszűnne maradt, mivel a fogyasztás állandóan nagy és mivel excontingens szeszt a mezőgazdasági szeszgyárak csak egész k-s tételekben kínálnak, különösen a hatar-élopiacon igen élénk az üzlet és nagyobb tettelek kötékek emelkedő árakon. Mai nagyban jegyzésünk azonnali szállításra 35—35½ korona, június-decem-beri szállításra 35½—36.— 10.000 liter %-kénytingen hordóban. *Budapesti* állomásra s a l i tva. Egyes hordók 1 koronával drágább.

Sertésokozmvasár. (*A székesfehérvári sertés-vásár és közvágóhid* intézősége.) *Június* 5-ikén. Főhajtás: Zsirterest, egymint 0reg I. rendű — kilogrammon felül — — — — — darab, II. rendű 280—350 kilogrammmig — darab, kánkó — darab, silány — darab, fiatal nehéz 200 kilogrammon felül — — — — — darab, közép 220—300 kilogrammmig — darab, könnyű 220 kilogrammmig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammmig — darab. Összesen — darab. Husserest egymint: nehéz 200 kilogrammon felül — darab, könnyű 250—300 kilogrammmig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammmig — darab. Összesen — darab. Főhajtás összege 31 darab. — darab süldő, Előző napi maradvány 22 darab. — darab süldő, összesen 53 darab. — darab süldő. Eladatot 53 darab sertés. — darab süldő. Maradvány — darab — darab süldő. A vásár iránzata élénk. — Az árak hanyatlóban. — Következő árak jegyzették: Zsirterest: 0reg I. r. 350 kgr.-on felül 90 — — — — — fillér, II. rendű 280—350 kilogrammmig — — — — — fillér, selejtezett — — — — — fillér, silány — fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — — — — — fillér, fiatal közép 220—300 kilogrammmig — — — — — fillér, fiatal könnyű 220 kilogrammmig 78—82 fillérig, süldő — — — — — fillér, malac — — — — — fillérig. Husserest: Nehéz 200 kilogrammon felül — — — — — fillér, könnyű 140—300 kilogrammmig — fillérig, süldő — — — — — fillérig, malac 40 kilogrammmig — — — — — fillérig. Árak minden le-voúas nélkül, kilogrammonként, elősúlyban.

Bécsi vágomarhavásár. *Június* 6. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vesztézári vágomarhavásárra leihajtatott — darab magyar, — darab galiciai, — darab bukovinai, 613 darab németországi. Összesen 399 darab szarvasmarha.

Jegyzések: 100 kilogrammonként elősúlyban: magyar hi-óökök középminőségű 52.—60.—K., I. minőségű — — — — — fillér, kivételesen — — — — — fillér, II. minőségű — — — — — K., galíciai hi-óökök I. minőségű — — — — — fillér, kivételesen — — — — — fillér, II. minőségű — — — — — fillér, III. minőségű — — — — — fillér: német hi-óökök I. minőségű 78—82.—K., kiv — — — — — K., II. minőségű 66.—76.—K., III. minőségű — — — — — fillér. Legelő ökök — — — — — fillér, paraszt ökök — — — — — fillér, levagott ökök — — — — — fillér. Bika 68.—74.—K., tehén 48—64 korona. Kivételesen — korona, bivaly — — — — — korona. Az árak métermázsánként, elősúlyban értendők, togyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, június 6.

Szállár iránzat mellett 36.000 métermázsra buza került a forgalomba, egy pár tételnél néháy fillér áremelkedéssel.

Rozsban nem változtak az árak.

Zabban és tengeriben nyugodt volt az iránzat.

Eladatot:

Buza. Tiszavideki: 500 mm 81 k. 8 K. 30 l., 500 mm. 81 k. 8 K. 27½ l., 100 mm. 81 k. 8 K. 25 l., 300 mm. 81 k. 8 K. 10 l., 4100 mm. 80-8 k. 8 K. 25 l., 200 mm. 8½ k. 8 K. 22½ l., 400 mm 80-8 k. 8 K. 20 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 22½ l., 670 l. mm. 81-5 k. 8 K. 25 l., 7200 mm. 81-5 k. 8 K. 25 l.

Főjérmégek: 300 mm. 78-5 k. 7 K. 9 l., 1200 mm. 77-5 k. 7 K. 75 l., 200 mm. 77-5 k. 7 K. 70 l.

Pestmegyei: 200 mm. 80 k. 8 K. 12½ l., 300 mm. 79 k. 8 K. 07½ l., 300 mm. 79 k. 7 K. 90 l., 300 mm. 79 k. 7 K. 87½ l., 1500 mm. 78 k. 8 K. 02½ l., 700 mm. 77-5 k. 7 K. 90 l.

Bánsági: 100 mm. 80 k. 7 K. 97½ f., 2500 mm. 78 k. 7 K. 97½ f., 1600 mm. 80 5 k. 7 K. 97½ f., 1400 mm. 78 4 k. 7 K. 95 f., 1100 mm. 78 2 k. 7 K. 95 fillér.

T-Kanizsai: 1860 mm. 802 k. 8 K. 10 f.
Marosi: 500 mm. 74 k. 7 K. 55 f.
 Mind három hónapra.
Rozs: 100 mm. 6 K. 75 f., 100 mm. 6 K. 70 f., 100 mm. 6 K. 100 f., 100 mm. 6 K. 40 f., paritásra.
Arpa: 1000 mm. 6 K. 20 f.

Készpénzeslet mellett.
 A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsde szokási szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként 50 kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramma ára		Kilós	Kilogramma ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki új	76	7.70	7.80	79	7.95	8.05
"	77	7.85	7.90	80	8.10	8.15
"	78	7.95	7.95	81	8.10	8.20
Fehérmegyei	76	7.85	7.70	79	7.80	7.90
"	77	7.85	7.75	80	7.85	7.95
"	78	7.75	7.85	81	7.95	8.10
Pestvidéki	76	7.65	7.70	79	7.80	7.90
"	77	7.65	7.75	80	7.85	8.00
"	78	7.75	7.85	81	8.00	8.15
Bánsági	76	7.60	7.65	79	7.80	7.90
"	77	7.65	7.75	80	7.85	8.00
"	78	7.75	7.85	81	8.00	8.15
Bácskai	76	7.55	7.60	79	7.75	7.85
"	77	7.60	7.70	80	7.80	7.95
"	78	7.70	7.80	81	7.95	8.10

Egyéb gabonafélék	Kilós	Kilogramma ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs új elsőrendű	76-78	6.70	6.80
" másodikrendű	—	6.60	6.65
Arpa tiszta	—	6.50	6.55
" takarmány	—	6.40	6.45
Zab elsőrendű	—	6.30	6.35
" másodikrendű	—	6.20	6.25
Zab tengeri	—	6.10	6.21
" elsőrendű	—	6.05	6.16
" másodikrendű	—	6.00	6.11
Repece új elsőrendű	—	10.70	11.10
" másodikrendű	—	10.60	11.00
Köles	—	6.70	6.80

A határidőszület folyamán a következő kölesek történtek:

Októberi buza 1903.	7.63-7.57-7.61
Októberi rozs 1903.	6.48-6.51
Októberi zab 1903.	—
Juliusi tengeri 1903.	6.26-6.23-6.25
Augusztusi tengeri 1903.	6.30
Augusztusi repece 1903.	—

Dél egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1903.	7.60-7.61
Októberi rozs 1903.	6.49-6.50
Októberi zab 1903.	5.43-5.45
Juliusi tengeri 1903.	6.24-6.25
Augusztusi tengeri 1903.	6.29-6.30
Augusztusi repece 1903.	—

Délután fél 5 órákor zárul:

Októberi buza 1903.	7.56-7.57
Októberi rozs 1903.	6.45-6.46
Októberi zab 1903.	5.43-5.44
Juliusi tengeri 1903.	6.22-6.23
Augusztusi tengeri 1903.	6.27-6.28
Repece augusztusra 1903.	—

A budapesti értéktőzsde.

Alacsonyabb külföldi jegyzések folytán a mai tőzsde lángha irányzat mellett kedvetlenül zárult.

Előzősde. Osztrák Hitelrészvény 664.—664.75. Magyar Hitelrészvény 781.—. Államvasut részvény 680.—680.25. Cukor ipar 15.25 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 99.45-99.50. Magyar Hitelbank részvény 730.25-730.75. Jelzálogbank részvény 522.50-522.75. Leszámitóbank részvény 450.50-451.50. Osztrák Hitelrészvény 663.25-664.25. Magyar Ászlalt részvény 126.—138.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 530.—531.—. Ganz-féle Vasöntőde részvény 2255.—2260.—. Rimamurányi Vasú részvény 466.—. Kőuti Vaspálya részvény 610.—. Városi Villamos Vasut részvény 312.50-313.—. Kőszénbánya és téglagyár 435.—440.—. Államvasuti részvény 679.50-680.— korona.

4 órákor zárul: Osztrák Hitelrészvény 663.75. Magyar hitelrészvény 781.—. Leszámitóbank részvény —. Rimamurányi vasú részvény —. Osztrák-magyar államvasuti részvény 679.60. Kőuti vasut részvény —. Városi villamos vasut részvény —. korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerui hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 42.—52.— korona, vörös aprószemű 42.—50.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánsági — korona, középszemű 50.—54.— korona, nagyszemű 54.—55.— korona. Disznószőr (budapesti) 69.—69.60 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: legényszerítőt vidéki — korona, városi 4 darabos 68.—68.50. korona, 3 darabos 61.50-62.— korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.—14.— korona, 120 da-

rabos — korona. 100 darabos 14.50-15.— korona, 85 darabos 16.25-16.50 korona, azonnali szállítással. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—18.50 korona, 100 darabos 13.75-14.— korona, 85 darabos 15.50-16.— korona. Szilvai: slávoniai 18.—18.50 korona, szerbiai 16.—16.50 korona, azonnal való szállítással.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előzsde kedvetlen volt, de az árfolyamok csekély ingadozás mellett nem igen változtak. A déli tőzsde megnyitások berlini hírekre gyöngye volt és mindvégig kedvetlen maradt. Zárulást gyöngye.

Bécs, június 6. (Magyar értékek zárulása) 4% os aranyjáradék 120.80. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegye 156.50 Magyar vasuti kölcsön estében —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar leszámitó- és pénzügybank 450.—. Rumunurányi vasútrészvény 467.—. Magyar koronajáradék 99.40. 4% os Magyar földterem. kötvény 98.75. Magyar hitelbank részvény 730.50. Magyar nyercemény kölcsön sorsjegye 109.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Magyar keres. bank —. Magyar cukoripar 1530. Bécs, június 6. (Osztrák értékek zárulása) 4% os papírjáradék 100.35. 4% os osztr. aranyjáradék 120.80. 1380 os sorsjegye 153.80. Osztrák hitelsorsjegye 437.—. Angol-osztrák bank —. bécsi bankjegyek 483.—. Osztrák-magyar bank 1639. Déli vasut 75.25. Dunagőzhajózási részvény 369.—. Dohányrészvény 360.—. Császári és királyi arany 11.30. Német bankváltó 117.23. 4% os osztr. járadék 100.45. Osztrák koronajáradék 100.85. 1864-ki sorsjegye 245.—. Osztrák hitelintézet részvény 662.25. Unionbank 528.—. Osztrák Länderbank 411.—. Osztrák-magyar államvasut 678.50. Elbavölgyi vasut 430.—. Alpezi bányarészvény 377.25. 20 frank, arany 19.07. Londoni váltóár 239.75 bécsi íramvay Lütt B. —. Bécsi íramvay Lütt A. —. Lupót köh 286.—. Az irányzat nyomott.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 6. (Létsde tudósítás.) A tőzsde a legtöbb értékekben gyengén indult. A kohó- és bányarészvények erősen hanyatlást a pénzpiac megrázkódtatásával indokolták. A washingtoni jelentés, mely szerint az amerikai hajórajt a kínai partokra koncentrálták, kedvetlentette a spekulációt. Erre nagy realizációk történtek kőhokban és bányákban. Bankok nyomtak. Bel- és külföldi járadékok gyengébbek. Török szlárak. Vasutak gyengék, Canada Pacific tartott. Később bányarésztékek javultak dengek, a többi értékek változatlanok. Magánamatkál 31/3% o.

Berlin, június 6. (Zárul.) 4% os papírjáradék —. 4% os osztrák aranyjáradék 102.90. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 100.25. Osztrák-magyar államvasut 145.90. Magyar Kassa-oderbergi vasuti —. Bécsi váltóár 55.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön —. Alpezi bányarészvény —. Disconto-Commandit 184.75. Általános vállalkozási Edison 180.—. Gelsenkirchen 176.—. Laurac-kohó 218.20. 4% os osztr. járadék —. 4% os magyar arany járadék 101.90. Osztrák hitelrészvény 208.50. Déli vasut 13.—. Károly-Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.25. 4% os új orosz kölcsön —. Török dohanyrészvény —. Olasz járadék —. Magyar hitelbank —. Dynamit trust 149.25. Harpeni 179.80. Az irányzat gyöngye.

Paris, június 6. (Zárul.) Osztrák-magyar államvasut —. Új török konzol 31.90. Egyiptomi járadék —. Osztrák Länderbank 440.—. Parisi bankrészvény 112.—. 3% os francia járadék —. 3% os spanyol járadék 90.47. 3% os törleszthető járadék 98.55. Credit foncier de France 6.93. A pesi bányarészvény —. 0% 1890. román kötvény 99.70. Görög kölcsön 219.50. Váltó Olaszországra 1/2 108 pari. Váltó Amsterdamra 205.62. Váltó Brüsszelle 1/2 1/2. De Beers 540.50. Chartered 74.75. 5% os bolgár kötvény 450.—. Magyar aranyjáradék 104.20. Déli vasut 81.—. Váltó Londonra 251.75. Osztrák aranyjáradék 103.40. Török sorsjegye 130.75. Meridional vasut —. 4% olasz járadék 104.10. Otomanbank 608.—. 3% os francia járadék —. Osztrák földhitelintézet 1326. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 331.—. 4% os 1896. román kötvény 87.50. Dohanyrészvény 351.—. Váltó Bécsre 103.93. Váltó német piacokra 121.84. Rio 11.69. East Rand 185.—. Randfontein 72.25. Magyar Jelzálogbank 539.—. Az irányzat gyöngye.

Frankfurt, június 6. (Zárul.) 4% os papírjáradék 100.70. 4% os osztrák aranyjáradék 103.—. 4% os magyar aranyjáradék 101.75. Osztrák hitelrészvény 208.70. Osztrák-magyar államvasut 145.80. Szászvágyi vasut —. Finsiedleri vasut —. Londoni váltóár 204.32. Bécsi bankjegyek 483.—. Villamos részvény 126.—. 3% os magyar aranykölcsön —. 4% os osztr. járadék 100.60. Osztrák koronajáradék 101.—. Magyar koronajáradék 100.20. Osztrák-magyar bank 118.—. Déli vasut részvény 17.—. Elbavölgyi vasut —. Bécsi váltóár 55.25. Parisi váltóár 312.16. Unio bankrészvény —. Alpezi bányarészvény 190.—. Az irányzat gyöngye.

Hamburg, június 6. (Zárul.) 4% os osztr. járadék 100.40. 1890. sorsjegye 154.70. Déli vasut 16.70. 4% os Osztrák aranyjáradék 102.60. Osztrák hitelrészvény 208.15. Osztrák-magyar államvasut 145.70. Olasz járadék 103.60. 4% os magyar aranyjáradék 102.30. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 6. A sertésüzlet irányzata: megállapodott. A) Hízati sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párnkint 400 kilogramm feletti súlyban) 115-114 fillérig. Öreg közep (párnkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) 115-114 fillérig. Fialat nehéz (párnkint 320 kilogramm feletti súlyban) 120-122 fillérig. Fialat közep (párnkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 120-121 fillérig. Fialat könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szedetti: Nehéz (párnkint 230 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Közep (párnkint 240-290 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (párnkint 320 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Közep (párnkint 240-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stacchi) fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párnkint 290 kilogramm feletti súlyban) 118-120 fillérig. Közep (párnkint 240-320 kilogramm terjedő súlyban) 116-118 fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 112-114 fillérig.

Sertésüzlet szám 1903. június 4. napján volt készlet 46.337 darab. — 1903. június 5. napján lehajtott 648 darab. — 1903. június 6. napján elszállított 680 darab, 1903. június hó 6. napjára maradt készletben 46.303 darab.

Napirend.

Naptár. Vasárnap, június 7. — Római-katolikus: Szentháromság vasárnap. — Protestáns: Szentháromság v. — Görög-orosz: május 25.) Pünkösöd v. — Zsidó: Sivan 12. — Nap két: 3 óra 48 percek. — Nyugszik: 7 óra 36 percek. — Hold két: 4 óra 55 percek délután. — Nyugszik: 2 óra 30 percek éjjel. A miniszterek nem fogadnak. Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig. Az Országgház megtekinthető 11 órától 1-ig. Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9-1 óráig. Természettudományi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10-12-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72. sz.) nyitva délelőtt 9-től 1 óráig. A földtani intézet múzeuma (Stefánia-út 14.) Nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. Belépéj nincs. Közlekedési Múzeum a Városhágtelen nyitva d. e. 9-4 óra 1 óráig és 3-6 óráig. Képtárak könyvtár nyitva délelőtt 9-12 óráig. Akadémiai könyvtár zárva. Múzeumi könyvtár zárva. Az aqinciumi datsók és múzeum. Megtekinthető egész nap. III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyérdeku vasut a Pálffy-térol. A fódvrosi könyvtár (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9-1-ig, vasár- és ünneppanokon 9-12-ig. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. Mentőegyesület helyisége a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig. Egyetemi füveskert az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 3 órától 8 óráig. Állathat a Városhágtelen nyitva egész nap. Belépéj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknövtára, tudakozó-osztálya és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arisztokraták is ezközül) a városi ipar csarnokban (vasár és ünneppanokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kereskedelmek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

ÜTMUTATÓ.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bunke Gyula. Központ: VI., Andrássy-ú. 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjáték főeljárás helye: IV., Ferenciek-tere 4. Kézi zalogüzletek: IV. Károly-körút 18.; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarak: VII., Király-utca 57.; VIII., József-körút 2.; Üllői-út 6. sz.

Esőleánykiházasítási Egylet m. sz. Leány- és fiúbiztosítási-intézet, Budapest, VI. Tere-körút 40-42. (az intézetházat palotájában.) Az intézet vagyona 1901. december 31-én 7.874.385.14 korona. Eddig kiházasított biztosított tőke több mint 6.856.472.84 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjtelek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosíthatók.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. Budapest, június 6.

Hazánk dékeleti felében tegnap is tartott, sőt az erdélyi részekben ma reggel is az esőzés, amely a déli széleken helyenként még jelentékeny volt. (N.-Szeben 38 mm., Versecz 25 mm.) Az idő külömben szies és föleg az éjjeli órákban hűvös volt.

Európa nyugati felében a levegő nyomás magas, keleti felében pedig aacsony és az északi részekben a nyomási különbségek aránylag nagyok.

A hőmérséklet általában még a normális alatt áll és Nyugat felől az esőzések szüneteltek, ellenben még bő esőzés volt Keleten, hol zivatarok is előfordultak.

Küldés. Lényegtelen hőváltozással, változókon idő várható, helyenként — inkább csak Keleten — esővel.

Viz állás.

	Jun. 6.	Jun. 5.	Jun. 4.	Jun. 3.
Inn	Párhátság	2.10	2.31	2.31
Duna	Schenau	2.30	2.47	2.47
	Linz	0.39	0.66	0.66
	Bécs	0.18	0.12	0.20
	Pozsony	2.09	2.29	2.29
	Komárom	3.47	3.47	3.47
	Budapest	2.47	2.38	2.38
	Pápa	0.49	0.41	0.41
	Mohács	3.1	3.04	3.04
	Gombos	3.48	3.34	3.34
	Újvidék	2.80	2.60	2.60
	Pancsova	2.40	2.47	2.47
	Orova	2.09	2.28	2.28
Morva	Magyarfalva	1.10	1.09	1.09
Vágv	Zsuzsina	1.10	1.09	1.09
	Temesvár	0.85	0.86	0.86
	Szeged	0.94	1.04	1.04
Rába	Sz.-Gothárd	0.90	0.90	0.90
	Sárvár	0.10	0.10	0.10
	Győr	2.40	2.41	2.41
Dráva	Pettan	1.07	1.05	1.05
	Zákány	0.9	0.94	0.94
	Bárcs	1.02	1.16	1.16
	Pancsova	0.82	0.86	0.86
Mura	M.-Szerdah.	0.80	0.80	0.80
Száva	Zágráb	0.70	0.74	0.74
	Szilcs	0.85	0.76	0.76
	N.-Szerbia	2.08	2.01	2.01
	Debrecen	0.46	0.46	0.46
Szamos	Szatmár	1.50	1.51	1.51
	Kraszna	1.02	1.30	1.30
	Latorca	0.68	0.60	0.60
	Ung	0.60	0.64	0.64
	Tisza	M.-Seiget	0.80	0.80
		Tekchaza	1.33	0.79
		V.-Kanyó	1.30	1.30
		Tokaj	1.30	1.30
		Tisza-Túréd	1.20	1.70
		Szolnok	1.25	1.25
		Csongrád	1.25	1.40
		Szeged	2.30	2.30
		Török-Bocsa	1.70	1.71
		Tisza	2.83	2.81
		Békés	0.40	0.52
		Borsodjány	1.30	1.30
		Hódmező	2.47	2.50
		Sajó	1.70	

Színházak, szórakozó helyek.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1903. június hó 7-én.
A drótostót.
Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerezte Lebár Ferenc.
Személyek:
Günther Boross Pfeifferkorn Sziklai
Mici Kornai Zauszka Szentgyörgyi
Jankó Rubos Milos Szentgyörgyi Ráthonyi
Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1903. június hó 7-én.
Délután 4 órákor mérsékelt helyekkel:
Frizzo
átváltozó művész vendégfellépte.
Este:
Ugyanaz.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1903. június hó 7-én.
Délután 3 órákor fél helyekkel:
A két drótostót,
Eredeti népszínmű 3 felvonásban.
Este:
A tékozló.
Színmű 4 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

VAROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1903. június hó 7-én.
Délután 1/2 órákor fél helyekkel:
A falu csodája.
Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta O'Donnell Henrik grófné.
Este:
Gergely Gizella vendégfelléptével.
Az új honpolgár.
Eredeti fővárosi életkép dalokkal 3 felvonásban. Irta: Kövessy Albert.
Kezdeté 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1903. június hó 7-én.
Délután 3 órákor mérsékelt helyekkel:
Az árendás zsidó.
Népszínmű 3 felvonásban.
Este:
A vereshajú.
Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Irta Lukácsy S.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

CIRCUS Cesar Sidoli
A Városligetben.
Ma, vasárnap,
június 7-én
2 nagy előadás 2
délután 4 és este 8 órákor, a délutáni előadás épp oly dús tartalommal, mint az esti és gyermeknek mecskelt árák.
Mindkét előadásban
Mdm. Juliette az 3 idomított rókaival.
LA BELLE GINA a jelenkor leg-erősebb nője.
SIDOLI igazgató, idomításával.
Jegyek kaphatók Pataki u. 10. sz. dohányüzletében, Kristóf-ter, Bécsi-utca sarkán.
Holnap, hétfőn: Jour-fix.

Pohner Ferenc
férfi- és női-szabó
Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 10. szám.
Deák-ter sarok.
Készít férfi- és női lovagló-, sport-, utcai- és séta-öltözkeket.
Megérkeztek
a legújabb angol és francia nyári divatszövetek nagy választékban.

Zenélő ingaórák
az órágyártás legújabb terméke. Ezen francia miniatűr-ingaórák 69 em. hosszúságúak, a szerény egészen olyan, mint a régi tornászok dífója, finoman fényezve, művészi faragványokkal, órákint a legzesebb indulókat és táncdara-akat játsza. Ára szerényen és csomagolásával csak 8 ft. Ugyanazon óra zenemű nélkül, de ütőszerekkel, féll- és egész órákat utak, szerényen és csomagolásával csak 6 ft. Torony-ingaórák 690 forrás. — Ezen ingaórák nemcsak garantált percnyi pontossággal járnak, 3 évi irabelli jótállással, hanem valóban finony kiállításúak, fejez gyönyörű, elegáns butorokból is. Euroszőre csengőjével és éjjeli világító mutató-lappal 170 ft. Eberszőre szentvel, csengővel együtt csak 6 ft. Női remontoir óra 3 ft. Valódi órák remontoir óra, kétfoldi ft 5.50. Csak utánéret ellenében küldünk. Nem megfelelő áru visszatérítik, a pénz vissza-küldik, tehát nincs semmi veszély. Nagy képes árjegyzék orákról, lán-okról, gyűrűkről stb. ingyen és bérmentve.
Josef Sptering, Wien, I., Postgasse Nr. 2. x.

D. Fèvre-féle szódavíz-készítő-gép,
melylyel bárki folyton, könnyen, legtisztább, friss, egészséges és olcsó, kellemes üdítő italt készíthet, szódavízet, mesterséges ásványvizet, bármilyen gyümölcszörp-ízűt, kedvt. (szőlő-savas lej), szőlő-savas hideg teát (nyáron meg-benüléstől való védekezés, hűtő ital, pezsgőbort, pezsgőimondát), spricet stb. készíthet. — A gép vasból készült. A kezelési egyszerű, kényelmes. Orvosok által rendelkeztek.
6. — 12. — 18. — 24. — 30. decil. tart.
6. — 8. — 10. — 12. — 14. — 16. — 18. — 20. — 22. — 24. — 26. — 28. — 30. — 32. — 34. — 36. — 38. — 40. — 42. — 44. — 46. — 48. — 50. — 52. — 54. — 56. — 58. — 60. — 62. — 64. — 66. — 68. — 70. — 72. — 74. — 76. — 78. — 80. — 82. — 84. — 86. — 88. — 90. — 92. — 94. — 96. — 98. — 100. — 102. — 104. — 106. — 108. — 110. — 112. — 114. — 116. — 118. — 120. — 122. — 124. — 126. — 128. — 130. — 132. — 134. — 136. — 138. — 140. — 142. — 144. — 146. — 148. — 150. — 152. — 154. — 156. — 158. — 160. — 162. — 164. — 166. — 168. — 170. — 172. — 174. — 176. — 178. — 180. — 182. — 184. — 186. — 188. — 190. — 192. — 194. — 196. — 198. — 200. — 202. — 204. — 206. — 208. — 210. — 212. — 214. — 216. — 218. — 220. — 222. — 224. — 226. — 228. — 230. — 232. — 234. — 236. — 238. — 240. — 242. — 244. — 246. — 248. — 250. — 252. — 254. — 256. — 258. — 260. — 262. — 264. — 266. — 268. — 270. — 272. — 274. — 276. — 278. — 280. — 282. — 284. — 286. — 288. — 290. — 292. — 294. — 296. — 298. — 300. — 302. — 304. — 306. — 308. — 310. — 312. — 314. — 316. — 318. — 320. — 322. — 324. — 326. — 328. — 330. — 332. — 334. — 336. — 338. — 340. — 342. — 344. — 346. — 348. — 350. — 352. — 354. — 356. — 358. — 360. — 362. — 364. — 366. — 368. — 370. — 372. — 374. — 376. — 378. — 380. — 382. — 384. — 386. — 388. — 390. — 392. — 394. — 396. — 398. — 400. — 402. — 404. — 406. — 408. — 410. — 412. — 414. — 416. — 418. — 420. — 422. — 424. — 426. — 428. — 430. — 432. — 434. — 436. — 438. — 440. — 442. — 444. — 446. — 448. — 450. — 452. — 454. — 456. — 458. — 460. — 462. — 464. — 466. — 468. — 470. — 472. — 474. — 476. — 478. — 480. — 482. — 484. — 486. — 488. — 490. — 492. — 494. — 496. — 498. — 500. — 502. — 504. — 506. — 508. — 510. — 512. — 514. — 516. — 518. — 520. — 522. — 524. — 526. — 528. — 530. — 532. — 534. — 536. — 538. — 540. — 542. — 544. — 546. — 548. — 550. — 552. — 554. — 556. — 558. — 560. — 562. — 564. — 566. — 568. — 570. — 572. — 574. — 576. — 578. — 580. — 582. — 584. — 586. — 588. — 590. — 592. — 594. — 596. — 598. — 600. — 602. — 604. — 606. — 608. — 610. — 612. — 614. — 616. — 618. — 620. — 622. — 624. — 626. — 628. — 630. — 632. — 634. — 636. — 638. — 640. — 642. — 644. — 646. — 648. — 650. — 652. — 654. — 656. — 658. — 660. — 662. — 664. — 666. — 668. — 670. — 672. — 674. — 676. — 678. — 680. — 682. — 684. — 686. — 688. — 690. — 692. — 694. — 696. — 698. — 700. — 702. — 704. — 706. — 708. — 710. — 712. — 714. — 716. — 718. — 720. — 722. — 724. — 726. — 728. — 730. — 732. — 734. — 736. — 738. — 740. — 742. — 744. — 746. — 748. — 750. — 752. — 754. — 756. — 758. — 760. — 762. — 764. — 766. — 768. — 770. — 772. — 774. — 776. — 778. — 780. — 782. — 784. — 786. — 788. — 790. — 792. — 794. — 796. — 798. — 800. — 802. — 804. — 806. — 808. — 810. — 812. — 814. — 816. — 818. — 820. — 822. — 824. — 826. — 828. — 830. — 832. — 834. — 836. — 838. — 840. — 842. — 844. — 846. — 848. — 850. — 852. — 854. — 856. — 858. — 860. — 862. — 864. — 866. — 868. — 870. — 872. — 874. — 876. — 878. — 880. — 882. — 884. — 886. — 888. — 890. — 892. — 894. — 896. — 898. — 900. — 902. — 904. — 906. — 908. — 910. — 912. — 914. — 916. — 918. — 920. — 922. — 924. — 926. — 928. — 930. — 932. — 934. — 936. — 938. — 940. — 942. — 944. — 946. — 948. — 950. — 952. — 954. — 956. — 958. — 960. — 962. — 964. — 966. — 968. — 970. — 972. — 974. — 976. — 978. — 980. — 982. — 984. — 986. — 988. — 990. — 992. — 994. — 996. — 998. — 1000. — 1002. — 1004. — 1006. — 1008. — 1010. — 1012. — 1014. — 1016. — 1018. — 1020. — 1022. — 1024. — 1026. — 1028. — 1030. — 1032. — 1034. — 1036. — 1038. — 1040. — 1042. — 1044. — 1046. — 1048. — 1050. — 1052. — 1054. — 1056. — 1058. — 1060. — 1062. — 1064. — 1066. — 1068. — 1070. — 1072. — 1074. — 1076. — 1078. — 1080. — 1082. — 1084. — 1086. — 1088. — 1090. — 1092. — 1094. — 1096. — 1098. — 1100. — 1102. — 1104. — 1106. — 1108. — 1110. — 1112. — 1114. — 1116. — 1118. — 1120. — 1122. — 1124. — 1126. — 1128. — 1130. — 1132. — 1134. — 1136. — 1138. — 1140. — 1142. — 1144. — 1146. — 1148. — 1150. — 1152. — 1154. — 1156. — 1158. — 1160. — 1162. — 1164. — 1166. — 1168. — 1170. — 1172. — 1174. — 1176. — 1178. — 1180. — 1182. — 1184. — 1186. — 1188. — 1190. — 1192. — 1194. — 1196. — 1198. — 1200. — 1202. — 1204. — 1206. — 1208. — 1210. — 1212. — 1214. — 1216. — 1218. — 1220. — 1222. — 1224. — 1226. — 1228. — 1230. — 1232. — 1234. — 1236. — 1238. — 1240. — 1242. — 1244. — 1246. — 1248. — 1250. — 1252. — 1254. — 1256. — 1258. — 1260. — 1262. — 1264. — 1266. — 1268. — 1270. — 1272. — 1274. — 1276. — 1278. — 1280. — 1282. — 1284. — 1286. — 1288. — 1290. — 1292. — 1294. — 1296. — 1298. — 1300. — 1302. — 1304. — 1306. — 1308. — 1310. — 1312. — 1314. — 1316. — 1318. — 1320. — 1322. — 1324. — 1326. — 1328. — 1330. — 1332. — 1334. — 1336. — 1338. — 1340. — 1342. — 1344. — 1346. — 1348. — 1350. — 1352. — 1354. — 1356. — 1358. — 1360. — 1362. — 1364. — 1366. — 1368. — 1370. — 1372. — 1374. — 1376. — 1378. — 1380. — 1382. — 1384. — 1386. — 1388. — 1390. — 1392. — 1394. — 1396. — 1398. — 1400. — 1402. — 1404. — 1406. — 1408. — 1410. — 1412. — 1414. — 1416. — 1418. — 1420. — 1422. — 1424. — 1426. — 1428. — 1430. — 1432. — 1434. — 1436. — 1438. — 1440. — 1442. — 1444. — 1446. — 1448. — 1450. — 1452. — 1454. — 1456. — 1458. — 1460. — 1462. — 1464. — 1466. — 1468. — 1470. — 1472. — 1474. — 1476. — 1478. — 1480. — 1482. — 1484. — 1486. — 1488. — 1490. — 1492. — 1494. — 1496. — 1498. — 1500. — 1502. — 1504. — 1506. — 1508. — 1510. — 1512. — 1514. — 1516. — 1518. — 1520. — 1522. — 1524. — 1526. — 1528. — 1530. — 1532. — 1534. — 1536. — 1538. — 1540. — 1542. — 1544. — 1546. — 1548. — 1550. — 1552. — 1554. — 1556. — 1558. — 1560. — 1562. — 1564. — 1566. — 1568. — 1570. — 1572. — 1574. — 1576. — 1578. — 1580. — 1582. — 1584. — 1586. — 1588. — 1590. — 1592. — 1594. — 1596. — 1598. — 1600. — 1602. — 1604. — 1606. — 1608. — 1610. — 1612. — 1614. — 1616. — 1618. — 1620. — 1622. — 1624. — 1626. — 1628. — 1630. — 1632. — 1634. — 1636. — 1638. — 1640. — 1642. — 1644. — 1646. — 1648. — 1650. — 1652. — 1654. — 1656. — 1658. — 1660. — 1662. — 1664. — 1666. — 1668. — 1670. — 1672. — 1674. — 1676. — 1678. — 1680. — 1682. — 1684. — 1686. — 1688. — 1690. — 1692. — 1694. — 1696. — 1698. — 1700. — 1702. — 1704. — 1706. — 1708. — 1710. — 1712. — 1714. — 1716. — 1718. — 1720. — 1722. — 1724. — 1726. — 1728. — 1730. — 1732. — 1734. — 1736. — 1738. — 1740. — 1742. — 1744. — 1746. — 1748. — 1750. — 1752. — 1754. — 1756. — 1758. — 1760. — 1762. — 1764. — 1766. — 1768. — 1770. — 1772. — 1774. — 1776. — 1778. — 1780. — 1782. — 1784. — 1786. — 1788. — 1790. — 1792. — 1794. — 1796. — 1798. — 1800. — 1802. — 1804. — 1806. — 1808. — 1810. — 1812. — 1814. — 1816. — 1818. — 1820. — 1822. — 1824. — 1826. — 1828. — 1830. — 1832. — 1834. — 1836. — 1838. — 1840. — 1842. — 1844. — 1846. — 1848. — 1850. — 1852. — 1854. — 1856. — 1858. — 1860. — 1862. — 1864. — 1866. — 1868. — 1870. — 1872. — 1874. — 1876. — 1878. — 1880. — 1882. — 1884. — 1886. — 1888. — 1890. — 1892. — 1894. — 1896. — 1898. — 1900. — 1902. — 1904. — 1906. — 1908. — 1910. — 1912. — 1914. — 1916. — 1918. — 1920. — 1922. — 1924. — 1926. — 1928. — 1930. — 1932. — 1934. — 1936. — 1938. — 1940. — 1942. — 1944. — 1946. — 1948. — 1950. — 1952. — 1954. — 1956. — 1958. — 1960. — 1962. — 1964. — 1966. — 1968. — 1970. — 1972. — 1974. — 1976. — 1978. — 1980. — 1982. — 1984. — 1986. — 1988. — 1990. — 1992. — 1994. — 1996. — 1998. — 2000. — 2002. — 2004. — 2006. — 2008. — 2010. — 2012. — 2014. — 2016. — 2018. — 2020. — 2022. — 2024. — 2026. — 2028. — 2030. — 2032. — 2034. — 2036. — 2038. — 2040. — 2042. — 2044. — 2046. — 2048. — 2050. — 2052. — 2054. — 2056. — 2058. — 2060. — 2062. — 2064. — 2066. — 2068. — 2070. — 2072. — 2074. — 2076. — 2078. — 2080. — 2082. — 2084. — 2086. — 2088. — 2090. — 2092. — 2094. — 2096. — 2098. — 2100. — 2102. — 2104. — 2106. — 2108. — 2110. — 2112. — 2114. — 2116. — 2118. — 2120. — 2122. — 2124. — 2126. — 2128. — 2130. — 2132. — 2134. — 2136. — 2138. — 2140. — 2142. — 2144. — 2146. — 2148. — 2150. — 2152. — 2154. — 2156. — 2158. — 2160. — 2162. — 2164. — 2166. — 2168. — 2170. — 2172. — 2174. — 2176. — 2178. — 2180. — 2182. — 2184. — 2186. — 2188. — 2190. — 2192. — 2194. — 2196. — 2198. — 2200. — 2202. — 2204. — 2206. — 2208. — 2210. — 2212. — 2214. — 2216. — 2218. — 2220. — 2222. — 2224. — 2226. — 2228. — 2230. — 2232. — 2234. — 2236. — 2238. — 2240. — 2242. — 2244. — 2246. — 2248. — 2250. — 2252. — 2254. — 2256. — 2258. — 2260. — 2262. — 2264. — 2266. — 2268. — 2270. — 2272. — 2274. — 2276. — 2278. — 2280. — 2282. — 2284. — 2286. — 2288. — 2290. — 2292. — 2294. — 2296. — 2298. — 2300. — 2302. — 2304. — 2306. — 2308. — 2310. — 2312. — 2314. — 2316. — 2318. — 2320. — 2322. — 2324. — 2326. — 2328. — 2330. — 2332. — 2334. — 2336. — 2338. — 2340. — 2342. — 2344. — 2346. — 2348. — 2350. — 2352. — 2354. — 2356. — 2358. — 2360. — 2362. — 2364. — 2366. — 2368. — 2370. — 2372. — 2374. — 2376. — 2378. — 2380. — 2382. — 2384. — 2386. — 2388. — 2390. — 2392. — 2394. — 2396. — 2398. — 2400. — 2402. — 2404. — 2406. — 2408. — 2410. — 2412. — 2414. — 2416. — 2418. — 2420. — 2422. — 2424. — 2426. — 2428. — 2430. — 2432. — 2434. — 2436. — 2438. — 2440. — 2442. — 2444. — 2446. — 2448. — 2450. — 2452. — 2454. — 2456. — 2458. — 2460. — 2462. — 2464. — 2466. — 2468. — 2470. — 2472. — 2474. — 2476. — 2478. — 2480. — 2482. — 2484. — 2486. — 2488. — 2490. — 2492. — 2494. — 2496. — 2498. — 2500. — 2502. — 2504. — 2506. — 2508. — 2510. — 2512. — 2514. — 2516. — 2518. — 2520. — 2522. — 2524. — 2526. — 2528. — 2530. — 2532. — 2534. — 2536. — 2538. — 2540. — 2542. — 2544. — 2546. — 2548. — 2550. — 2552. — 2554. — 2556. — 2558. — 2560. — 2562. — 2564. — 2566. — 2568. — 2570. — 2572. — 2574. — 2576. — 2578. — 2580. — 2582. — 2584. — 2586. — 2588. — 2590. — 2592. — 2594. — 2596. — 2598. — 2600. — 2602. — 2604. — 2606. — 2608. — 2610. — 2612. — 2614. — 2616. — 2618. — 2620. — 2622. — 2624. — 2626. — 2628. — 2630. — 2632. — 2634. — 2636. — 2638. — 2640. — 2642. — 2644. — 2646. — 2648. — 2650. — 2652. — 2654. — 2656. — 2658. — 2660. — 2662. — 2664. — 2666. — 2668. — 2670. — 2672. — 2674. — 2676. — 2678. — 2680. — 2682. — 2684. — 2686. — 2688. — 2690. — 2692. — 2694. — 2696. — 2698. — 2700. — 2702. — 2704. — 2706. — 2708. — 2710. — 2712. — 2714. — 2716. — 2718. — 2720. — 2722. — 2724. — 2726. — 2728. — 2730. — 2732. — 2734. — 2736. — 2738. — 2740. — 2742. — 2744. — 2746. — 2748. — 2750. — 2752. — 2754. — 2756. — 2758. — 2760. — 2762. — 2764. — 2766. — 2768. — 2770. — 2772. — 2774. — 2776. — 2778. — 2780. — 2782. — 2784. — 2786. — 2788. — 2790. — 2792. — 2794. — 2796. — 2798. — 2800. — 2802. — 2804. — 2806. — 2808. — 2810. — 2812. — 2814. — 2816. — 2818. — 2820. — 2822. — 2824. — 2826. — 2828. — 2830. — 2832. — 2834. — 2836. — 2838. — 2840. — 2842. — 2844. — 2846. — 2848. — 2850. — 2852. — 2854. — 2856. — 2858. — 2860. — 2862. — 2864. — 2866. — 2868. — 2870. — 2872. — 2874. — 2876. — 2878. — 2880. — 2882. — 2884. — 2886. — 2888. — 2890. — 2892. — 2894. — 2896. — 2898. — 2900. — 2902. — 2904. — 2906. — 2908. — 2910. — 2912. — 2914. — 2916. — 2918. — 2920. — 2922. — 2924. — 2926. — 2928. — 2930. — 2932. — 2934. — 2936. — 2938. — 2940. — 2942. — 2944. — 2946. — 2948. — 2950. — 2952. — 2954. — 2956. — 2958. — 2960. — 2962. — 2964. — 2966. — 2968. — 2970. — 2972. — 2974. — 2976. — 2978. — 2980. — 2982. — 2984. — 2986. — 2988. — 2990. — 2992. — 2994. — 2996. — 2998. — 3000. — 3002. — 3004. — 3006. — 3008. — 3010. — 3012. — 3014. — 3016. — 3018. — 3020. — 3022. — 3024. — 3026. — 3028. — 3030. — 3032. — 3034. — 3036. — 3038. — 3040. — 3042. — 3044. — 3046. — 3048. — 3050. — 3052. — 3054. — 3056. — 3058. — 3060. — 3062. — 3064. — 3066. — 3068. — 3070. — 3072. — 3074. — 3076. — 3078. — 3080. — 3082. — 30

Asztma és légcsőhurut.

Szívesen hajlandó vagyok betegségemnek okát, valamint annak gyógyítását legjobb tudomásom szerint megismertetni. Minden előzetes sejtelen nélkül reggel hörög és sípoló hangok támadtak a légcsőben. Megpróbáltam köhészéles által megszüntetni, de hasztalan. E bajhoz egyedülleg légzési zavar is járult, mely napról-napra fokozódott, a legkisebb megerőltetésnél megzúdított, ami igen rossz következményekkel járt. A köhögés oly nagyfokú volt, hogy gyakran eszméletlenül földre teríttem. Természetesen ilyen körülmények közt dolgozni képtelen voltam. Feküdni sem tudtam többé, éjjel-nappal ülöm kellett. Minden legesékelyeb mozgásnál fokozódott a légzési zavar és szinte örültem volna, ha végen lét volna. Az igazsághoz híven meg kell mondanom, hogy szánalmas alak voltam akkor. Az újságokban való sok kutatás közben találtam egy szert és pedig egy agnovolt asztma-porot. Az lealább valamiképpen enyhülést hozott, de gyógyulásról szó sem lehetett. Körülbelül két évig használtam a rá költött összeg körülbelül 70 márc. Ekkor ajánlották nekem a Spirospero gyógyintézet gyógy módját s elhatároztam, hogy ezt sem hagyom próbatételnek. Már az első utastásokból reményt és bizalmat merítettem s ime, az utolsó gyógymod volt a legjobb. Mindent egyenesen és buzgóan végrehajtottam s joggal mondhatom, hogy ésten után önkönek köszönhetem örömteli napjaimat, amelyekben ismét részem van. Kötelességem fogom ismerni az önök gyógy módját minden alkalommal ajánlani és maradok teljes bizalommal

az önök lekötelezettje
Wagner Xavér Ferenc,
 Haunstetten (Bajorország).
 A fentebbi aláírás hitelteliségi bizonyítja

Hüber E. polgármester,
 Haunstetten (Bajorország).
 (P. H.)

Ilyen kedvező eredményeket minden hársalmán közebb jelentek. Levélbel megkereséskor tessék a baj körülményes leírását a foglalkozás megjelölésével és annak feloldásával, vajon a lábak hidegké, a "Spirospero" gyógyszernek Dresden - Niederörsnitz, posta Kötzschenbroda, Schulstrasse 20/d. beküldeni. Levelezt csak német nyelven kérünk!

Legújabb levelező.
 Legújabb levelező, öngyűvöl és házi tűtkár. A kőszőregecsében előforduló mindenféle levelek, meghívások, ajánlatok, szerződések stb. mintáival. Ára füze 2 kor, köve 2 kor, 40 fill. az összeg előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhet: Lampel Róbert (Wodlauer P. és Fiai) és. és kir. udvari könyvtároskodásban, Budapest, Andrássy ut 21. szám

KÖLTÖZKÖDÉSEKET
 vasuton és hajón, az Átrakodás és eszmogólia megkötésével, elfogad az elszárad Szabadalmazott Butorkocsival Caro és Jellinek szállító, Budapest, V. Arany János-u. 34.

A „Szönyeg Otthon“ Kerepesi-ut 10. APRÓ HIRDETÉSEI!

Telefon 14-18.

- Kiladó szoba** Egy rojtos Smyna utánzó ágylel! fontos kelléke egy jó minőségű öszeghajható vasgy. külön matraccal 7 ftt 95.
- Egy szakácsné-** nek való jó paplan 2 ftt.
- Jó ebédoszt** nem pótolja a sző finellaktakartó Ára 1 ftt 30.
- Egy nevelőnő** is szerelt, ha elegendő tollpárnája van. A hiányzó 1.95 kapható. Erre illő vaszonhuzat 40 kr.
- Édes** a könyvem 1 korú nyugvások, a test minden alakjához illeszhető, lábtartó és parnákkal. 6 ftt 75
- Gyermekszék** egytollú kocsis 5 ftt 75.
- Priznic.** Fürdőlepedők, 500 hosszú, 175 széles, vastar, goromba vaszonból, hont gyártmány 2 ftt 90
- Priznic-haskötők** 3 méter hosszú, szalaggyűjtő elvárt, tisztá lenből Ára 85 kr.
- Nászutasok** tisztelettel meghívhatunk minden felszerelt üzemeltető megtekinteni, ahol új háztartásukhoz a legújabb és legkényesebb búzának megjelölést vánszathatják!
- 20.000 forintot!** és még ennél is nagyobb összeget küldenek Magyarországból Bőszöri tiszti honfoglalásnak havonként egyedül a mi cikkeinkből!!!
- Kételemes** vasagy, egyik ágy a másik fölött, oly helyekre alkalmas, ahol több eszedésg van. Sütődék és egyéb műanyag részese is rendkívül szolid készítmény Ára 16 ftt.
- Szönyegek** gondozása a nyári időnyere és azok tisztítását, mozdítását, javítását elvállaljuk jutányos ár mellett.
- Automobil kocsik** bor, vagy egyéb fogatkozók ajánlunk kőtoldalon használható, elegáns kocsikatú vaszimentes kocsikatúval, Ára 4 ftt 75-ért.
- Árjegyzéket** áztelünk folyton változó újdonságok mint nem adhatunk. Szükséglet esetén felvilágosítással szívesen szolgálunk.
- Hét forint** egy gyönyörű pamlag-szönyeg.
- 37 krajcár!!** Egy rojtos Smyna utánzó ágylel!
- 25 krajcár!!** Egy méter erős spargafutó!
- 1 ftt 95 kr.** Egy nagy straps spargeszönyeg
- Két szárny-** szövet vagy csipke-függöny 1.55 ftt.
- Egy készlet** ágy és asztalra való tiszta gyapból, gyönyörű minták! 4.50 ftt.
- Egy jól töltött** szalmaszék 2 ftt.
- Egy háromrészből** álló matracc 3 ftt 85.
- Hasított pálmalevel** elűl tiszti (altri) matracc 3 részben 200, 4 ftt 50.
- Kitűnő szőrmatracc** 15 kiló nehéz, három részben, 2000 nagy. 12 ftt 50.
- Gyermekágy** fehér, rozsinin vagy barna színben, hótóval 11 ftt 50. Gyanyez lókkal 18 ftt 90.
- Gyermekeknek** Flanel-lakáró, fehér alapon piros vagy kék mintáival 95 kr.
- Részletfésztre** takarékos ember ne vádroljon, mivel mindenkor a bolti ár dupáján fizeti.
- Secsessziós** selyem párna, selyem fodorra 2 ftt 50 kr.
- Alkalmi vétel** és használt hangszóró hirdetésekkel óvakodjunk, mivel a vevő csak későn jön rá, hogy károsodott.
- Nászajándékul** szobort kiványi sem lehet, mint egy készlet. Ágy és asztal teremt dupla személtől, remek kivitelben. Ára a három darabuk 8 ftt 50.
- Valódi perzsaszőnyeg** nek hibáztatás, fenomenális színárnyalat, ebédül: és szalagok díszek két oldalán egyenlően használható, a következő nagy-szobornak kapható, 200/140 3 ftt 50, 200/170 5.50, 280/200 7 ftt 10, 210/230 8 ftt 25, 300/225 10 ftt 75, 350/250 13.50, 300/400 16 ftt, 350/450 21 ftt 50, 400/500 26.75, 500/550 42 ftt.
- Gräfenbergi** gyapjú pakoltó fürdő pakóré 175 szél, 230 hosszú 8 ftt 50.
- Tátrafüred** vagy máshova utazóknak finom pilus uttikakáró 4 ftt 75.
- Urifogat** nak elegáns angol kockázott kocsitakáró, ezücs posztó szegéssel 1 ftt 2.75
- Álmatlanságot** okoz a nyári melegben dunyha vagy paplan. Ezeket pótolja a jól mosható traktakáró. Ára 95 kr.
- Vidéki** megrendelések, ha a 30 főtől meghaladják, bérmentve Magyarországon minden állomására.
- Ajtók, ablakok** csak akkor díszesek, ha csipkefüggönyök vannak, Ára 22 kr.
- Zongora** elő való szőnyeg, vastar, két oldalon használható, 75 kr.
- Olcsó pénz,** ha t. rendelék az árakat nem utánvéttel hoztatják, hanem pénzes utalványon küldik a pénzt.
- Szállítási feltételek.** Az árak forintokban értendők. Utánvételt vagy a pénz előzetes befizetés után. 30 forintot felett megrendelések bérmentve a máv. minden állomására.
- Alsóspartik** már sokba kerültek, ezért a pénzért maradókat élvezet szereneti családianak, ha egy remek szép tüll Storet vásárol 5 ftt 25-ért.
- Névnapra** egy szép és finom pilusasztaltól bérmentve és rojtjal, minden színben csak 9 ftt 25.
- Minden szobának** díszére válik a remek szimponpomp Zeallia asztaltól, a legdivinabst stilyusnak, nagy-szaga 150 cent, Ára 2 ftt 90 kr.
- Nedves és hideg** falaknál álló ágyakban, a Smyna vastag-szaga füll szőnyegeket ajánljuk 2 ftt 50-ért.
- Hétfő, kedd** és szerda szerenés napok egy némely kereskedőnél, mivel az áru ilyen napon átlagosan kevesebb kerül!!! Xalunk mindenkor egyenlő olcsón kaphatók az összes cikkek.

Vizsgai ajándékul.

Szünidei olvasmányul a legolcsóbb, legjobb és legolcsóbb a

Filléres Könyvtár

Magyar fiuk, magyar leányok számára.
 Szerkeszti: PÓSA LAJOS.
 Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, színdarabok és utleírások gyűjteménye.
 25 kr. Egy-egy kötet ára szines boríték bekötésben 50 fill.

- A most megjelent számok a következők:
- 151. Sebők Zs. Kossuth] Lajos ----- 50
  - 152. Egri György. Mátyás király ----- 50
  - 153. Brunovszky. Találós mesék ----- 50
  - 154. Egri. Történetek az egyi várból ----- 50
  - 155—156. Gárdonyi G. Nevető könyv ----- 1.—
  - 157. — A zöld erszény ----- 50
  - 158—159. — Emlékezetes napok magyartörténelemből ----- 1.—
  - 160. Thirring Gusztávné. Apró történetek ----- 50
  - 161. Andrassy L. Aranyvirág ----- 50
  - 162. — Ceruza király íródeákja ----- 50
  - 163. Tábori R. Dezsőke pályát cserél ----- 50
  - 164—165. Sebők Zs. Városi cica falun ----- 1.—
  - 166—167. Krudy Gy. A komáromi fiu ----- 1.—
  - 168—170. Sas E. A hol a golya fészkel ----- 1.50
  - 171—173. Tábori R. Sztropka Janó ----- 1.50
  - 174. Lengyel L. Egy kis diák levelei ----- 50
  - 175. — A kis Zsolnay László és más történetek ----- 50

Az előző években megjelent 150. szám jegyzékét ingyen küldjük mindenkinek, aki kéri.

Minden kötet külön is kapható. Megrendelésnél minden címért 54 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt kóteteket. Húsz kötetért 10 korona küldendő be.

A Filléres Könyvtár jegyzékét kívánatra mindenkinek megküldjük.

Singer és Wolfner
 könyvkiadóhivatala
 Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Grand Prix. — Párisi világi kiállítás 1900.

Kwizda Ferenc János

és. és kir. oszt. magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító kerületi gyógyszerész, KÖNEUBURG Bées.m.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatápor

Dínet. szerlovak, szarvasmarhák és juhok részére
 1/2 doboz Ára K. 1.30
 1 doboz Ára K. 70
 50 év óta a legelőbb-
 állásban használhatlan
 van élvagy-hány s
 ésszes emésztés- és
 telj javítására és a
 tenek fokozására.

Kwizda korneuburgi marhatápora csak a mellékelt védjegyével valódi. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF, gyógyszerész, Király-utca 12. és Andrássy ut 26.

!!! NAGY VÁLASZTÉK !!!
 1000 különféle szállítandó elkészített cikkek, különösen a legújabb cikkeket, szobai üszekéket, újs- és fűtőkészleteket minden nagyságban. Gyönyörű háztartási tárgyainak nagyvárosi a legolcsóbb árak mellett. Továbbá **Könyvkereskedés** 30 fttől 50 fttig. **Virágok** és **vázák** székely, **ékezőszőrmék** minden formában a legolcsóbb áron, jóllátás mellett a készlettel.

Kutscherer György utolsó Aranykő-utca 7. sz., a "Vasárnap-szálloda" átellenében, Budapestben.

Jutalomkönyvek.

A közönség észérő vizsgálatait alkalmából **etemi, polgári és iparisok** által elő- és elismerés- telt tanuló megjutalmazására az iskolai hársógek figyelmébe ajánlom Jutalomkönyvet.

A Házért és Szabadáért Itakézi fejedelmén koránál 200-ik évfordulójának alkalmából a kőre díjazott díjazású a Szabadághare Hőregi 4 és-as szabadsághare hósi eseményéről roglóink.

A szabókat, valamint a legelőbb- és világi és egyházi tanúgyi hatóságok a legnagyobb elismerésben részesítettek a munkáikat.

A 7-7 nyomatott író terjedő díjazás kőfélyi könyvek ára kötetenként 1 K. 20 fillér. Megrendelések csak a mirotól megköszöthetők.

Barna Jónás székelyfővárosi tanár, Kerepesi-ut 61. H.

Chapman Vilmos Pittsburgban

a 18957. számú Berendezés villamos vasutaknak elektromos energiával való ellátására

eimti magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal üszekötötte keres; szabadalmát esetleg els adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen és Társa
 szabadalmi ügyvivő iroda
 Budapestben, Royal szálloda B).

Thierry A. gyógyszerész
 balzsama
 legjobb étrendi háziszser emésztési zavarok, gyengeség, álmatlanság, gyomorégés, felfúvódás ellen alkalmazható a köhögést, gőrcsőt, nyálkásítást, tisztítást, 12 kicsi vagy 6 dupla frögt bérmentve láthatólyggyárt 4 korona.

Thierry gyógyszerész a **Óranyalhoz, Pragra, Rohitsch-Sauerbrunn** mellett. Valódi csak az itt látható apaca-védjegygyel.

Kőspont raktár: Budapest Török J. gyógyszerészében. Dr. Egger Leo és J. gyógyszerész-tárában Váci-körút 17. sz. Zárkönyben Kitzlbauch S. gyógyszerész-tárában és Bőszben Brady O. gyógyszer-tárában. Ajánlatos ha o szer utasacsnal mindig kőszel van.

Allein echter Balsam
 aus der Schützenzettel-
 und
 A. Thierry in Pragra
 bei Rohitsch-Sauerbrunn.

GYÜMÖLCSUCUKOR

folyadék, Dr. Kues szabadalma

befőzéshez és gyümölcsök konzerválásához.

1 liter gyümölcsucukor megfelel 1 1/4 kiló legjobb finomított cukornak.

Tessék a védjegyre ügyelni.

1 liter gyümölcsucukor megfelel 1 1/4 kiló legjobb finomított cukornak.

Ára kilónként 92 fillér.

Ára kilónként 92 fillér.

A szabadalmazott gyümölcsucukor által kikerülhet az időtrábló és kényelmetlen cukorfeldolrás és tisztítás. A szabad. gyümölcsucukor direkt a nyers gyümölcsre öntetik, mire azután ezek gőzöltetnek. Ezen eljárás által nagyobb tartósság, olcsóbb és gyorsabb előállítás és finomabb aroma éretik el. Ezen előnyöknek köszönheti a szabadalmazott gyümölcsucukor a külföldön — hol már évekóta használatban van — nagy kedveltségét.

Kérjen prospektusokat.

Erste Wiener Kandis-, Invert- u. Fruchtzucker-Fabrik, Wien, X. Götzgasse 12.

A szenvedő emberiség öröme!

Dr. Garai Antal a bő- és nemibetegségek orvosa 20 éve működik a téren, elhatározta, hogy a

Népszerű Utmutató

a nemibetegségek és ezek összes gyógykezeléséhez című közel 200 oldalra terjedő munkája 20-ik kiadásának méltó megújítására a még készletben levő példányokat

teljesen ingyen

bocsátja a szenvedő emberiség rendelkezésére. A könyv tartalmazza az összes tilkos betegségek (onfórtózis, éjeli magömlés, húgyvesztés, húgyvesztéskövetek, elgyengült széklet, bujdosógyulladás, fehérvérlettség stb.) összes leírását és legjobb orvosi gyógy módját. Több mint 1000-ig mindenki minél előbb, hogy ezen becses munkát (volt ára 2 forint 50 kr.) díjtalanul megkaphassa. Portó fejében 20 fillér költség kifizendő. Szétküldés zárt borítékban. Cím:

Dr. Garai Antal

Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz., hol egyenként a felsorolt betegségek ellen a munka szerzője naponta rendel a. s. 10-4-ig és 7-8-ig este. Levélre azonnal válaszol a gyógyszeréről gondoskodik.

Magyarország legnagyobb cipőáruháza

elárulást és szétkúrd jótállás mellett a legújabb, legjobb minőségű cipőket.

Szabadalmazott gummi sarokvédő

párja 50 kr., 10 forintos megrendelésnél ingyen. Agi-keneső minden pár cipőhöz ingyen.

1 évi jótállás.

Férfi-cipő:

- Borjubar cugos v. fűzős, erős bőrrel . . . . . 3.—
- Borjubar botatos, cugos v. fűzős 3.20
- Lakk szalon v. sövrő, cugos v. fűzős . . . . . 4.—
- Derby-fagón, box, sövrő v. lakk 4.50
- Dongola v. szarvashör. kény. fűzős lábra . . . . . 4.—
- Kotabakancs 3.50, lakk cipő, sima . . . . . 4.—
- Pincércipő, felteta v. sárga, old. sug. szegős 1.30
- 000 pár barna lakkbotatos gyermekcipő, 5-12 évig 1.50

Női-cipő:

- Fényes zerge botatos, cugos v. fűzős . . . . . 3.—
- Boxbar, sövrő v. dongola, cugos v. fűzős 3.50
- Lasting, ragatta 2.—, cugos szivszobás 2.60
- Fényes zerge gombocipő 3.40
- Szarvashör. stírta v. lakkpangli . . . . . 1.—
- Komotoipő 1.25, vitá-lávszón hálócipő 1.50
- Lakk kivagott v. sárga kivagott 1.50

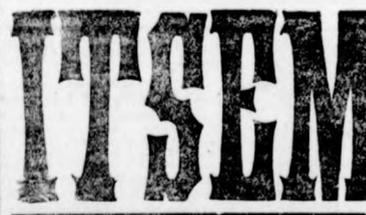
Arjegyeket több száz divatos ábrával ingyen és bérmentve. Méretnek megfelelő a harisnyában levő láb, papírlapra állva, minék kérvonalait lerajzolják.

Nem tetsző árut kicserélke vagy a pénzt visszaadom.

Agulár Dávid

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 6. sz.

Mindenki az

festőszerszerrel fest.

Angol királyfesték.

Egyetlen megbízható festőszerszer a háztartásban, amely mindenki fáradság nélkül 10 perc alatt ruhát, blúzot, csipkét, szallagot, függőnyt és általában mindent elszínezhet.

Gyászeselek alkalmával különösen ajánlatos, mert néhány pillanat alatt egyaránt filléretig egész ruhafurt lehet átívesteni. — Az ITSEM teljesen megromtoss. Ára tubusonként, amelyből egy nagyobb ruhafurtot át lehet íveszeni, 70 fill., feketé és sötéttek 10 fillérről több.

THE ITSEM HOUSEHOLD DYE Co. LONDON és BRADFORD. Vezetőképviselő Ausztria, Magyarország és Kelet, továbbá Németország, Öregország és Olaszország részére:

- KRAUS & COMP., Wien, VI., Millergasse 52.** Kapható Budapesten: Krayer E. és Tarsa, V. Váci-ut 6.
- VII., Akácfa-ut. 64., Kerepesi-ut 50., IV., Várnás-körut 10., Neruda Nándor, Kosuth Lajos-utca 7., Straub U. IV., Városház-utca 4., Lux Mihály, Múzeum-körut 7.**
- Irgang Kálmán IV., Egyesület-utca 11., Deisinyi Karoly, Furdó-utca 10., Kun Sándor, IV., Ferenc József-utca-part 16., Hartl L. és Tarsa, II., Fő-utca 21., Csaka Béla, Andrásy-ut 84., Parfümeria Ideal, VI., Teréz-körut 6.**
- Lechler K. és Fia utóda Cantzler Frigyes, VI., Király-utca 70., Schuster Gyula, Andrásy-ut 61., Takács Béla, Andrásy-ut 57., Rosenberg Testvérek, V., Lipót-körut 20., Weisz és Tarsa, II., Fő-ut. 33. Rainer J. és Tarsa, II., Corvin-ter 6., Baborszky Lajos, Csömör-ut 20., Kertész Todor, Kristóf-ter és minden előkelő szakmabeli üzletben.**

Magyarországi kizárólagos képviselő: Balázs Celestin, VII., Baross-ter 13. sz.

Védjegy

Nép-ital, gyömbér-sör

A legjobb szer iszákosság ellen s felette olcsó. Tisztítja a vért, könnyíti a fejet. Előnyös az egészségőre és a zsebnék.

Pezsgő, Limonádé, bombonok világhírű minőség.

Aláírja: Első cseh részvénytársasága a keleti cukorka- és csokoládé-gyáraknak (ezelőtt) A. Harsner Prága (Königl. Weinberge).

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering in Lijfrente) BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 1.

(A nemzeti színhez bérházban.) Igazgató: TOLNAY LAJOS. Vezető: STIGNITZ IMRE.

1902. év végeig 254 millió korona biztosítás kötetett

Kivonat a díjtáblázatokról													
A tőke elhalmozás alkalmával fizetendő						A tőke 20 év után vagy időelőtt elhalmozás alkalmával azonnal fizetendő							
Díjtétel 100 koronán után													
Kor	Kor	Kor	Kor	Kor	Kor	Kor	Kor	Kor	Kor	Kor	Kor		
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.22	43	4.56
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24	44	4.61
27	1.88	36	2.40	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27	45	4.67
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.76
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.84
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.99
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17	40	4.39	49	5.02
32	2.14	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18	41	4.45	50	5.10
33	2.22	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20	42	4.60		

Kataphorese

Uj gyógymód!

Főülmulthatatlan gyógyhatásu

IDEG-, NEMI-,

bőr-, vérbetegségek, bujakóros (sárgilis) betegségek, ünfertőzés utó-bajai és férfinai gyengeségi állapotok, impotentia gyökéres gyógyítására. Tapszaktal radikális és gyors eredményt folytán honorarium teljes gyógyulást után fizethető. Elsőrendű intézet mintaszertű gyógytermeivel.

BUDAPEST,
Teréz-körut 44., I. em.

Dr. Mitzger Tivadar

személyes vezetése alatt nyitva egész nap. Levelekre díjtalanul válasz.

Első budapesti butorszállítási és be-raktározási vállalat

Tauszky Miksa

Telefon 21-36. sz. és Társa

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körut 6. szám.

Elvállal költöztetéseket szab. kárpitozott butorszállító kos-sikkal, ugy helyben, mint a vidék és külföld bármely helyére

Polgár Sándor

m. kir. seb. nyart orvosi mű- és köntésés **BUDAPEST,** VII., Erzsébet-körut 50. Ajánlja dusan felszerelt raktárt saját gyárt-mányu orvos- sebési és betegápolási tár-gyakban. Saját gyártmányu, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle **sérvkötő,** hástötő, görcsér elleni gummiharisnya, orthopa-diai készülékek, műtábo- és kezek stb. Valódi francia különle-gességek F. Bergerand fils, párisi gyárából. Rézleltos képes árjyok nek ingyen és bérmentve

WALLA JÓZSEF

mozai- és cémentárú-gyára,
építő anyagok raktára
BUDAPEST,
VII. ker., Rottenbiller-utca 13.

VÁLLALKOZIK:
Gránit-Terazzo, Betonozások, Medencék, Csatornázások, Szőkőkútak, Jászok, Cément-vizelek, Cément-lapok és Mozaik-lapokkal kövezések eldésztésére, Fayence-lapokkal falburkolásokra stb.

RAKTÁRT TART:
Keramitlapok, Kelheimi-lapok, Mozaik-lapok mettlachi mádra, Terrakotta-árak, Aszfalt-tető-lemez, Tűzálló téglák, Köagyg-csövek, Kéménytoldalé-kok köagygából stb.

Gyári raktára a gartenani Portland-cément és vizálló-mészgyárak.

Mennyezet- és nádszövet- raktár (Stuccatur-Rohrgebebe).

KÖAGYAC ÉS CEMENTCSÖVEK

A 1902. számú „Fényképező készülék a lemezek elzárására szolgáló szerkezettel” című, 1899. június 17-ről keit magyar szabadalomra vevők vagy engedményesek kerestetnek. Szives ajánlatok „W. M. 3620” alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstraße 2. intézendők.

MEGJELENT! • MEGJELENT!

Az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ. kiadásában Budapest, VII., Kerepesi-út 54, megjelent:

Mátyás Király Emlékkönyv.

A nagy király kolozsvári emlékszo-brának letelepezése alkalmára szülővárosa, Kolozsvár sz. kir. város megbízásából szerkesztette

Dr. MÁRKI SÁNDOR.

Tizenkét önálló képmelléklettel, 2 térkép-pel és 135 művészi kivitelű szövegrajzzal.

Ára pompás díszkötésben 24 korona.

A tanári könyvtárak részére való beszerésre a vállalat és könyvtársági magyar kir. miniszter úr 4112/1901. számú rendelkezésvel melegen ajánlott.

Kapható a kiadótársulatnál, valamint minden könyvkereskedésben.

MOST JELENT MEG
második kiadásban!

II. tavaszi és nyári kiadás

Segélynyújtás

és érv-érintékedések

baleseteknél és üzemi megbete-gedéseknél

Írta
Dr. MARTON SÁNDOR
a budapesti áru- és értéktőzse orvosa

Ára füve 1 korona

Kapható
LAMPEL R. (Wadisaar F. és Fial)
ú. sz. 11. és kony-korlaton 21.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 21.

TITKOS

betegségek ellen férfiaknak és nőnek legbiztosabb gyógyszer: a

„TRIAS”!

2-3 napi befelekondésé- után a folyás teljesen meg-szűnik. — Ára 50 krajczár. 1 frt 30 kr. beküldése után bérmentve küldi Papp gyó-gyászteráza Tizna-szentimren, Fő-utca 6. kivételre utárvásvételi is. — 1. foktartás biztosítva.

A világhírű eredeti angol **Helical-Premier** kerékpárokat, melyen leszállítva 125 frót, valódi

„CHAMPION”

angol gépeket 115 frót minden árfelekölés nélkül kétévi jótállással havi 7 és 8 frót rész-lete, elsőrendű „Crown” gépeket 90 frót és kerékpáralkatrészeket Ausztria-Magyaror-szágban életr legnagyobb forgalmunk és így nagy vételeink által a gyáraknál lenyomott rendkívül olcsó árak következtében

30% árleszállítással

szállítunk vidékre és bárhol

1 drb 1-rendű külső gummi jótállással	1 pár kitértő pedál	frt 2-75 és 2-25
4 drb 1-rendű belső gummi jótállással	1 drb jó minőségű kerékpár lánc	frt 2-25 és 1-90
1 drb jó minőségű Acetylen lámpa	1 drb angol nyereg	frt 3-— és 2-—
	1 kg. Galium Carbide	frt ——

Még megjelyezni kívánjuk, miszerint vevők az országban legnagyobb cégünk kivárálag átörödlő elsőrendű friss és eredeti gyári bélyeggel ellátott árut tart raktárban, melyek ösze nem tévesztendőek gyáraknál vagy nagykereskedőknek visszamaradtait és állott esetleg kise-lejtezett utánzókat.

LÁNG JAKAB és FIA

az ország legnagyobb és legmegbízhatóbb kerékpár raktára
Budapest, József-körut 41.
Fő-körut Rottenbiller-utca 1.

Még nem felelt áruvet a pénzt minden további nélkül visszaküldjük vagy kicseréljük. Nagy árjegyzék majd 400 képpel ingyen és bérmentve.

Kérjen csak **SELLE és KARY-féle**

FREDRIT

Legjobb tisztítószere minden ánum lábbelnek sárga és fekete. Kiválóan ajánlatos box-calf, oscarina, sevro és lakkcipőnek. Wien, XII/1

Legnagyobb és legszolidabb cipőraktár

DÓCZIM.

Budapest, Kerepesi-ut 10.

küld kizárólag saját készítésű, feltűnő elegáns, igen csinos és rendkívül tartós fértő-cipőt:

Legújabb amerikai box- vagy lakk Derby-bakancs	frt 4.50
Szalonlakk fértő v. cingos 4.20, gombos	4.50
Francia sevrő fértő v. cingos 3.80, gombos	5.00
Amerikai box fértő v. cingos 4.00, gombos	4.50
Borjú- vagy szarvborjú sima cingos- betétes 3.20, fértő 3.50	
Szavvas- kőztyű- vagy kutyabőrbeli, fajós lábra	4.20
Sárga fértő v. cingos 3.50, amerikai bagaribőrbeli	4.00
Torjúbőr angol bakancs 3.80, sárga bagaribőrbeli	4.50
Tiszti lakk v. takorbőrbeli 4.20, katonabakancs	4.00

női cipőt:

Legújabb sevrő szarvborjú, fértő 4.00, gombos	4.50
Francia sevrő fértő v. cingos 4.50, gombos	4.80
Amerikai box fértő v. cingos 3.80, gombos	4.00
Zergo v. borjúbőr fértő v. cingos 3.00, gombos	3.40
Szalonski fértő v. cingos 3.60, gombos	3.80
Sárga fértő v. cingos 3.20, bagaribőrbeli 3.50, gombos	3.70
Sárga v. fekete fértő v. gombos fértő 2.40, szürke	2.80
Zergo v. lakk bőrből 1.50, keresztcsontos 2.00, szürke	2.20
Pfortin fértő 1.50, cingos, selyem cingos	2.60

• **Óriás raktár mindenemű gyermekcipőkben. • Kneip-Sundst. házi, torna- és sárcipőben stb. stb.**

A most megjelent több száz ábrás, egujabb árjegyzék, csomagolás és szállítólévlé ingyen Vidék megrendelését teljeskörűen azutalítanak. Nem megfelelő kicserélés. 10 forintot felül bérmentve

Titkos betegségek szakorvosa

egyanál, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyó-gyulást ehajto szenvedőknek, 20 éves létráki és magán-gyakorlati tapasztalattal fogva legjobb ajánlatot

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor
gyógyít férfiaknak és nőknél foglalkozási zavar nélkül mindenemű bármely régi kelletti

Nemi betegségeket
ugymint **hugyesófolysát,** hólyag- és vizeleti bajokat, **bujakóros sebeket,** **syphilist,** onferitözésből eredő idegbajokat, a legmagkacsabb **bőrbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (Impotentia) meglepő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-Intézet Bpest, VII. **Károly-körut 5.** (Dob-utca sarkán.)
I. em., bejárat a lépcsőházból
Rendel: Naponta délelőtti 10—4 és est: 6—8 óráig-
külön váróterem. Nérszékelti tisztelendő. Love-
lekre kimerítően válaszol. Kívánatra gyógy-
szerről is gondoskodik.

Murphy János Potter

Philadelphiában

a 1903. számú „Gázmotor”

című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadal-mának gyártása céljából magyar gyárosokkal ösze-kötöttest keres; szabadalmát esetleg le is adja vagy gyártási engedélyt ad. Elreklődőknek szivesen szol-gál bővebb felvilágosítással

Kelemen és Társa

szabadalmi ügyvivő iroda Budapest, (Royal szálloda B.)

